„Totul e simplu, atât de simplu, încât / devine de neînțeles“ Nichita Stănescu

Redactor şef: Gheorghe Dobre

www.revistahelis.ro

HELIS

Editor:
ASOCIAŢIA CULTURALĂ
HELIS

REVISTĂ DE CULTURĂ • ISSN 1584 - 772 • ANUL XVII, NR. 1-2-3 (198-199-200) IANUARIE-FEBRUARIE-MARTIE 2020 • APARE TRIMESTRIAL LA SLOBOZIA

HELIS 200 • HELIS 200 • HELIS 200 • HELIS 200 • HELIS 200 • HELIS 200

La Aniversare

(HELIS – 200!)

La început a fost Gheorghe Dobre. Încăpățânat cum îl știm, ne-a adunat într-o revistă. Că am vrut, că n-am vrut, ne-a înghesuit, ne-a înfrățit, ne-a făcut rude de gradul unu sau doi, sau poate de gradul zero. Helis e mai mult decât un grup literar. Este un reper, o insulă cu far călăuzitor, un îndemn la creație și iubire de limba română. Ori de câte ori pregătesc o vizită în Romania pun pe listă câteva întâlniri cu rude sau prieteni și pe urmă trec neapărat întâlnirea cu Helis la Urziceni, Slobozia sau Maltezi.

Poate că „Zodia Helis” e o exagerare dar nu e așa că iubim exagerările, că viața noastră toată e o exagerare a momentului în care ne-am născut? Mulțumesc părinților mei care m-au făcut și copiilor mei care m-au refăcut și mulțumesc Helis că mă ține animat. Ce frumos cuvânt, animat.

Unii critici spun că literatura din Bărăgan e imperfectă, că uneori coborâm sub standardul impersonal și aspru al celor care au degustat din votcă sau calvados. Lor le spun: Aveți dreptate și o să muriți cu ea în mână. Pentru că a avea dreptate nu e totul, a iubi e totul. A crede în ceva, a crea și a împărtăși cuminecătura poeziei și a prozei.

În Helis sunt publicate texte bune și mai puțin bune. La fel cum în toate familiile sunt oameni buni și oameni mai puțin buni pe care totuși îi iubim, cu toate defectele lor. Pentru că noi înșine suntem uneori magnifici și alteori dezamăgitori. Amestecul acesta ne ține în viață, ne dă speranță că ziua de mâine va fi mai bună, că noi vom fi mai buni și ne vom ridica la înălțimea așteptărilor.

Fericirea e să trăiești peste așteptări. Așa am scris într-o carte publicată la editura Helis. O carte imperfectă, cu rime imperfecte, cu erori de tehnoredactare și o copertă prea colorată. O carte despre care români din Chicago au spus că este „o bucurie neașteptată” sau „cel mai frumos lucru care mi s-a întâmplat azi” sau „poezie cum n-am mai citit”. E ceva încântător în imperfecțiune, un ingredient magic al iubirii de semeni.

Helis e pământ proaspăt, cernoziom, bun pentru răsaduri. E o revistă de prăsilă în care germinează din talent și pasiune o lume revărsată în pagini tipărite sau ecrane de calculator. Helis e un vis care se reîmplinește număr de număr. E o săritură peste gardul șubred al fricii.

Îi iubesc pe cei din grup în multe feluri, unele discutabile. Mi-e drag de ei , îi simt aproape și îi strâng în brațe din depărtare. Sunt oameni buni, calzi, curajoși, răscolitori, uneori apatici și alteori geniali. Imperfecți, ca viața. Acum, la aniversare, le spun

La Mulți Ani!

Marius **Stan**

Desenele din acest număr aparțin artistului plastic ***Melania Florescu***

DOR DE EMINESCU

Umblă Doamne cântecul prin ţară
Şi se-ntorc străbunii mei din Rai
Să ne spună ce mai face-n ceruri
Îngerul neliniştit, Mihai.

Rupe mama azimă fierbinte
Coaptă-n spuza stelelor, târziu
Să se-ntoarcă-n datinile sfinte
Tânărul frumos şi pururi viu,

Pe hotaru-nveşnicit în “Doină”
Înălţat la cer de-atâta zbor
De la Nistru pân la Tisa, Doamne,
Ne e dor de Eminescu, dor…

Şi de creşte iarna-afar' şi-n noi
Şi se face-n lume tot mai seară
În etern, purtând icoana lui
Frumuseţea vieţii n-o să piară.

I-auzim adânc pe boltă mersul
Către singuratica-i menire
Tainic şi stăpân ca Universul
El strămută ţara-n nemurire.

(Acest text a fost citit la TVR în anul 1985. Redactorii (L.T. Samuila etc.) au schimbat doar versul nr 11, dar au păstrat versul nr. 9.)

Valeriu **Stoica**

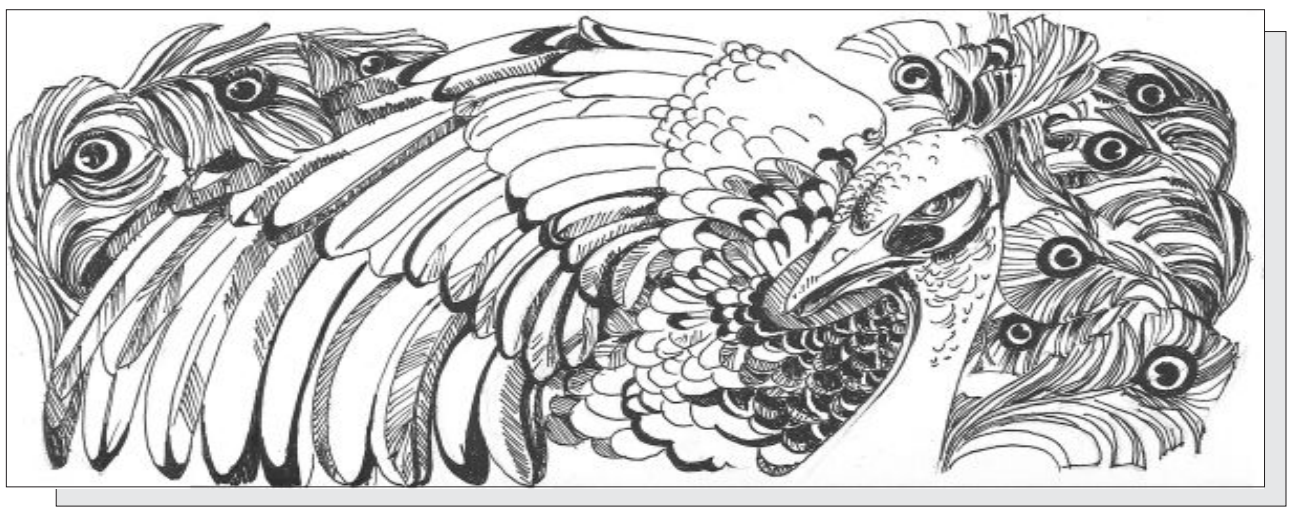

Amintiri din viitor

Lucrare de control la Istorie

Nume elev: BXW70127
Data: 4 iulie 3019
Subiect: Scrieți un eseu despre unul dintre strămoșii românilor, localitatea sa de baștină, preocupările și realizările locuitorilor acesteia.

Titlul: Mihai Viteazul și Târgul de Floci

Se dedică istoricului prof. Vitalie Buzu, la pachet cu strigătura: „Nu da, băăă, nu daaaa!”

Unul dintre înaintașii noștri de vază a fost Domnitorul Mihai Viteazul, care se numea așa din cauză că avea viteză mare când umbla călare pe gloaba lui, cam 4 Mbiți/ s, ceea ce la vremea respectivă se putea considera o viteză chiar fulgerătoare.

Mihai Viteazul s-a născut într-o așezare așezată pe la Dunăre, numită Orașul de Floci. Flocii erau așa, un fel de sârmă mai moale, proveniți din lâna oilor sau altor viețuitoare. Pe vremea aceea, nu se auzise de *wireless*. De aceea ei aveau multe întrebuințări. Locuitorii orașului se îndeletniceau cu scărmănatul flocilor și ei se numeau flocari, pe care apoi îi vindeau unora în schimbul aurului sau altor metale prețioase cum ar fi lâna de aur. Aceia care cumpărau se numeau flocoși. Știința care se ocupa cu studiul acestei îndeletniciri se numea flocinologie, iar cei care o practicau – flocinologi. Despre Mihai Viteazul nu se știe sigur, dar se presupune că avea mulți floci. Aceasta deoarece mama sa, Tudora, era un fel de femeie de afaceri la vremea aceea și era în cârdășie cu multe neamuri străine cărora trebuia să le asigure rația anuală de floci, contra unor sume de bani pe care arheologii zilelor noastre, ajutați de flocinologi, le-au găsit împrăștiate sub pământ, de-a lungul și de-a latul.

Dintre faptele sale de vitejie, cea mai tare se pare că a fost aceea că a realizat un fel de unire a tuturor românilor, chiar dacă ei niciodată n-au putut să fie prea multă vreme uniți. Mihai Viteazul a fost asasinat pe Câmpia Turzii, așa-i trebuie dacă nu și-a văzut de treaba lui și i-a iritat pe nobilii maghiari (vorba vine – nobili, că ăia n-au fost nobili de când se știu). De la etnia aceasta crudă care a viețuit și ea se pare pe aici ne-au rămas și ceva dovezi folclorice consemnate în anale: „Suie Horthy pe statuie/ Să ia de la Iancu...” să ia de la Iancu un cuvânt cu care românii se îndeletniceau mult în trecut, mai ales un anumit partid de la guvernare, dar care cuvânt este intraductibil în zilele noastre, strămoșii nelăsându-ne dovezi suficiente ale existenței sale. Cele mai noi cercetări în domeniul muiologiei au dezvăluit că respectivul cuvânt, format din patru litere, ar fi fost un fel de strigăt de luptă, cu care strămoșii se înarmau atunci când nu prea aveau cu ce (arme), strigăt care i-a ajutat să rămână fermi pe aceste meleaguri și să țină piept hoardelor de tot felul care ne-au cotropit teritoriul în lung și-n lat. Unul dintre cei mai cunoscuți muiologi a scos recent la iveală dovezi științifice din care se dezvăluie că acest cuvânt era un fel de mantră a românilor, un cuvânt cu valoare magică, pe care îl invocau ca protecție împotriva multor prăpăstii, cum ar fi: neamuri dușmane, boli, foc, apă, uragane și chiar deochi.

Relicva folclorică are și o continuare: „Și dacă mai vreți Ardeal,/ O s-o luați și de la cal.” De unde conchidem că respectivul termen era atât de uzual în vremurile acelea, încât până și caii se ocupau cu el.

Despre Mihai Viteazul se mai crede că a fost un satrap, trimițându-și oștenii la moarte, conform versurilor poetului Dimitrie Bolintineanu: „Nu vă urez viață, căpitanii mei,/ Dimpotrivă, moarte, iată ce vă cei!” De unde tragem concluzia, având în vedere că el a sfeclit-o înaintea oștenilor, că zicala din străbuni – „Nu-i pentru cine se pregătește, ci pentru cine se nimerește” - s-a aplicat cu rată mare de succes și în cazul lui. *Basta*!

Florentina Loredana **Dalian**

Slobozia, 04 iulie 2019

HELIS
octombrie, noiembrie, decembrie 2019

Augustin Mocanu: p.1-11-Un povestitor extraordinar. Chiar numai„amintirile” sale din copilărie, consemnate în acest savuros grai ardelenesc sunt suficiente pentru a-i asigura un loc de cinste în galeria scriitorilor români.
Nicolae Teoharie:p.1-„când ninge, spun o rugăciune la mormântul unei mame necunoscute.
apoi o trec pe curat
și nimeni din familia noastră nu se supără.”
„aici sunt internat în spitalul de singuri.
stau întins pe o masă
și un grup de femei albastre și lungi
mă privesc, luând notițe.”
Gheorghe Dobre: p.3-„Bălăriile creșteau până și-n patul în care
Visătorul rămânea mereu singur”
„Cerul lui era o amintire,
Garduri crescuseră pe lângă ochii lui,
Ochii lui orbiseră.”
„Te rog să pleci, nu vreau să mă vezi
Ai atâtea drumuri pe care nu le știi,
Repeta visul tău.”
„Ia-ți visul cu tine și plimbă-l
Și să nu uiți, prietene, să nu uiți,
Să nu uiți, îți spun, să nu uiți
Să te întorci,
Pentru că eu te aștept.”
F.M.Ciocea: p.3-„Între ziua de ieri
Și umbra lascivă a zilei de azi
Se află geometria unui surâs”
„Mi-am construit o casă de apă,
În care locuiesc uneori,
Dar în nopțile reci de iarnă
Mă încălzesc cu frigul din oasele nefericiților.”
Luminița Potîrniche: p. 4-„împingem vara mai departe nu ne pasă că se iau pe ea toți scaieții
așa își rostogolea tata vara lui de flăcău”
„când visezi pește se spune că ți-e frig
Sau frică de complicitatea la crimă”
„pe conștiințe nu aveam nici un pic de pată
Doar un iz pregnant de ucidere în numele foamei.”
Silvia Bitere: p.4-Foarte bine scrisă, felicitări.
Marian Ștefan: p.4-Excelentă idee, jurnalul, mai ales când consemnările aparțin unui povestitor de marcă.
Nicolae Dina: p.6-Nu cunosc autorul.
N. Vălăreanu Sârbu: p.6-„Învingi teama și timiditatea comode
și te ridici pe oasele timpului”
„fiecare își dorește o amiază
cu obrazul de piersică”
„să o sărute la umbra pleoapelor
cu gene stufoase
în hamacul din grădina iubirii
până se supără iarba”
Aurel Anghel: p.6-Cum îi alegi nebună, fără minte?
Dintre cei răi, pe cel cuminte
Tu, Pacoste, din Casa de nebuni.”
Și pune, Doamne, lângă ea
Un pomișor din mila ta
Să vadă Moartea că nu sunt
Eu singur pe acest pământ.”
Alexandru Cazacu: p.6
„când o sută de miercuri trecute
își trăiesc fericirea în miercurea aceasta
iar plajele urbei din marginea Europei
își alungesc nisipurile
și iau prizonier întreg ecranul”
Ștefan Neagu: p.7-„Barbarii de noi hohotirăm din vară
Închinându-ne doar la ziduri atlante
Oh, nimeni, chiar nimeni nu ne caută-afară.
Expulzați din orice Antante.”
P.I.Crețu: p.7-„cât e ziua de lungă mă privesc pe fereastră
cum se umple strada cu mine apoi lumea întreagă”
„îți voi povesti
mai ales despre ambulanța care plimba
în jurul spitalului județean
o roată cu ciucuri bolnavă mintal”
„de atâta năucire îngerul meu
A început să ticăie tic tac
Apoi din el s-a înălțat
Cu zgomot și lumină și praf
O mare uluială în ritm de jazz”
Irina Lucia Mihalca: -Treptat descoperi o limbă pierdută,
improvizată, țesută
cu răbdare și transparență.”
„Uneori, liniștea cuvintelor rănite
e unica salvare
a primăverii florii de cireș,
unerori...”
„când frunzele zac adormite,
primăvara mi le aduce înapoi,
pline de tristețe.”

Petronela Moroianu: -L-am cunoscut pe Ioan Man prin intermediul revistei Helis. D-l Dobre mi-a trimis chiar o monografie întocmită de dânsul.
Faptul că o școală îi poartă numele este lăudabil, și fiindcă d-l Dobre s-a născut acolo, înseamnă că într-un viitor cât mai îndepărtat o altă instituție se va mândri cu numele său pe frontispiciu, ori poate localitatea, de ce nu?
Titi Damian: p.12-15-Fără această recenzie mulți iubitori de literatură nu ar ști nimic despre nuvelă. Este o muncă laborioasă, obligat să citești cartea cu pixul în mână, pentru a sublinia ideile și pasajele esențiale.
Victor Nicolae: p.13-„când avioanele mele ară câmpul
norilor
eu trebuie să semăn vânt
ca să culeg miracol”
„acum, când omul, omul, omul, decade din
înalturi ,din vârful –omului, din nobila lui
calitate de cea mai mare minune a lumii,
omul, omul, omul, ca dușmanul cel mai de
temut al umanității...”
„până ce sacrificiul meu,
spovedania la sânge, rugile pe rug și visele
mele vor înceta să îmi mai simtă lipsa...”
„Pe când eu...dacă ar fi să mă arunc
Gol...în gol, de pe aripa unui avion, aș
Căuta satisfacțiile fulgerătoare direct în
Fulgerele din încărcăturile electrice ale
Norilor , ca să le declanșez tunetul...”
Leonard Voicu: p.14-Buuun!
Laura Văceanu: p.15-Volumul trebuie să fie , în primul rând, un îndemn pentru tânăra generație de a nu mai repeta greșelile trecutului și o lecție emoționantă de patriotism.
Vasile Radu: p.16-17-Bine scrisă.
Daniela Safciu: p.18-Oamenii sunt ființe sociale. Probabil și în secolul 25 se vor distra la fel, cu variante inedite de soft și decor.
Răzvan Ciucă, Clementina Tudor: p.19-20-Recunosc, știam foarte puține lucruri despre Macarie Ieromonahul , deci, niciodată nu este târziu să înveți . Mulțumesc.

15.02.2020
Dan Simionescu
(Kitzbuhel)

Paul SPIRESCU
Singurătatea albatrosului în zbor

Un titlu definitoriu pentru statutul poetului în societate. Paul Spirescu este un elegiac înțelept care privește lumea de pe piedestalul vârstei sale, vârstă care tocește ambițiile, te împacă cu destinul implacabil și mai ales îți transferă în sânge, ca o boală, păcatele tinereții:

„Nu e greu să mori, prietene drag:
Aș fi putut să-ți șoptesc adevărul
acesta
numai și numai ție:
dintr-o dată veșnicia se condensează-ntr-o singură secundă
și secunda se dilată
într-o singură veșnicie...”

„Nu poți iubi, dacă nu-ți fierbe sângele
de o boală ciudată ”
Vocația prieteniei transformă versurile în manifest, unul liric, mai persuasiv, iar cei „petrecuți” dincolo trăiesc de fapt în continuare într-o lume paralelă, care interacționează permanent cu cea reală. Pentru Paul Spirescu granița nici nu există, dialogul său cu prietenii duși realizându-se spontan și firesc:

„Dacă se întâmplă să nu mă recunoști
de acolo de la tine de sus
să știi că port pe umeri,
înroșită de sânge
mantia de pe cruce a lui Isus...”
„Ai grijă prietene: dincolo de iubire și de neiubire
dincolo de speranță și de disperare
de flori și de buruieni
de blestemata viață și de sfânta moarte
rămâne totuși o lumânare aprinsă...”

Relația cu divinitatea a poetului se realizează prin intermediul triungiului: el, ei, prietenii, vii sau petrecuți, iar în vârf Dumnezeul atotputernic. Poezia lui trăiește, este vie, vorbește pe înțelesul fiecăruia, adaptându-și permanent formulele persuasive. De aceea sunt convins că și-a câștigat, fără drept de apel, un loc în galeria liricii românești, la vârf, bineînțeles. Paul Spirescu știe asta, o simte, ca toți cei conștienți de valoarea lor, inventând, nu numai pentru sine, ci pentru toți semenii săi o rugăciune tulburătoare:

„Doamne, te rog, mai rabdă-mă puțin,
încă nu mi-am băut vagonul meu de vin,
încă n-am învățat la Tine să mă-nchin,
și să-mi spăl rănile lăsate de destin,
Doamne, te rog, mai rabdă-mă puțin
sau , dacă nu, să fie voia Ta: Amin!”

13.02.2020
Dan **Simionescu**
(Kitzbuhel)

DAN ELIAS
Republica viselor

În literatura română actuală Dan Elias este un adevărat vampir liric; își înfige dinții în lucrurile comune, aerul limpede al dimineții, arborii solitari, etc, iar substanța pe care o extrage are consistența diafană a poeziei pure:
„Am tăcut o școală de abur
și mi-am luat doctoratul în dimineți;
așa că nu mă mai întrebați
voi pe mine despre lumină!”
Are un mod original de a percepe viața, o sensibilitate maladivă:
„îmi ceri să te apăs cu buricele degetelor
crezând că te pot face să cânți, clapă cu clapă.
Dar toate sunetele pier de sângele tău nou
într-o muzică pe care nimeni n-o știe auzi;
ești prea vie!”
Maestru al metaforelor transformă câteodată poemul însuși într-o metaforă:
„Știința dilatației sufletelor
până acolo unde ele ating abisul
și îl iartă”
(poezie)
O vocație mesianică:

Un poet de excepție, fin observator și interpret al misterelor naturii și al sufletului uman, Dan Elias îl surprinde pe iubitorul de poezie, în primul rând cu spontaneitatea și simplitatea sa fir*„Pun câte o linguriță de Dumnezeu*
în aerul pe care-l respiri”
Iar resursele poeziei devin instrumente ale cunoașterii:
„Aș fi putut cerceta lumea cu microscopul
și cu siguranță m-aș fi îmbogățit.
Dar mă vedeți pe mine desconspirând
misterele ascunse-ntr-o umbră de nuc
*doar ca să aveți voi un vaccin pentru arșiță?”*ească. Poezia se naște, nu este „făcută” în cărțile lui, poezie în care sufletele sensibile se vor regăsi firesc.

13.02.2020
Dan Simionescu

F. M. **CIOCEA**
Privește-mă prin lentila uriașă a unei lacrimi

Despre F.M. Ciocea ce pot să mai spun? Este un autor complex: poezie, proză scurtă, roman, jurnal, și excelează în toate.
Această ultimă apariție nu face excepție. Se scrie multă poezie în lumea asta, dar consumatorul avizat rareori se regăsește în ea, vibrând la unison cu autorul. Poezia adevărată nu vorbește, cântă, îți pătrunde în suflet și te răscolește profund.
Printr-un mix ciudat de nostalgie, exaltare și înțelepciune se înfiripă poezia lui F.M.Ciocea:
„Și poate mâine, sau în altă zi
Sufletul meu va evada într-o floare de cireș,
Dincolo,
Unde lumina construiește
Cele mai frumoase constelații din univers”

„Călărind vântul m-aș naște
De o mie de ori în rădăcinile florilor,
În sângele-ți tânăr, iubita mea”
Dragostea în poezia lui este mesianică:
„Ca să nu mai trăiesc coșmarurile trecutului meu,
Inventez galaxii colorate,
Pentru ca pașii tăi, iubita mea,
Să capete strălucirea eternă a luminii.”
Viața, dragostea, moartea oamenilor și a stelelor sunt definite simplu, firesc, fără spaima pe care o simțim de obicei în fața acestor provocări:
„Când lumina va aprinde
Diminețile flămânde,
Trenul înspre rai coboară
Fără noi, a câta oară?”

„Iată, îmi spune, universul poate fi înghesuit
Într-o picătură de rouă,
Iar timpul condensat
În flacăra rece a unui băț de chibrit”
Spațiul și timpul ne obsedează pe toți, fiindcă le înțelegem diferit, dar în poemele lui F.M.C . nu există: nașterea, viața și moartea sunt reversibile, fără ordine prestabilită. Așa ar trebui să fie poezia: atemporală, aspațială.
Citiți cartea, veți deveni un pic mai buni.

14.02.2020
Dan Simionescu

P.S – Rareori mi s-a întâmplat să primesc în același timp trei cărți de poezie excepționale: „Singurătatea albatrosului în zbor”(Paul Spirescu), „Republica viselor”(Dan Elias) şi „Privește-mă prin lentila uriașă a unei lacrimi”(F.M.Ciocea). Mulțumesc autorilor, lui Gh. Dobre și F.M.Ciocea că mi le-au trimis.

TUDOR CICU
Don Quijote pleacă la război

Prin această ultimă apariție editorială Tudor Cicu confirmă că este un foarte bun autor de proză scurtă. Îi vine ca o mănușă. Spre deosebire de roman, unde esența narativă se diluează, aici Tudor Cicu își dezvoltă abilitatea de a surprinde aspectele cele mai relevante ale vieții.
Trecând peste nostalgia omniprezentă a spațiului dobrogean, spațiu care i-a marcat copilăria, condeiul său te poate arunca fără efort într-un univers pasional oriental, „Nunta”, „Mehmet Deliu”, sau într-unul impregnat cu miresmele pure ale poeziei, „Mânzul”, „Iubita omului de zăpadă”.
O proză de calitate te determină să o parcurgi cu sufletul la gură, de la început până la sfârșit, și așa sunt cele din acest volum. Aș fi putut să devoalez în câteva cuvinte fiecare povestire, dar aș fi comis o impietate. Este datoria dumneavoastră, a cititorilor să le descoperiți.
În eseul„Don Quijote pleacă la război” nu ideile sunt importante, ci discursul în sine, volubilitatea nativă a autorului. Dacă reușiți să o procurați, citiți cartea! Merită.

Dan Simionescu

Se surpă-n lume o mirare

În ochii mei se face tot mai noapte…
viforniţa îmi răvăşeşte chipul,
când dorul sapă-n inimă tranşee şi sângele adună-n
rană tot nisipul.

De-ar fi să ne-ntâlnim, din întâmplare,
în vis
sau chiar în drum spre casă,
apropie-te-ncet şi, în tăcere, deschide-i inimii
fereastră. Şi spune-i rar,
cu vorba ta blajină, să nu dispere şi să nu suspine,
că dragostea e un atac sublim
la întristarea grea,
la rătăcire.

Vino, –
nu ştii cât mi-e de frig! –
să mă-ncălzeşti c-o-mbrăţişare!
Chiar nu auzi cum numele ţi-l strig şi cum
se surpă-n lume o tainică mirare?

Înger demodat

Să îţi ofer o floare
mă tem, s-ar ofili... Dar sufletul mi-l pun
ca amanet
pentru atunci când umbra mea va fi
o foaie ruptă-n grabă din caiet.

Orice ţi-aş da,
ai merita mai mult decât un zâmbet
şi o plecăciune.
Nici Soarele, nici Luna nu promit
că ţi le dau, căci totu-ar fi minciună.

Făgăduieli să fac şi-apoi să mă dezic
nu-mi stă în fire,
şi-oricum îţi las iubirea amintire când carnea
mi s-ar preschimba în scrum.
Şi-atunci, de-aş fi
doar o nălucă printre vii,
voi flutura, ca pe–un drapel îndoliat,
aripa frântă
a unui înger demodat.

Nu cer nimic din ce nu ai

Miroase-a viscol prin artere, a iarnă crudă, grea,
adevărată.
Prin vis îmi trec căruţele cu stele şi umbra ta
în deziluzie scăldată.
Tristeţea e refugiul fericirii, cum viaţa e
preludiul morţii; tu, dacă vrei, dă-mă iubirii
şi trage la refuz ivărul gheţii.

Nu cer nimic din ce nu ai, vreau doar să ştii
atâta: că exist.
Şi că iubirea mea se poartă cu demnitatea
florii de cais.

Eu te-am iubit dintotdeauna; nici nu ştiai
că zilele-mi n-au soare. Pe-atunci erai
o floare-mbobocită în mirare, iar eu
un rotocol neînsemnat de scai.

E iarnă cruntă, gerul e cumplit. Zăpada-mi e
cufăr de zestre, unde se-nghesuie,
grăbite,
cuvintele care devin poveste.

Miroase-a viscol prin artere, a urme rătăcite
prin omăt.
Tu –
ştiu că poţi –
aprinde stele şi trece-mi umbra dincolo de pod.

Costel **Bunoaica**

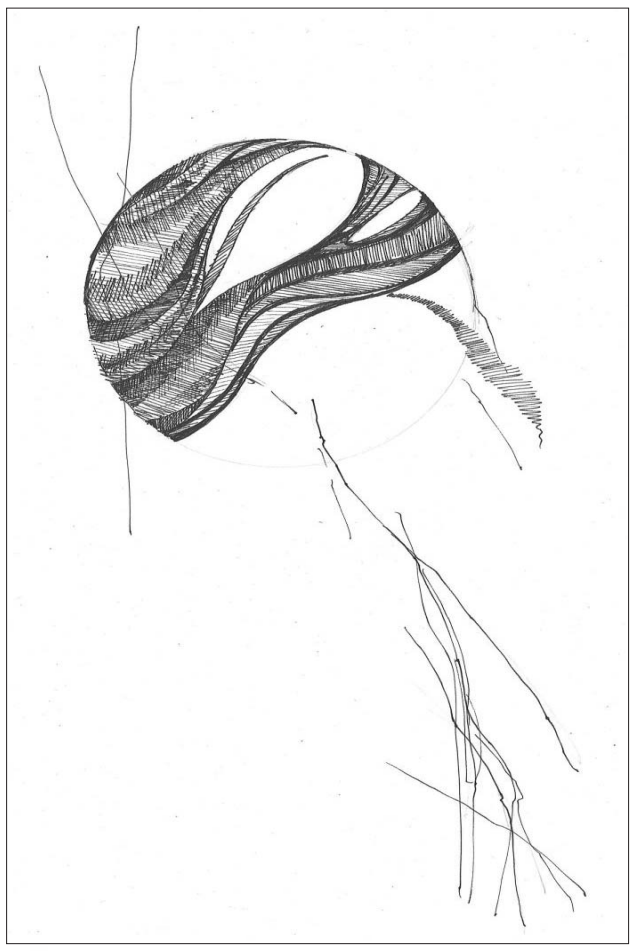

licorn la izvor

mai dă-mi să beau. din această licoare
ţâşnesc lumini. din locurile-atinse-n
pahar
cai nechezând şi-ndemnând a plecare
strâng cortul din care-am lipsit iar.

arc plesnit mi-e fruntea.-n sudoare
galere duşmane se bat, se scufund.
vai mie, omor săvârşind o plecare!
vai ţie, celei ce-acuma îi cânt!

să mai beau. şi să beau. şi să plec.
şi să vreau. gol de aer. mă-nec!
mâinile mele se bat, se scufund.
slavă ţie, celei ce-acuma te cânt!
slavă ţie, celei ce-acum te descânt!

dans

curioasă
luna caută-n izvor
hotarul
din care ţâşnesc lumini
apoi
pasul tău înaintând pe covor
pasul tău înaintând
foşnitor

pasul tău înaintând
orbitor

meşterul Manole, după zbor

nimeni nu mai pleacă
nimeni nu mai vine
e linişte-n mine
ca-n spatele crucii.
căldură de-nceput de lume-n care
Cronos dormitează
şi eu visez pentru el
cum se-ntoarce-n somn
rănit
jertfit într-o zi
ce nu-şi mai găseşte locul în an

dragoste întemniţată-n zidurile mele

caută prin buzunare
şi dă-i un ban.

Reverenţe

va veni şi se va arăta
un chip luminos
care va tulbura apa zilei
reverenţe făcând
şi-mpărţind dulceţuri
colorate

o să-l crezi
şi-o să te lepezi
de toate nopţile de dragoste
visate-mpreună

şi va fi lumină
şi n-o să-ţi folosească

Gheorghe **Dobre**

concurs

în timpul vieții mele, oho, pe când aveam un trup
despre care nu se putea spune cam de unde
începe,
și unde se sfârșește, am luat startul la un concurs
de singurătăți. citisem mult rilke, nu dormisem de
trei
nopți și miroseam tot a elegii duineze și a vin de
munteni.

însă abia acum îmi dau seama că nu eram
îndeajuns
de pregătit ca să câștig. nu eram, cum se spune,
un atlet al însingurării și, la un moment dat,
chiar fusesem susceptibil de fericire.

dar omul e flămând după el însuși și să-mi străbat
trupul de la un capăt la altul, asta da provocare.

oho, atât de mult am privit în groapa aia din mine,
care putea a viață, încât mi-am spus: iată,
a venit vremea să înnebunesc! iată am devenit
victima perfectă pentru vin, țigări și cafea,
pentru pisoi și rainer maria. să fugim.

când am trecut linia de sosire, dincolo de trup,
era deja toamnă. dormisem cu lumina aprinsă
și eram, pe bune, o țintă ideală pentru rachiul de
prune.

noaptea cafelelor tari

am târât după noi insomniile și le-am desenat
pe vagoanele unor trenuri ce plecau spre sud.
din necesitate și spaimă, din absurd,
am adormit în ferestrele unei școli părăsite
și ne-am trezit viețuind
într-o populație fumegând a țuică.

am plâns tăcut în autobuze, în gări și pe străzi.
am plâns tăcut la locul de muncă, deasupra
chiuvetei,
și-n hohote, numai prin cârciumi am plâns.

am crescut alături de focuri și tot privind cerul
ne-am infectat cu o cometă neiertat de frumoasă
și ziua recensământului ne-a prins în spitalul de
singuri.

am trecut sub nume false prin sala de tratament
și ne-am badijonat ochii cu fâșii rupte
din costumele clovnilor.

și, deși am făcut împotrivire mare în noaptea
cafelelor tari, am atras de partea noastră doar
pisicile, cărțile necitite și casele pustii.

NicolaeTEOHARIE

Poeme din volumul „o zi pe care am locuit-o cândva”,
Editura Tracus Arte Bucuresti, 2020

Nu e greu să mori

Nu e greu să mori, prietene drag:
aș fi putut să-ți șoptesc adevărul acesta
numai și numai ție:
Dintr-o dată veșnicia se condensează-ntr-o singură
secundă
și secunda se dilată
într-o singură veșnicie...

Falsă Elegie

Prințului Nichita

Și eu sunt bolnav: m-am trezit așa
într-o dimineață cu crini otrăvitori
și petunii letale
când toate fantasmele și visările mele
au luat-o pe apa sâmbetei
la vale

dacă se întâmplă să nu mă recunoști
de acolo de la tine de sus
să știi că port pe umeri, înroșită de sânge,
mantia de pe cruce a lui Isus...

Singurătatea albatrosului în zbor

Din nou îmi cade singurătatea în spinare
ca un sac plin cu bolovani:
ce să fac, să zbor mai departe?
s-ar supăra pe mine bunul Dumnezeu;
ce să fac, să cad la pământ?
m-aș supăra pe mine
însumi eu...

Paul **SPIRESCU**

REGELE AERULUI

Profesor ALEXANDER și asistenții săi prezintă un spectacol extraordinar de echilibristică artistică și sportivă pe cablu, la cele mai mari înălțimi. În program: dansuri naționale, curse cu bicicleta pe sârmă, lupinguri și salturi în gol, gigantica, traversări în sac, pe o jantă de bicicletă și legat la ochi, piramidă de oameni deasupra capului, restaurant pe sârmă...

Noaptea, în ciuda reflectoarelor și a salbelor de becuri, instalația nu se mai vedea. Și un om zbura pur și simplu pe deasupra acoperișurilor din oraș. „Cinste lui! Cinste lui! Cinste Profesorului!" scandau plini de entuziasm studenții din Iași. Cei mai slabi din fire chiar leșinau, surprinși de avalanșa cascadelor. El purta un costum de atlaz alb și, la sfârșitul reprezentației, albul lui devenea roșu... de la rujul admiratoarelor! Acordarea autografelor se prelungea mult după miezul nopții. Cele mai îndrăznețe voiau să se convingă printr-un pipăit mai intim, întâmplător, și dacă el era... om cu adevărat!

Pe maşina sa de turneu, un International tip vagon, scria mare: SERVICIUL REGAL... iar pe caroserie : „CEL MAI GIGANTIC ZBURĂTOR DIN LUME — PROFESOR ALEXANDER — FRÂNGHIA MORŢII". Jocurile de artificii dădeau semnalul. Tot orașul se strângea grămadă. Cine ar mai fi stat acasă? Dansuri pe sârmă, cu şi fără balansier, cu picioarele introduse în două coşuri de fructe, când talpa nu mai avea contactul direct cu cablul, apoi, restaurant pe sârmă: la o masă, pe un scaun, el scotea o sticlă de vin şi două pahare, le umplea şi invita onoratul public să-i fie oaspete! "Bucătarul beţiv" căra o desagă şi o damigeană plină, cântând şi clătinându-se periculos, fixa o sobă pe ancore şi-i dădea foc. O flacără imensă se ridica, el striga - Pompierii! - şi stingea focul cu apa din damigeană. Apoi punea o tigaie pe plită, ulei, şi prepara omleta. A renunţat repede la acest număr comic, să nu se mai tot spună că... prăjea ouăle! Nu i-a plăcut niciodată circul, circăraia, prefera să-și execute cele 42 de gigantice ale sale, unice în lume, ca un zbor fascinant în luptă cu gravitația!

La Cernăuţi, s-a instalat între cele mai înalte clădiri. Din partea uneia, cablul trecea în pod peste o grindă de fier. La gigantică, smucitura era foarte mare! Sârma se frecase de marginea şinei, se tocise şi a plesnit ca un arc. L-a izbit de pereţi și l-a aruncat în firele de telegraf. L-au cules pompierii. A ajuns la spital lac de sânge. Şi-a revenit greu, în zori; nu credea că a mai rămas întreg. A vrut să-şi vadă imediat asistenţii. Impresarul lipsea. Prietenul său nedespărţit, cu care îşi începuse cariera, zăcea la morgă. Când s-a rupt cablul, a suferit un atac de cord, convins că a împărţit cu profesorul aceeaşi soartă! N-a fost prima dată când ziarele de dimineață deja anunțau tragicul accident și deplângeau moartea celui mai temerar acrobat al tuturor timpurilor!

„Demonstrația de virtuozitate a Domnului Profesor Alexander, profesor la toate categoriile de gimnastică și educație fizică, se concretizează într-un spectacol unic, un model artistic fără egal, fără nici o plasă de siguranță. Calitățile excepționale ce le vom admira la acest maestru unic pe mapamond sunt rezultatul unei munci migăloase, continue, al antrenamentului îndelungat, făcut cu răbdare, dăruire, cu o deosebită pricepere, cu perseverență și sacrificiu..."

La Făgăraş, a plesnit o ancoră de susţinere, l-a aruncat de pe sârmă. Și-a reglat căderea printr-un luping şi o înşurubare în aer, nimerind în vârful picioarelor pe pietrele caldarâmului. Călcâiele i-au sărit de la locul lor, s-a prăbuşit, s-a ridicat însă imediat, ca balansierul să îl mai izbească o dată în piept, fracturându-i coastele din dreptul inimii. A stat în gips până la genunchi şase luni, tot pe atât a mers și în cârje, iar când s-a urcat din nou pe sârmă, şi-a lăsat la scară bastonul, purtând în tenişi proteze metalice, pentru că tălpile nu se refăcuseră încă.

Turneele, prin cele mai importante capitale, i-au atras o strălucită glorie europeană. După traversarea plină de efect a Dunării, cu bicicleta, între Buda și Pesta, s-a urcat la înălțimea lui La tour Eiffel. Spectacolele se desfăşurau numai în aer liber. Ca formă de plată, se practica un sistem lejer de chetă. Fiecare dădea câte ceva, după cât îl lăsa punga. De unde şi vorba de "ideal cu plată benevolă". Nu l-au interesat niciodată banii. Câștiga atât cât să-și cumpere toate casele de pe străzile deasupra cărora își derula seria spectaculară. Și a ignorat în mod repetat apelul stăruitor, primit de la seducătorul Hollywood. Nu însemna mare lucru, dată fiind popularitatea europeană de care se bucura din plin.

Își amintea deseori de evenimentul organizat în grădina regală, unde s-a ridicat Sala Palatului. Și-a instalat cablul la peste 15 m, deasupra aleilor cu flori, căprioare și lac, dominate doar de fântâna arteziană. Era într-o duminică de vară, la începutul anilor '30, pe la ora 4 a după amiezii. Arsenalul adusese branduri şi artificii. Patru fanfare militare, reunite, au dat semnalul. Participau familiile regale română și greacă, cele ale guvernului și ale ambasadelor străine. Programul a cuprins o selecţie din cele mai dificile producții echilibristice, încununate cu inegalabilele gigantice amețitoare. Succes într-adevăr... la cel mai înalt nivel! În final, profesorul a evoluat pe o frânghie, fluturând steagurile românesc şi grecesc. A coborât exact în îmbrăţişările celor două majestăţi, urmate de felicitările entuziaste ale întregii asistențe. A primit câteva medalii de aur și intrarea liberă oricând la palat, în onorul muzicii militare. Și, desigur, cheia impunătorului International !

*** Poate că și azi Prințul Filip, Duce de Edinburgh, da, chiar soțul Reginei Elisabeta II, mai poate depune mărturie asupra celor întâmplate atunci, când Excelența Sa, ca Prinț al Greciei și al Danemarcei, împreună cu vărul său, Mihai, micuțul Mare Voievod de Alba Iulia, stăteau pe genunchii Profesorului Alexander, în grădina palatului bucureștean, curioși la maxim, cuprinși de iureșul excepționalității și învățând cum să devină treptat cei mai grozavi zburători ai văzduhului, cel de cucerit pentru fiecare!

Când Federația Mondială a Tineretului Democrat și-a organizat la București, în 1953 - Cea de-a IV-a ediție a Festivalului Internațional al Tineretului și Studenților, angrenând 30 de mii de delegați din 111 țări, Prof. Alexander a captat imediat centrul tuturor atracțiilor cultural-sportive, instalat peste Lacul Herăstrău. Apoi, a iniţiat Organizaţia de Stat pentru Turnee Artistice, devenită ARIA. A fost și primul ei colaborator. Prin OSTA / ARIA, artistul român avea posibilitatea să evadeze peste hotare, din strictul regim restricționar. Peste câteva zile după tragicul accident de la Făgăraș, profesorul ar fi urmat să plece într-un lung turneu în Polonia. Pe locul în care a căzut, s-a ridicat Casa de Cultură.

„Puterea nelimitată de creație, stilul propriu, precizia și suplețea în evoluție i-au atras Profesorului Alexander o faimă mondială de netăgăduit. Experimentele sale aeriene se pot desfășura numai în grădini publice, stadioane, în piețele largi ale orașelor sau deasupra străzilor. Deplasarea dumneavoastră aici va fi satisfăcută pe deplin de ingeniozitatea cu care Domnul Profesor Alexander și toți asistenții săi și-au alcătuit programul de inventivitate..."

Ultima sa apariție pe un afiș s-a produs cu ocazia premierei VRĂJITOAREA CIK... LA CIRC – 30 martie 1986, sub egida Teatrului NAȚIONAL CLUJ. Semna „efectele speciale"! Pentru mine, afișul acela are o uriașă valoare sentimentală: numele îmi apărea alături de cel al tatălui meu! Când Dorel Vișan i-a semnalat prezența în loja oficială, sala a explodat în aplauze. Publicul nu-l uitase. Când cartea ce îl avea ca erou principal - GIGANTICA - cenzura comunistă i-a schimbat astfel titlul iniţial: "Profesor ALEXANDER", pentru că pe atunci nu trebuia să apară pe copertă decât un singur nume, cel al genialului conducător – deci, romanul îşi tot aştepta hârtia pentru cele 20.000 de exemplare ale tirajului și s-au făcut eforturi considerabile ca totuşi cartea să apară în ziua în care profesorul împlinea 80 de ani. Era în 1988 şi, iarăşi, redactori şi tipografi, şi-au reamintit cu bucurie de celebrul artist, devenit o adevărată legendă vie. Încă mai circula zicala: "Ca Alexander, pe sârmă!" - Grăbeşte-te! - Dar ce-s eu? Profesor Alexander, cu bicicleta pe sârmă?!

*** Alexandru NICOLAE s-a născut în 1908 în URZICENI și a trăit aproape 99 de ani, până în 2007. Există zbor! Există perfecțiune! Moartea poate fi amânată... și idealul poate fi atins! Bunicul său din partea mamei a urcat în rang militar până la gradul de general de roșiori și a generat... Neamul Dorobanților. Celebru în perioada interbelică, sub numele de artist, recunoscut internațional - Prof. ALEXANDER, ultimul nostru „dorobanț" a strâns gigantic întreaga strălucire a jocurilor de artificii... ca REGE al AERULUI !

Victor **NICOLAE**

Dar dacă?

Dar dacă Doamna Moarte este totuși
o domnișoară frumoasă,
cu sânii abia înmuguriți,
îndrăgostită de tine din chiar clipa
nașterii tale?
dar dacă trece mereu pe lângă tine, imaculată și diafană
aproape implorându-te s-o iei în seamă
iar tu o privești nepăsător
așa cum îți privești propria viață?
dar dacă, odată și-odată, te vei opri în fața ei
și ea te va îmbrățișa cu dragoste,
te va săruta tandru pe buze
ca pe singurul mire pe care și l-a dorit
dintotdeauna?

Paul **SPIRESCU**

Nu-mi vine să cred, dar aşa e ! ...

Pe data de trei februarie a. c. primesc un mesaj-surpriză: "Revista "Helis" tipăreşte numărul 200 … Dacă vrei, dar şi te rog, într-un fel, să scrii câteva cuvinte, fiindcă eşti un bun susţinător al activităţii revistei "Helis" …

Păi, îmi zic cu mintea, de bine de rău, am fost … nu pot să neg că nu am fost … ar fi şi păcat să nu fac aşa ceva … prin revista "Helis" am realizat cea mai bună treabă … dar despre asta mai apoi …

Ba una, ba alta, lucrurile şi faptele, acum devenite amintiri, îşi au drumul lor …

Şi mă pomenesc undeva pe la anul 2012, dacă nu greşesc, la Veles … Acolo se ţinea o manifestaţie frumoasă şi renumită – "Întâlnirile lui Raţin", o valoroasă manifestaţie literară cu caracter internaţional. Din fericire, am fost invitat şi eu, ca scriitor în aromână …

Când acolo dau eu de doi oaspeţi din România, chiar din Slobozia, orăşelul înfrăţit cu Velesul nostru, nu ştiu din care motive, sau din care pricini, dacă a fost vorba de nişte lucruri şi mai serioase … Şi era vorba de Gheorghe Dobre şi, dacă nu greşesc, de Nicolae Teoharie … Amândoi mi s-au părut cam arşi şi copţi de soarele şi Crivăţul Bărăganului …

Stau de vorbă eu cu ei, fiindcă mi se ivise o frumoasă ocazie să aud şi să vorbesc şi eu în română, fiindcă la Scopje nu prea sunt români … Teoharie nu prea cheltuia cuvinte, molatec, dar a compensat Gheorghe Dobre, despre care cred şi acuma că a fost şeful delegaţiei, că aşa e la oamenii din Balcani, toţi sunt voievozi, dar unul trebuie să fie şeful … N-ai ce face …

Ba una, ba alta, mă pomenesc eu cu o invitaţie de colaborare la revista Helis, pe care Gheorghe Dobre s-a şi repezit să mi-o vâre în mână … (O ţineam eu tot timpul, apoi, ca o Diplomă, neavând o geantă să o pun înăuntru … Râdeau de mine colegii mei de la Veles…)

Ei, dar … treceau zile, au trecut şi luni şi ani … şi eu mă duceam întins cu publicarea poeziilor poeţilor din Macedonia la revista Helis …

Vine şi anul 2016 – că el a venit că a venit şi nu că mi-a fost mie dor de el … Eu stau de vorbă cu dragul meu prieten Petco Şipincarovski de la Struga, nu ştiu cu ce treabă venit la Scopje. Am convenit ca Petco să-l invite pe Gheorghe Dobre la Struga pentru că, vezi Doamne, dacă a publicat el atâţia poeţi macedoneni, merită şi o invitaţie să fie oaspe la Festivalul de poezie, cu mic caracter internaţional, după posibilităţi … Petco este de acord …

Anul 2016. Gheorghe Dobre şi cu Nicolae Teoharie trec pe la Scopje cu o maşină a unui aromân, Mihailo Zicov, între timp devenit Micky, şi mă iau şi pe mine … Sosim noi la Struga … Manifestaţie frumoasă şi plăcută … Pe Gheorghe Dobre, care fumează câte o sută de ţigări pe zi, îl văd că se cuibăreşte la o masă… Mă duc şi eu şi comandăm câte o cafea "turcească" … Aşa stand, îl aud pe Gheorghe Dobre tărăgănând o "melodie simpatică" … "S-a strâns mult material cu poeţii macedoneni, traduşi de tine … Cum facem? " Nu ştiu cum mi-a venit ideea şi imediat am şi aruncat-o pe masă: "Publicăm o carte cu poeţii macedoneni …" Dobre se uită la mine cam surprins … "Eu pot să public, dar în reciprocitate?..." Eu imediat îl chem pe Petco şi îi spun de târguială… Petco face pe seriosul şi spune: "Da, facem, cum să nu … ce mare treabă o carte".

Şi astea se întâmplau pe 8 de iulie şi ţin bine minte că eu, pe 9 de iulie 2016, ieşeam la pensie …

Pleacă Gheorghe Dobre la Slobozia, face cum face, şi într-o zi mă pomenesc cu cererea să fac eu şi câte un scurt C.V. la fiecare nume … Fac şi asta …

Gheorghe Dobre îşi vede de treabă …

Vine şi toamna şi la Bitola se ţine un alt festival de poezie, şi cu poeţi din străinătate … Dar, de unde … Gheorghe Dobre nu poate să vină că este angajat, şi concediul s-a dus… al dracului de concediu, poeţii şi concediul … Dar administraţia îşi are legile ei … Vin în locul lui Dobre, la Bitola, Florin Ciocea, Corneliu Antoniu şi Florentina Loredana Dalian de la Slobozia … Când colo, ce să văd: Florin Ciocea îmi dă un pachet de cărţi … Deschid eu … am ce să văd: "Omul acela vine de undeva" … Grafică frumoasă … Felicitări, domnule Gheorghe Dobre! … Mă fălesc şi eu, ca toţi poeţii cu carte frumoasă şi aveam şi frumoasele mele motive: eu figuram acolo ca selector şi traducător iar Gheorghe Dobre ca stilizator. Le dau la toţi care erau din Bitola şi invitaţilor … Şi aşa, domnul Gheorghe Dobre, într-un scurt timp a devenit "Eroul timpurilor noastre" şi chiar la Bitola, cunoscută ca "Oraşul consulilor".

Nu se grăbesc apoi poeţii macedoneni. Iau carte şi nici mersi nu spun … La câţiva dintre ei le-am trimis cartea prin poştă şi cu mici cheltueli, dar de mulţumiri … Nu cheltuiesc ei cuvintele chiar aşa pe vânt …

Trece un an întreg şi o zi, toamna târziu, 2017, la Uniunea scriitorilor se face lansare de carte. Vorbeşte Miliţa Dimitrijevsca-Radevsca de la Bitola … Frumos, toată cinstea … Domnul Vele Smilevski, preşedintele uniunii e bucuros …

Trec câteva zile şi eu mă duc oaspete la domnul Vele Smilevski … "Dimo, frumos a fost, să ştii …" "Da, îi zic eu, dar ar fi bine să facem ceva şi cu editorul şi stilizatorul …" "Şi ce crezi că e de făcut? …" O făcea pe neznaiu şmecherul … "Păi, la Uniune se dă un premiu "Sceptrul literar", şi de obicei are şi un premiat din străinătate …" "Dimo, fii sigur că asta o să facem, dar te rog să-mi dai un material reprezentativ despre Gheorghe Dobre ,,, O fac şi pe asta …" şi cu adevărat că s-a făcut… Primăvara anului 2018, domnul Gheorghe Dobre, însoţit de poeţii Florin Ciocea şi Firiţă Carp au sosit la Scopje … Au fost cazaţi pentru trei nopţi la "Casa de oaspeţi a Oraşului", cum i se spune unui obiect frumos …Prezentarea poetului Gheorghe Dobre a făcut-o scriitorul Ermis Lafazanovski, crescut şi în România. Poezii citeşte Gheorghe Dobre, dar citesc în română şi Florin Ciocea şi Firiţă Carp şi o artistă în macedoneană, poezii traduse de mine … Lui Gheorghe Dobre i se înmână Sceptrul literar… Ce frumos era Gheorghe Dobre cu sceptrul ăla, ca un patriarh … Atunci mi-a apărut în faţă clipa când l-am văzut pe marele Nichita Stănescu (o rudă îndepărtată a mea după mama lui aromâncă) cu "Cununa de aur" de la Serile de la Struga, şi acum când scriu aceste rânduri îl văd egal şi cu Ana Blandiana, câştigătoarea Cununii de aur pentru anul 2019, pe care am văzut-o la Scopie şi cu care am făcut o poză …

Si timpul trece … şi eu scriu amintiri, dar frumoase … A rămas o carte cu grafică frumoasă şi cu conţinut (34 de poeţi) cum nu s-a făcut de când e lumea în România cu poeţi macedoneni …

Ferice de cititorii revistei Helis care aveţi norocul să ţineţi în mână numărul 200 al revistei! Ferice de redactorul-şef Gheorghe Dobre, care a avut norocul să apuce o cifră aşa de frumoasă a revistei, pe care o face cu mare drag şi plăcere … I-am trimis poezii noi traduse de mine ca să le stilizeze ale poetei Violeta Tanceva Zlateva, redactor la revista ACT din Scopie, unde au apărut câţiva poeţi prieteni al Helis-ului şi ai lui Petco Şipincaroski, Dumnezeu să-l ierte, care s-a grăbit chiar acum o săptămână să plece de pe aceste meleaguri şi să se ducă alt undeva, unde nici nu ştii ce se întâmplă …

Să fiu sănătos şi eu şi să primesc acel număr 200 la care cu mare bucurie trimit complimente de mers bun şi cu multă sănătate lui Gheorghe Dobre, Nicolae Teoharie, Florin Ciocea etc. etc .. să fie şi o mie …

Şi eu, încet-încet, mă duc nainte cu treburi de ale mele şi mâine seară voi citi o poezie în limba aromână că, la Scopie, la ora 19,00, ora noastră, se face lansare de carte cu poeziile poetului Milan Jazbeţ, actualmente Ambasador al Sloveniei la Scopie, cartea fiind tradusă în macedoneană şi plus alte şase limbi câte sunt recunoscute minorităţi în Macedonia. Eveniment frumos, cu un mozaic de limbi balcanice …

Dimo N. Dimcev (Dina Cuvata)
(Macedonia de Nord)
Scopie, 09.02.2020.

Ana Blandiana şi Dina Cuvata, Struga - 2019

Primirea Sceptrului Literar - 2018

UN LUCRU VLUISIT

Lucru vluisit easti
Să shtii cà ari vărã
Cà pusputeashti cu-ngãtan
Pit udàlu-a geanlui a Armãnjlor
Cari-aù pãtsãtã multi,
Ama cari nu s-deadirã
S-treacã pristi loc
A s-nu-adarã sh-dip tsiva …
Elji ashtirnurã pit càrtsã
Mindueri di-a lor,
Gaileadz di-a lor, idei, caimadz …
E, tora cara nu-am cum s-ved
Tsi fu shi cum fu
Lipseashti s-pistipsescu,
Cà-nğrãpsitili suntu dealihea
Shi s-li tinjisescu.
Ãnğrãpsitili cu boatsi nj-dzãc:
Armãnets Armãnji!

MASH SÃNÃTATI

Va s-pot mini s-mi-alin cu tut crutsea
Andi pi muntili Golgota, ca Hristolu
Pi Caleauùa di Scopia? …
Nu-am io oarã s-mi duc pãnã-aclotsi,
Nica nu vini oara-nji ti-nyeari.

Ocljilji-a melji lutsescu tu scutidi,
Boatsi nu-nji easi din gurã,
Harauùa shi plãngul s-misticarã,
Arãhati nu nji-aflu …

U ved tufechea etimã ti plãscãneari,
Dininti nj-si spuni lumãchitsã di masin

Tsi va s-aducã seara?
Cum va s-trec io dimneatsa?

Shi iara nj-dzãc cu mintea:
Machedoniea nu-i di-aseara,
Ea va s-armãnã sh-ti mãni
Sh-ti pãimãni, ti daima!
Machedoniea va li-ndreagã tuti!
Tuti va-shi yinã la loclu-a lor,
Mash sãnãtati! …

BOTSLI DI DIPART|

Fãrtunji canda-acãtsarã
Tu nuheam di oarã loclu sã-ncljisi
Chirolu s-featsi pulbiri.
Càljuri-ndzãnedz
Càljuri di multu nicãlcati,
Cãlãtorlji chiruts tu chirolu.
S-avdi plãngu shi zghic.
Ascultu …
Nj-ticni cà Ayi-loryi tricu
Shi geanurli-a pãpãnjlor a melji
Di multu dushlji
Shi-acãtsarã calea ti tu munti.
S-poati taha?
Ãnji grescu:
-Dimi cà cãrpolu-a nostu
Lji-agãrshirã muntsãlji,
Ia, geanurli-a noasti sun borgi
S-lã-aducã-aminti,
Locãrli s-nu pustusescã,
S-li tsãnem ti tsiva alti
Ma mintimeni bãrni!
Nj-ticni: Easti boatsea-al pap!
E, e, el easti!
Boatsea-al pap
-Atsel cãlãtor pit chirolu.

POATI CÁ ASHI NJ-SI PÃREA

Nj-si pãrea cà taha escu pãrmãteftu
Shi vindu mash musheati-amintiri,
A pãpãnjlor shi-a pãrintsãlor
Di multu fudzits di-aoatsi,
Shi-a meali shi-a tsilor di dupã mini …
Tut taha li vindeam
Shi vinduti nu eara,
Tut ahãti sh-eara, tut aclo eara …
Cu ocljilji-ascãpirats li mãtream
Shi musheati nj-si pãrea,
Shi inima nji-u-ngãldza
Shi ti-atsea, vàhi, nu s-bitisea?!
A poati cà-ashitsi nj-si pãrea?!

Tsi etã vini? Nj-dzãsh cu mintea.
Cara sã scoalã pãpãnjlji,
Cara sã scoalã pãrintsãlji
Va mi vãrgheascã cà li vindu
Adutserli-aminti-a lor
Atseali cari elji nu li-nğrãpsirã,
Ma cu zbor yiù nã li-alãsarã
Ti daimalui s-armãnã,
Shi numa s-lã si-avdã:
Armãnjlji s-nu chearã!

Dimo **N. DIMCEV**
(Dina CUVATA)

PETCO ŞIPINCAROVSKI
(Macedonia de Nord)

AZI DIMINEAŢA

Azi dimineaţă umbra ta senină
Cu un dulce surâs
Mi-a ucis visul.

Azi dimineaţă, ca un munte sălbatec
Fără să te ating m-ai zdrobit,
Iar stâncile grele se topiră în vis.

Asemenea devărului sălbatec ai plecat.
Radiind ca o stea în galaxie –
Albastru clocotind de foc.

O, auziţi, voi drumeţii,
Auziţi!
Drumurile întunecate duc la pierire,
Rămânând numai minciuna uriaşă.

Totul e sălbăticie!

SĂ COBOR STELELE

Astă seară te rătăcesc în visul meu!
Una după alta se rostogolesc vesele în cenuşă:
Speranţa şi marea minciună;
Dimineţile roz iscă vise halucinante,
Baroni robiţi ai Babilonului pălăvrăgesc inutil.
Dimineţile coboară peste peste ruinile pustii
Unde doar păgânii şi liliecii destramă liniştea,
Unde izvoarele cele mari au secat,
Iar prin păduri dansează schelete în cenuşă,
şi uneori mi se pare
că o urnă mortuarăpluteşte pe Gange.

Peste tot poruncesc!.
Drumuri surde urlă prin pirul uscat.
Se naşte ziua.
Stele coboară în larga poiană strălucitoare.
Iar dincolo de rău
Se trezesc soldaţii mei.

POETUL

Flăcări răsar, cuvintele se zbat,
Spaţul imens într-un ceas îl împuşcă.

Prin vene râuri irump,
Dictatori rămân tot în secolul ăsta

Nu moare poetul –amintirile trăiesc,
Unduind pe albele pagini ale poeziei.

Hei, trubadurule, să nu taci!
Lasă să curgă râurile înspumate –
Versurile tare să zboare.

Pe albele orizonturi – la tine acasă,
Vestitor timpurilor noi,
Poete, stegar să te faci!

Selecţie şi traducere: Dina **Cuvata**
Stilizare: F. M. **Ciocea**

VIOLETA TANCEVA ZLATEVA
(Macedonia de Nord)

Demonul

Totuşi
Nu toate lucrurile sunt relative
Dar nici nu pot să existe în acelaşi timp.
Robiţi prezentului
Nu putem să scăpăm de trecut.
Atunci orbi suntem faţă de viitor.
Ce este aici absolut
sau superficial:
doar simplul fapt
că timpul curge
iar noi îmbătrânim?

Timpul - acel demon carnivor
tot mai mult învecheşte spusa mea
Carpe diem

Unica vistierie

Conştiinţa-mi…
conştiinţă întunecată
şi adâncă,
vistieria a tot posibilului şi imposibilului
a totului ce vine ca o minciună.
Conştiinţa-mi…
mama mea stră-bunică
născutul meu nenăscut
de secole visat.
Ai grijă de această mică urmă
a trecutului
ca să ştiu de cu adevărat s-a întâmplat.
Fiindcă eşti ultimul martor
la toată istoria nemăsurată.

Conştiinţa-mi…
conştiinţa-mi nemărginită
infinită
hrănitoarea iluziei mele.

Înecarea pământului

Vine înecarea pământului
nu aia biblică
nu plânsul de patruzeci de zile
plânsul cerului asupra formei mele nenorocite.

Vine înecarea definitivă
aceea stihie a istoriei
aceea furie a prăpădului.
Vine ca să nimicească sămânţa noastră
s-o piardă
nici scânteie să nu rămână din ea
pentru o nouă salvare
întunecată şi adâncă
Nemăsurată
ne apasă Înecarea.

Plictiseala

Ne pândeşte
Jivina aia rea
un pământ fertil pentru nimic.
Te istoveşte acea aşteptare inutilă.
Imposibilitatea plonjării în clipă
să te lase în grija
valului timpului.
Sterilitate care chinuieşte până la prostire
până la inconştientizare.
Ah
Acea nebunie în faţa golului lăuntric.

Lasă să se întâmplă ceva
orice
măcar şi prosteşte
ce mă va adăposti de Nimic.
Dar nu în continuarea acestui acum
simţit până la durere
care istoveşte, care paralizează.
Lasă să se întâmple
sau să mă ducă undeva acel larg fluviu al timpului.

Traducere: Dina **Cuvata**
stilizare: Gheorghe **Dobre**

Noaptea se ascunde în mine

ca moartea într-un copac uscat
te-am căutat printre alegeri
tu alergai înaintea lor
ca într-un marathon al nepăsării

fiecare pas duce mai departe
nici nu contează unde

râzând m-ai legat ca pe o piatră de glezne
și eu nu voiam să fiu decât zbor

fața nevăzută a cuvintelor

moneda de schimb a singurătății
e chemarea
dau toate chemările pe o singurătate
și parcă tot nu-i destul
așa că învăț să port iubirea într-o
singură mână
ca pe o flacără
nu e așa că simți jumătate de
îmbrățișare
ca pe un braț întins peste ape?

adorm

în oglindă
în liniștea stângă înfloresc caiși
în cea dreaptă lampioane
pe semnul lunii se odihnesc păsările
și noaptea ne strânge în pumni

numai stelele căzătoare se numără

Pixel art

istoria noastră e simplă
facem graffiti unul pe sufletul altuia
bunăoară eu ți-am desenat un rid
și peretele ochilor s-a încrețit
să-i dea liniștea unui zâmbet
tu mi-ai făcut un fel de aripă
mult peste zid
așa că nu te miră dacă
zidul pe care îl știai
ca pe cel pe lângă care treci zilnic
când îți duci nerăbdarea spre mine
n-o să-l mai vezi
a învățat să zboare cu zâmbetul tău

Daniela **MĂRGINEAN**

descompunerea iubirii

te iert
cu tăişul pe marginea iubirii
nu se respiră
resturile viselor vorbesc
împotriva voinţei tale
săpând adânc

cand se face noapte
ne dorim să fim
cei mai buni dintre morţi
în ziua ce va să vină

voodoo

este iunie în ochii tăi,
acum încep iernile în Patagonia.

visez pe o bancă pustie
ca o păpușă Lenci
uitată de un copil
în vremea războiului,
întreb :
de ce ninge peste corpul de pâslă
inert?
pe strada cu sens unic
doar
frigul mă învelește
incomplet
cheie la cub
cand cerul se vindecă de nori
luna se transformă
într-un cub colorat
mă nasc azi lângă tine
de nicăieri
şi simt că n-am să mor niciodată
sub visul tău
îmi laşi în fiecare seară chei**a**

tonalităţi neutre

când taci
arcul prea întins
de spaime suspină.

râul tulbure din
lăuntru-mi sapă încet
un grand canyon
peste care
nici gândurile
nu se ating

coliziune

nu pot dărâma zidul de hârtie
pe care stă desenată
o gară în carouri
iar noi trenurile
dintr-un sens şi din celălalt
visăm cum să deraiem
într-o linişte nemetalică
şi mai visăm la o coliziune frontală
pe o foaie care se închipuie
gara din Saint-Lazare de Monet

cordial

între aceşti pereţi
zâmbetul meu este acasă
între aceşti pereţi
ai inimii tale

bilanț

lucrurile mele au plecat
mâna mea stângă imită mâna mea dreaptă
aerul care intră devine aerul care iese
trăiesc într-un film
ca într-un glob de sticlă
în care ninge
când totul e răsturnat
un copil se uită atent
înlăuntru

Veronica **TEODORU**

Nu-i așa că nimănui nu-i pasă de tine

când nimeni nu te vede și te întreabă
le spui că ești bine că zbori
că fluturii au cuib la tine
de un secol la subsuori
și când le spui că e frumos și bine
la tine în viață în suflet în interior
nu-i așa că abia îți mai ții plânsul
și glasul îți e aproape stins?
de fericire spui și închizi

nu-i așa că nimănui nu-i pasă de tine
nici nu mai știi de e bine sau rău
ce sens mai are viața când
până și un câine e mai fericit acum

unde ești tu până mai ieri suflet pereche?
o biată pală de vânt te-a smuls
și nici măcar nu plouă cât să spele
noroiul și zgura și ura ce m-a cuprins
brațele îmi sunt
ca două instrumente defecte
ce își caută bâjbâind sufletul pierdut
sufletul meu nepereche
doar trist acum doar trist dar viu

se pare că deja am fost judecat
și asta mă doare ca dracu
nu-i așa că nimănui nu-i pasă de noi
de noi cei rătăciți pe drumuri și ploi
doar livada de pruni se mai vede
și din ea se aude plânsul
cucului nebun

Autobuzele dormeau obosite

mai mult ca sigur orașul ăsta presimte ceva
și-a închis porțile și-a oprit fumul
a dat drumul la câini
și s-a făcut târziu a noapte
autobuzele deja dormeau obosite în autogara
de lângă fabrica veche de betoane
iar gândacii cu crestele de un roșu banal
se ridicau plini de ciment din gurile
știrbe de canal

acum nimeni nu mai are curajul să miște
să respire să înjure să bea
să fută o târfă sus la șosea
să arunce cu bulgări în lună
să tragă de mustăți un polițai
să râdă să plângă să-și joace
viața la zar

el știe, orașul ăsta știe cumva
ca și chioșcurile roz unde se vinde halva
că la noapte în parc lângă banca de fier
va cădea sigur o stea
o stea planturoasă cioplită cu har
cu două roți și un far de bicicletă
iar timpul mirosea ciudat a impertinență

când nopții încă îi curgea întuneric din burtă
frizerul orașului care abia s-a întors de la nuntă
număra cu ochii șobolanii în extaz
cu gurile arse de lună și-ntinși pe trotuar

poate nu știai dar la vulcanizarea din colț
se studiază Marx în fiecare seară
roțile cu trecut sănătos stau în rastel
și-l ascultă
pe vulcanizator cum le citește din Capital
în limba germană cu glas baritonal
noi oamenii înconjurați de sârmă
ghimpată stăteam cuminți
abia dacă ciuguleam înserarea și roțile din vii
bob cu bob subliminal

Despre revoluție și roți

răpăiau gloanțele pe acoperiș rap-rap
și lăcrimau fără rost țiglele sparte
cică în stradă ploua cu libertate
nici vorbă
doar simulatoarele de moarte
înfiorau în întuneric reci șoapte șoapte

trei elicoptere aruncau cu răvașe
în dunăre la ostrov
bâldâbâc strigau peștii în cor
atunci am înțeles că poate
e nevoie de mine
sau doar de încă un mort
pe lista citită pe post
- mureau mânjii în iepe așa fără rost

pe bulevard se rostogoleau
două roți bete
veneau de la gara Obor pe Dimitrov
spre centru la Universitate
în vârtejul lor se prindeau
doar tineri, băieți și fete
se rostogoleau laolaltă cu sete
de pepsi cola de bere sau de sterilete

fără violență strigam
de frică țipam și
armata e cu noi
... a fost peste noi
cu tancuri cu bocanci
și muream ca proștii
cu gândul la patrie sau la cozonaci

eram întinși pe ciment
numărați
apoi au năvălit cohorte de popi
cu agheasmă cruce și busuioc
și nici măcar nu ne-au îngropat
ne-au aruncat în cuptoare pe toți
și ne-au ars

eu știam că sunt viu
dar deja era târziu
și nici nu ar mai fi contat
pentru istorie
și pentru ce a urmat
la mine în sat

despre prima roată am aflat
că s-a pierdut undeva în Vitan
într-un talcioc cu mașini furate
despre cealaltă nu se știe nimic
e un mister parcă-i văd
și acum janta argintie
cum s-a lovit de zidul ministerului
și a dispărut

mult mai târziu am aflat
că a fost vid de putere
drept pentru care vă scriu
că sunt foarte supărat
pe mine

din moarte m-am văzut
roata de rezervă a timpului scurs

Petre Ioan **CREȚU**

Nicolai Tăicuțu 70

lotizare

între două haturi
câmpia era prinsă-ntre paranteze

soarele ne-arată o câmpie clară
zâmbitor-supusă agricultorului

noaptea vine poetul cu ceata lui de îngeri
și până în zori deschide parantezele
ca roua să picure liber
și respirația
a tot și a toate
neîngrădită să fie

de-ale bălții

un pește sare/ străbate oglinda apei
într-o pură indiferență
pentru că asta avea de făcut
ca secvență din programul său zilnic

același pește cred
renunță, ca și altă dată
să mai străpungă
a doua oară oglinda apei
fără să-și pună întrebarea
ca și mine, de altfel, de ce?

la ce-ar fi de folos titlul?

poemul acestei după-amiezi
constă în aceea că
cei 70 de ani
i s-au adunat în cârcă
lui nicolai tăicuțu
precum o cocoașă

iar nicolai t se bucură că nu-s
la el în spate

fântâna
același loc de întâlnire

am intrat pe ulița copilăriei
același praf, același șanț înierbat
aceleași case, aceiași vecini
îmi vine să spun
dar, din comportamentul lor, constat
că totu-i o părere
că eu sunt un străin
și cel uitat sunt…

doar umbra mea
se desprinde de trup
și se îmbrățișează cu drag la fântână
cu umbra acelorași
ce-mi sunt doar amintire

pasăre neștiută

rănit sunt de ácele dimineții
de friguroasele ace ale fricii…

peste trupul meu se prăvale
un bulgăre negru de nor

pe care zorii, buluc
se căznesc să-l topească
(deși, Doamne,-s din același aluat!)

e frig în jur, constat
neisprăvită-i înscenarea

și eu sorbit
în cântul de jale mă simt
al unei pasări neștiute

…după câte-mi amintesc
și călușul meu din lemn avea pe crupă
o bucată din această armură
și tare mândru am mai fost!...

soare de vară

șarpele stă-ncolăcit
pe pântecul tinerei fete

ca și când ar sta
pe o piatră bine șlefuită
încălzit fiind
de dogoarea sânilor ei

obosiți în dragoste

eu veneam de pe o parte a zilei
tu veneai de pe cealaltă parte ei

cu dor de dragoste veneai
cu dor de dragoste veneam
la fântână, la izvor

și goi ne-am oprit, unul în fața celuilalt
despărțiți doar de umbra cumpenei fântânii

din care, în adierile serii, s-a ridicat
o frunză palmată/ măreață/ verde/ opacă

cu nervurile – drumuri înșelătoare
pe care trebuia să le urmăm spre
o binefăcătoare îmbrățișare ce

nu se întâmpla până în zori
când obosiți de-atâtea căutări
eu pe o parte a frunzei/ tu pe cealaltă
sortiți eram să luăm ziua de la capăt

alergat de umbra sa

plopii șoselei își extind umbrele
parcă, una în continuarea celeilalte
- spre est se alungește umbra

iepurele, indiferent până acum la
poziția umbrei plopului
o lasă pe-a lui de pază
și se retrage-n bârlog

cioara își confundă umbra cu zborul
ca pe o problemă de normalitate a căderii

doar nicolai t, în alergarea lui de seară
vede cum umbra îl urmează
și devine din ce în ce mai mare
pe când el/ deloc aparent/ prin comparație
din ce în ce mai mic

Nicolai **Tăicuțu**

Bețiile cosmice, 2016

De-am evada

Nu-mi curge-n vene sânge, clorofilă;
Prin mâini de ierburi trec tăceri de cal,
În ochiul verde cade o acvilă,
Mi-e trupul floare, vino doar şi ia-l.
Ferestrele din aripi cer creneluri,
Resturi de umbre bandajează cranii,
În aburi cresc fantome din cerneluri,
În epifanii văd minuni profanii.
Când şerpii cască, plouă abulie,
Tresar în ceasuri karme indecise,
Ne urcă metastaza, din hârtie,
Între sinapse mucegai de vise.
Cum înspre ceţuri se prelinge seva,
Urcă-n firide forturi să destrame,
Căderi din măr promite însăşi Eva,
Incestul din grădină să reclame.
De-am evada din lunga amnezie
Care ne ţine-n noi ca-n închisori,
Ne vom muta în vise cu chirie
Să fim părinţi copiilor din flori.

Omul cosmic

Tot încercăm a prinde-n zbor comete
Să regăsim în lungul şir de fii,
În somn sau vis, această cruntă sete
Ce arde-altare albe-n galaxii
Pe rugul pur fiinţei să îi cânte
Cu glas de îngeri care sfarmă munţii,
Ca-nzăpeziri să curgă de pe frunte
Peste mirenii puri în noaptea nunţii.
Dar nesfârşiri ne-ndreaptă-n plauri prora
Şi ne-ncurcăm în neguri ca-n liane,
Ciudate semne, semănând cu Tora,
Ne aburesc profetic pe ocheane...
Iar dacă-n noi se întâlnesc pulsarii,
Ca versetele-n sacre melodii,
La suflete păţim în van avarii
Că luminări vom mai primi simbrii
Şi-n ape sacre curgem ca-n oglinzi
Să luăm cu umbra faţă-n faţă cina;
Păşind din tine, ca un arc te-ntinzi
Spre omul cosmic, umbra ta, lumina.

Alensis de **NOBILIS**

De aici, direct în Paradis

Desluşire

Cui nu i-a ars
măcar o dată în viaţă
sufletul
nu o să înţeleagă
din ce se hrăneşte
flacăra lumânării
ce-şi mistuie
până la capăt lumina.

Vămile văzduhului

Mergând spre răsărit,
pe calea cerului
ai ostenit.

Necunoscute ți-au fost vorbele deșarte
și minciunile
iar patima lăcomiei
nu te-a atins
nici măcar cu gândul.

Palmele tale n-au lenevit niciodată
și n-ai furat
nici mărul de pe jos.

Arginții nu s-au prins de tine
și parcă nici zgârcit n-ai fost.

N-ai vrut să înșeli pe nimeni
și fără de mândrie
te-ai lepădat de gelozie
chiar și atunci când mânia
ar fi vrut să te supună.

N-ai luat nicicand
numele Domnului în deșert
și Milostiv
e al doilea tău nume.

Străine,
de ce stai totuși răstignit?

Timpul goanei

Cearșafuri curate de batist
ți se lipesc de trup
transpiri
e iarnă sau e primăvară?
îți aduci foarte bine aminte
de prima mireasmă
a vieții
zâmbești în pernă
privești marea
cu valuri însuflețite
ce mătură plaja.

Se lasă seara
încep apoi să iasă din ea
peștii-n agonie,
moartea nu devine viaţă.

Veche și tânără

Te duci la câmp
cu sapa în spinare,
e încă întuneric.
Calci apăsat
în praful de pe ulița
aia mare, din sat,
și un nor te învăluie
peste batic și hainele de zi.

Închizi ochii, îi deschizi
îți sclipește de pe jos
într-o urmă veche de căruță
o bucată de metal.
O iei în mână, o pipăi
ai dat peste cheia Paradisului
și nu știi ce să faci cu ea
te gândești, cântărești
și în inocența ta
o lași tot acolo, în țărână.

Pleci grăbită,
câmpul pe tine te așteaptă.

Fotografie

E dimineaţă,
se aud cocoşii cântând
în grădini,
miroase a lemn verde
pe lângă garduri,
au trecut anii
iar eu
de tine
abia îmi amintesc.

Beneficiile bătrâneţii

După ce ai gustat din darurile vieţii
aştepţi marea recompensă,
pentru că ai fost curajos
şi pentru că ai înfruntat cu maturitate
întreaga lume,
dar ajungi să te trezeşti
că nu mai poţi duce pâinea
cum trebuie la gură,
îţi zici că experienţa contează
te hrăneşti iarăşi cu gânduri,
auzi cum bate toaca
e seara,
prinzi vecernia prin ziduri
şi ca un copil,
te bucuri.

Alina Marieta **ION**

Ars poetica

(Un frison minor dintr-o iarnă ruinătoare)

„Ils viennent d'en haut
Ils viennent d'en bas
De près et de loin
De droite et de gauche…"

Bêtes et méchants-Paul Eluard

Ce rău lovit de-o boală e sufletul lumii,
În spectrul său fierb toate culorile ciumei.

Ce cald e aici în albastrul burg
La stâna „oierului" C. Sandburg.

Cel mai tare frige talanga de capră.
De behăitul ei nimeni nu scapă.

Locul ei de onoare e-n guvernământ.
La strunga burgheză e-o tăcere mormânt

Iar oile pasc poeme ca-n vis
În deşerturi arabe de nedescris.

Behăie lung scoţând flăcări pe nări,
Lingând sarea mov din atomice zări.

Behăie stins în cimitirul ovin,
Vecin „oncogene" cu Pontul Euxin.

Nevrotici ciobani, căutând adăpost,
Tânjesc doar spre fermele lui R. Frost.

Care sunt până azi o idilă feerică
De care nimeni nu se desferecă.

O, fraţii astronomului O. Khayyam
Ciocnind din planete la un bairam,

Nu mai sunt ca-n alţi secoli, inofensivi,
Azi sânt eternii rebeli agresivi:

Bucolici, ai zice, păziţi de asini,
La mijloc pădure de cumpliţi hassassini

Nawruz-Nameh acuma-i gigant cenuşar
În care nu distingi canin de molar.

Curând, poate-amarnic împinşi de nevoi
Prestând rapide munci de război,

Nu ştim pe cine cerul îl fierbe
Dându-i să-nghită pâinişoare funebre.

Noi, sigur, în spate, la manutanţă,
Vom căra lipii calde, nedând din clanţă

Sau ca la un priveghi, păpând halvaua
Vom suge, ca pe un hap, narghileaua.

Nu ştim noi dar prea-i împotriva firii
Din solu-ăsta, sterp, să iasă trandafirii

Vânaţi la Berna, tânjiţi la Roma
Să le soarbă-n extaz hienele-aroma.

N-auzi „All Along The Watchtower" d'antant
Al bardului încoronat R. Zimmerman.

Doar Capitale de la douleur, unde ard
Toate speranţele lui Paul Eluard.

Iar cerul n-o să-nghită-un zănatic zaiafet
Cu Talleyrand perfidul în divorţ de Lafayette.

(Romantici grenadiri din „tranşeea" Puşkin
Ciocnesc cu cei din „tranşeea" Hölderlin.)

Ce alianţă plutonică, de diamant
Şi toată ura lumii risipită-n neant.

Hapuri de fier şi retorsiune;
Nu mai încape nici o rugăciune.

Încărcat de un negru şi greu minereu,
Grozav de smintit e şi sufletul meu…

Din zori, răcnesc la sanitari şi plonjez,
Ca la zidul morţii,-n golul neoburghez
……..
Ce rău lovit de-o boală e sufletul lumii.
În spectrul său fierb toate culorile ciumei.

Ştefan **NEAGU**

(Ian.-Feb.2020)

Cristian BALINT

*

Aş spăla această Cetate
numită Pământ
cu multă apă...
din toate Cerurile posibile
aş revărsa această Apă...
dar aş spăla cetatea
nu omul...
aş spăla-o
limpezind ochii lui...
lăsându-l să vadă
cum structuri de oţel
înghiţite din cer de pământ
se aştern sub tălpile sale...
Cu cerul aflat sub pământ
iar el aflat sub pământ
într-un amestec cu cerul
să poată ieşi nevătămat şi iubind...
văzându-i pe ceilalţi ieşiţi de acolo
fără să ştie unii de alţii...
şi fără să-i vatăm..
Să-ngrop tot ce-au făcut ei pe pământ
oţel, cărămidă şi sticlă
ură, orgoliu şi frică
să le-ngrop adânc în pământ
apa de sub toate acestea
să le-o las limpede însetaţilor
cerul... să-l las văzătorului
florile... mirosului
crengile... copacilor
frunzele... vântului
zborul... poeţilor
gândul... întrebărilor
mintea... înţeleptilor
si Iubirea... Omului
Întregirea Pomului
Bine ai revenit fiule
de-acum nu te voi mai numi Adam.

*

Cărări înguste pietruite
printre ziduri înalte
galopul cailor
trupurile femeilor
unduindu-se la răscruce
cetatea-i pustie
în noapte
iubirea se-ascunde
pe sub felinare
pe la colţuri
sau
în urmele lăsate
de zgomotul galopului
se ascunde
de ea însăşi
în aer...
în plânsul ielelor
în spuma oceanelor
în calcarul munţilor
departe de pietrele cetăţilor
se-aleargă pe sine
nebuna
prin păduri căutând
înverşunată
oameni.

*

Cel cu aripi închipuite
mimeaza zborul
pe sub cel cu oasele frânte
ce nu simte durere...
nici bucurie
pe-aceeaşi sferă amândoi
cu unghiile înfipte
în pământ
Iubirea
alunecă în neant
ca o prevestire
el are încredere în celalalt
cât să nu se facă întuneri

UITARE

mi-au iesit iernile în cale
le-am primit tremurând
au plecat rând pe rând
în fapt de zi sau de seară
presărând în cale petale
am ieşit afară
mirosea austrul a primăvară
bucuria se înfăşura pe chipul meu
de sus veghea Dumnezeu
trupul timpului meu....
această clipă divină
eram prea crud să-nțeleg ce urma să vină
a urmat vara cât o viață de om
am apucat să pun un pom
pomul a crescut mare
a rodit, s-a bucurat
că nu l-am lăsat să moară
s-a făcut din nou seară
și m-am trezit din vis
m-am oprit din scris
în geam mi-a bătut o doamnă
zâmbind, scuturând din copacul meu
frunzele galbene
era deja toamnă...
Şi-am uitat să socotesc
iernile ieşite în cale

(11 decembrie 2016)

Aurel **ANGHEL**

CÂINELE CU OCHII ALBAŞTRI

După ce le-ai mulţumit
celor care te jigniseră,
ai ieşit în stradă.
Unde te aştepta un câine
cu ochii albaştri şi puri.
L-ai mângâiat şi l-ai luat în braţe
crezând că e Dumnezeu.
Nu mai văzuseși asemenea ochi
la niciun om.
Nici n-aveai cum,
de-atâţi ochelari, de-atâtea batiste.

SOLUŢIE

Nu-mi rămâne decât să ies
afară din casa
care nu e a mea
(nu vă miraţi
sunt chiriaşul lui Dumnezeu)
şi să încep să umblu pe stradă
în mâini.
Astfel n-aş realiza decât o contopire
a visului cu realitatea.
Când eram mic mă visam clovn.
Dar dacă totuşi nu voi reuşi
o să-mi reiau seria visurilor
şi poate
mă voi visa om politic
care demisionează când trebuie.

OPRIŢI-VĂ

Nu mai jigniţi copiii şi poeţii!
Primii vor simţi o durere, acută,
în toate venele inimii.
Ceilalţi rămân la stadiul de copil
toată viaţa.

CĂRUŢA CU PRIETENI

Căruţa cu prieteni e astăzi
jumătate goală, jumătate paie.
Pe mulţi i-am gonit mai demult
cu biciul.
Câţiva mai curajoși
au mers o staţie sau două
apoi au coborât,
luând-o repede la fugă.
De necrezut şi totodată de crezut,
căruţa cu prieteni
e jumătate paie, jumătate nu e.

SCRISOARE CĂTRE PRIETENI

Prieteni haideţi să nu mai
spunem ceea ce credem
şi să devenim diplomaţi,
adică genţi din acelea
de piele
ce le poartă de toartă
inşi îmbrăcaţi permanent
la patru ace.
Apoi să visăm
că nu ne tragem
nici din maimuţă,
nici din Dumnezeu,
ci din calculator.

ARS POETICA

Am învăţat pe de rost moartea
și permanent o repet.
Pentru a nu-i uita ritmul,
farmecul, destrăbălarea.
Ca o rugăminte vă spun:
- Nu, nu încercaţi şi voi.

CE NU S-A SPUS

În cadrul ultimei dezbateri televizate
nu s-a declarat nimic
în legătură cu intrarea în iarnă
a poetului.
La fel au procedat agenţiile de ştiri
şi institutele de sondare a opiniei
publice
care n-au spus nimic în acest sens.
Aşa că, în continuare, poetul
va merge în mâini pe stradă.
Fără remuşcări şi
mai ales fără mănuși.

CONTEMPORANI

Alături dar nealăturat cu tine,
la lumina reflectoarelor,
în ovațiile celorlalți
și ținând o diploma
de buna purtare în mână,
cineva își vinde sufletul.

ÎNTRE ȘAMANISM ȘI PLOAIE

Între șamanism și ploaie
vine o umbră de om,
vine o urmă de zeu
și te atinge imperceptibil
pe suflet.

MOARTEA

Moartea nu asteaptă, nu anunță.
E intrusul firesc si nefiresc.
Ea este. Atât. Ea este.
Coroana neagră blestemată
la nuntă.

Gabriel **DINU**

POEME

1.Mira simte îngrozită
cum în capul său
totul începe să se
învălmăşească
de parcă cineva i-ar cenzura
gândurile

e aproape toamnă
nu vrea să facă nimic
se teme
de uitare

cum ar fi viaţa ei?
probabil un film mut
amintiri alb-negru
memorie fără culori
clopot prăbuşit în mijlocul unei
biserici

2.Mira visează
încet, încet descoperă
că-i plac culorile

un pod spre toamnă

din piept îi creşte o lumină
ar putea să-l iubească
pe bărbatul din umbră
îi simte respiraţia
nu întinde mâinile
de teamă
să nu tulbure visul
aventura continuă

3.Mira dă perdeaua la o parte
îşi lipeşte fruntea de geam
prin sticlă
o lume de care e străină

dacă Igor ar fi fost acolo
şi-ar fi lipit buzele de obrazul lui

dar nu, nu este

priveşte cerul
lumina îi dizolvă gândurile
cuvintele încheagă
tăcerea

o dată la câteva luni
i se pare că iubeşte

4.pe puntea unui velier
Mira îşi deschide inima
a învăţat să iubească
fără să ceară nimic în schimb
chipul lui Igor
gesturi, cuvinte
se amestecă
într-o îmbrăţişare oceanică

undeva la capătul lumii
Igor cântă la saxofon

5.duminica este o cuşcă albă
în care Mira se închide
împreună cu Igor
uneori închiriază o barcă -
doar o întindere de ape
ar putea să le deschidă
un alt vis -
alteori se plimbă de mână
pe o alee străjuită de arbori –
doar în copaci se mai pot
încrede –
întotdeauna poposesc într-o
cafenea –
doar acolo singurătăţile lor se
reunesc
doar acolo sunt aproape
compleţi –
duminica este o cuşcă albă
din care Mira şi Igor
nu mai au cum să fugă

Maria **DOBRESCU**

RECALIBRU

Prin propriile puteri
recalibrez
imaginea unei inimi
albastre
sintagma
unei forme noi de relief
câmpia libertăţii
podişul speranţei
uitând de munţii îngrijorării

tâmplele
păstrând încă parfumul de
cerneală
descoperă sâmburii
bucuriei
cu un fel de pasiune
precum pilitura de fier
atrasă de magnet
cu un tip de sensibilitate
netocită
ca aceea a unei mame
ce-şi leagănă pruncul

stări, sentimente, tonuri
mirări
scrâşnet, amărăciune,
necaz
ofuri
în ore nesfârşite de gândire
pot zămisli ceva

afară plouă, e noiembrie,
dar nu în suflet.

LUMEA DINLĂUTRU

Pe când zorii se făleau în
culori
care mai de care mai
aprinse
într-o exuberanţă diafană
scormonesc după trăiri
care tulbură şi care
nu au nimic de a face
cu hăul depresiv

lumea dinăuntru cedează
şi trece la pace
cu lumea exterioară
într-o melancolie delicată,
reconciliez,
mă las nuanţată
povestindu-ţi tie...

cum am rătăcit o vreme
drumul spre mine şi cum
m-am lăsat înşelată de
mărunţişuri
într-o stare constantă
pe repede înainte,
nebuneşte
descifrată în căutări
disperate,
a, ce ?

A ce miroase azi,
dimineaţa,
a strigăt aprins?
a relaxare în gând şi
senin?
a bucurie?
o nouă clipă, un nou simţ...
m-am regăsit între timp !

Dana **CRISTE**

Subiectivism

Omul vorbește omului
într-un spectacol sălbatic
cu aparență și esență
orbit de mască
străin de lumea născută.

Omul îmi arată
că nu are experiență
nu are popor
singur între cei patru aștri.

Omul cerc și Omul linie
această capcană
are nevoie de suflet.

Daniela **MICU**

Meca-dicii

Nu vreau să cred că bietul costache, pensat și pudrat ca o vedetă de cinema, umblă prin spitale cu șpriția de vaselină în buzunarul halatului, plin de unsoare până la cot! Adică, obrazul subțire cu bun-simț se ține! Că daia sunteți salarizați în viitor, pe 2022, precum romulanii sau klingonienii din star-trek-ul românesc. Și nu numai voi, ci și asistentele și, mai ales, șoferii de pe ambulanțele-de-depanare. Noi am înțeles că rolul acestei situații era acela de a vă vedea de treaba voastră de meca-dici, adică de mecanici ai medicinei, pentru toți pacienții-clienți, cu sau fără CASCO, și să mai lăsați gânditul și vorbitul despre lume și civilizație; unde, iertați-ne, stați tare prost.

Bre, nenea ministru, am o inflamație la planetară și-mi curge filtrul de ulei; urc pe rampă? Frecții cu carmol aveți? Dacă sunt și eu băiat finuț, îmi faceți și-o cezariană? Nu de alta, dar aud că unii dintre băieții matale cer banii înainte ca la RCA. Eu am CASCO.

Nu există nici o legătură între meserie și pălărie, adică între bisturiu și educație. Fiecare cu a ei. Performanța profesională este o abilitate câștigată prin studiu și practică. Ea nu naște implicit nici conștiință, nici empatie, nici bunătate și nici măcar suflet. Pentru toate acestea există altfel de educație, un altfel de studiu și ele nici măcar nu pot garanta reușita. Eu știu că în această meserie suportați iluzia că ați devenit colegi cu Dumnezeu, dar aveți grijă cum o suportați!

Știam că medicina este o profesie nobilă, ca să aflu acum că ea trebuie să genereze profit, eficiență economică și nu m-aș mira dacă se va introduce productivitatea pe cap (sau picior) de pacient. Norocul nostru sunt tot medicii. Acea majoritate tăcută și educată. Acea majoritate de la care bietul costache nu are decât de învățat și care, probabil, va schimba lucrurile.

Nu cred că „bietul costache" este o persoană rea, ci doar că nu își cunoaște limitele. Sinonimia dintre pacienți și autoturisme a fost una deplorabilă. Nu ar fi decât o singură greșeală de exprimare, dacă nu aș suspecta ceva mult mai adânc, structural. Sper să mă înșel.

Nu vreau să mai adaug decât o referire anecdotică din folclorul societății occidentale, ca un avertisment la lucrarea pe care o desăvârșim aici; capitalismul nu se face cu proști! Dacă aceasta ar fi fost calea, s-ar fi discreditat cu multă vreme în urmă.

PS. Alt ministru, alt „râs" din pădurile patriei, ăla de la cultură-la-hectar, după ce îl pupă pe președintele de ceapeu exact în subiectul propoziției, îi transmite un îndemn de profundă înălțare spirituală; „Măria matale! Frumosule, baftaliosule, înger radios! Pune, bre, curul pe scaunele de la masa tăcerii când vrea mușchiul tău, că cur ca la matale mai rar!"

Eiii! Să fi fost vorba despre Rimes, „achiesam" și eu!

Dan **ELIAS**

REPUBLICA VISELOR

De departe

Auzi muzica?
De acolo de unde ești acum,
auzi muzica?
„Doar pe tine, numai pe tine
și nimic altceva.”
Știam eu că nu se poate
să n-o auzi.

Iarba

Să zicem că ai fi inventat
un instrument de cântat verde,
verde unul lângă altul,
ascuțindu-și sunetele
doar prin atingere,
ai fi știut sa-l faci
așa cum a fost făcută iarba?

Curiozitate

Înainte să mă îmbete ultima noapte
am vrut mereu să gust
câteva picături din licoarea
astupată cu dopul lunii.
Cine-a știut că-mi trebuia
doar un amărât de tirbușon!

Mașinării

Îmbătrânite pe noptieră,
ceasurile mele nu mai șoptesc timp,
nu mai recită dramatic
tot felul de dimineți gata neîncepute.
Ceasurile mele au obosit;
„Spune-l tu, istețule, cu intonație,
și ne prefacem noi!”

Tremurând

Trebuie să tremuri și tremurând să atingi
un alt fir din aceeași lumină, ca și cum
ai fi cel mai mândru arcuș. Doar așa
te vei putea înțelege cu celelalte vibrații
cântătoare sau necântătoare.

Și eu am fost înger

N-am avut niciodată memoria cozii,
așa cum postula un tânăr, amețit de rom,
plutind pe o corabie în mările sudului.
Dar memoria aripilor, da! Acum
nu mai există nici un motiv să mă
ascund;
și eu am fost înger!

Cu spaimă

Din clipa în care am înțeles
că sunt complet inutil
unei primăveri sau unei ninsori,
m-am hotărât să-mi fac singur altele.
după chipul și asemănarea mea!
Astăzi ne privim cu spaimă,
pregătiți să suflăm unii peste alții.

Punct și de la capăt

Fericirile mă obosesc absolut,
de unde și grija de a le evita
pe cât îmi este cu putință.
Dar nici ca boier al tristeții
nu cred s-o mai duc mult.
Știu că nu vă vine să credeți
dar sunt deschis la orice sugestie.

Mahmur

După bețiile cu vivaldi
dorm mai mult;
după cele cu mozart, dorm în șanț!
Mulțumesc lui dumnezeu
că nu pot fi înrămate
și agățate prin gări
nici muzica și nici poezia!

Concluzie

Regretul că absolut toate celelalte
funcționează bine-mersi și fără tine,
asta este toată moartea!

Uneori

Uneori destup câte un cuvânt
ca pe o sticluță de parfum,
în speranța că va acoperi
toate celelalte mirosuri.

Revoluție

Nemulțumite de felul în care sunt auzite,
cuvintele au inventat metafora
ca pe o declarație de independență.
Trăiască Republica Viselor!

Calea

Se spun lucruri trise despre poteci;
că sub fiecare dintre ele
ar fi fost îngropat de viu un poet,
să țină iarba de vorbă
și să nu mai crească
peste pământul bătătorit.

Îndoieli

În manualul de supraviețuire
se certifică negru pe alb
că experiența păcatului
nu face doi bani
fără o etică a ispitei.
Dracul știe!?

Limpede

Pentru claritatea privirilor voastre,
stau agățat într-un fir subțire
peste acest apus de soare,
la spălat de geamuri.

Origini

Planeta mea nu e deloc rotundă;
stă prinsă strâns și palid de o fundă
în nopțile ce-adâncului mă spun
cu raze nu de lună, ci de lun!

Un vultur către puii săi

Aveți grijă la zborul de noapte;
să fâlfâiți rar și cu mare atenție
ca nu cumva să stingeți, din greșeală,
micile flăcări ce vă-nconjoară.

Dulce

Pun câte o linguriță de dumnezeu
în aerul pe care-l respiri
și-n lucrurile pe care le atingi,
însoțindu-te.
De aceea sunt eu peste tot și în toate,
niciundele tău fără rost,
nicăieriul vorbelor sfârșinde,
ca să-ți fac lumea mai ușor de trăit.

Poezie

Știința dilatației sufletelor
până acolo unde ele ating abisul
și îl iartă.

Unde sunteți toți?

Mor păsări și copaci în jurul meu;
dau să-mi salut melcii din vie
și găsesc goale cochiliile;
mănânc carnea mieilor mângâiați.
Unde sunteți toți? Cine mai sunt eu?
Pentru ce mă mai întârzie pe aici,
știind că din carnea mea
ar putea ieși câteva sute de vrăbii?

Răcoare

Aș fi putut cerceta lumea cu microscopul
și cu siguranță m-aș fi îmbogățit.
Dar mă vedeți pe mine deconspirând
misterele ascunse-ntr-o umbră de nuc
doar ca să aveți voi un vaccin pentru
arșiță?

La cârciumă

După un șpriț de lună,
adică un deget de noapte cu stele
peste care se toarnă din belșug
cuvinte și tăceri,
n-o să vă doară capul.
Garantez!

Dan **ELIAS**

Şopot

Nu ţi-am deschis.
La uşa timpului meu ai bătut cu iubire.
Chip şi nume aveai.
Grăbită să vând şi să cumpăr, în orice anotimp.
păcate,
nu te-am cunoscut.

Nici vară înlăcrimată n-a fost,
din care să ies îngenuncheată ca melcul pe frunze.
Doar tristeţea unei risipiri m-a strigat,
iar ruga n-a mai ştiut să germineze în suflet
şopotul iertării.

Nostalgie

Te-aş fi strigat,
dar erai o chemare
pentru privighetori naive.

Să-mi fie dor

Şi totuşi, Doamne, opreşte bucuria,
să îmi mai fie dor şi de o întristare
în lipsa Ta!

Acasă

Stau pe malul timpului şi aştept.
Tu ai cuvintele veşniciei,
dar dă-mi o mângâiere în plus
pentru sufletul obosit,
iar eu să îi spun că a ajuns
Acasă.

Viorica **Gheorghe**

***

Lumina e înăuntru
 așteaptă într-o margine
 și nimeni
nu o poate convinge de nimic
Se fac milioane de pași
 nădejde întru nădejde
pentru ceilalți răsfăț
domnia cuminte
a viscolitei euforii înainte de plecare
Cei de afară slujesc într-un fel mut pământului
Femeile adună, în șorțuri largi, pietre albe
iar bărbații își țin semeț mâinile în șolduri
observând, din când în când încruntați,
alaiul pregătirilor de la intrare
sau întoarcere în mulțime.
Nu le pasă dacă sunt priviți.
Aproape că nu ai voie să lași să se vadă asta deși
îi iscodești cu coada ochiului și ei știu.
Pe cerul întins peste toată această privelişte,
bărbații privesc în zare așteptând, femeile adună
pietrele, cu veselie în gesturi, în timp ce un copil
sapă căutând parcă risipirea și corectând
nonsensul.
Nicio boare de vânt, niciun sunet. Deodată.... un
glas.... Dumnezeu și-a ascuns fiii aici...aici...aici....
Mulțimea de afară începe să freamăte, un murmur
continuu.... Cât de simplu și cât de repede tăcerea
capătă sens.
Dumnezeu și-a ascuns fiii aici...aici...aici....
Fiecare cruce are un adevăr iar tămăduitorii
răscoliți de furtuni nu-l află decât dacă își pierd și
apoi regăsesc măsura. Fără sens, creația nu mai
are nume, nimeni nu o mai revendică și totuși
....ecoul.
O spirală de carne fierbinte, între real și ireal
tocmai pipăie cu mâinile spoite de sânge, muntele.
Mulțimea pare să se prăbușească, să se
dezintegreze la a doua chemare.
Pietrele au nume frumoase, au în ele lumină și
întreruptă durere.
Toată lumea caută pe toată lumea într-o disperare
zvâcnind de patimă.
Există undeva un munte, l-am văzut.
Tata îmi dăduse un soi de greblă destul de grea
pentru brațele mele și desenam cu ea dungi pe
pământ, dar auzind vocea am simțit că există
undeva , ceva, și m-am dus cu ceilalți.
Știu că dealurile erau verzi, se făcuse răcoare și
cei mari din jurul meu au început să răscolească
cu mâinile goale, să sape până la sânge în munte
iar vocea continua, piatra nu ceda, totul devenea o
lume suspendată și vocea se auzea ca un ecou.
Toate cântecele de leagăn, toate poveștile, se
pietrificaseră în gesturile febrile, în coatele
dezbrăcate de piele, în cioturile de brațe până
când la un moment dat bărbații scot de subțiori din
groapa săpată la baza muntelui prunci de vreo 3-4
anișori în cămășuțe lungi de in alb. Așa de neagră
le era privirea deși chipul blând și absent te facea
să vrei să-i îmbrățișezi.
Vocea continuă.
Dumnezeu și-a ascuns fiii aici...aici....aici...
Unde???????

Daniela **MICU**

APLICAȚIA

Aplicația am descoperit-o întâmplător studiind interferențele undelor radio și acustice la telefoanele mobile. Laboratorul sofisticat era proprietatea unei ONG internaționale și pentru studiu aveam o gamă largă de dispozitive mobile din toate clasele vândute pe piață. După cum bănuiam, aplicația era instalată doar pe telefoanele de ultimă generație, 4 și 5 G, foarte bine ascunsă, astfel încât nu ar fi fost activată decât de cei care o cunoșteau și aveau posibilități tehnice de a o face.
Cum funcționa, de fapt? Este știut că telefonul mobil a devenit cel mai eficient spion, unul pe care-l acceptăm. Prin intermediul lui suntem ascultați, deplasările monitorizate, filmați. Acceptăm asta fiindcă sunt și beneficii, dar această aplicație ascunsă transformă dispozitivul într-un emițător audio-video de mesaje subliminale sau pur și simplu semnale non-audio nocive, ori care determină comportamente aberante. De exemplu, prin intermediul mesajelor subliminale îți poate fi reorientată opțiunea politică sau exacerbate disensiunile rasiale. Frecvențele audio și radio nocive distorsionează coordonarea cerebrală, iar atunci când te afli la volanul unei mașini consecințele sunt ușor de imaginat.
Cum am mai spus descoperirea a fost întâmplătoare și imposibilă fără aparatura sofisticată de care mă foloseam. Șefii mei, puși la curent, au contactat mass-media pentru a face public acest subiect, dar impactul a fost nesemnificativ. Firmele producătoare au negat cu vehemență, cerând repetarea experimentului, care, bineânțeles a ieșit negativ. Așa și trebuia să se întâmple dacă dezactivai funcția din server.Pentru mine era clar, poate și pentru alții, dar ceilalți, cei mulți? Nici nu au luat în seamă avertismentul.
Eu nu mai folosesc de atunci decât un telefon vechi, simplu, iar când se va strica și nu voi reuși să-mi procur altul o să renunț definitiv la acest mijloc de comunicare.

.....

Peste câțiva ani, nu mulți, în timpul conflictului arab și a gravelor tensiuni chino-americano-rusești am realizat că această„armă" a fost activată: violențe inexplicabile, sinucideri în masă, declarații contradictorii și o stare de surescitare generalizată. Știu din surse sigure că soldaților americani și chinezi le-au fost confiscate telefoanele personale, oferinduli-se altele, proprietatea armatei, sub pretextul că nu pot fi bruiate. Vâlvătaia arabă s-a stins rapid, popoarele dezlănțuite alungându-și guvernele naționaliste și instaurând altele favorabile păcii cu adversarul.
Dar hărțuirea dintre marile puteri nu a încetat deloc, fiecare dintre ele instituind un monopol strict în fabricarea și distribuirea telefoanelor mobile și controlul marilor rețele de socializare și a serverelor. Cu toate acestea „inamicul" găsea nenumărate portițe pentru a se infiltra în ograda celuilalt. Vârful acestor imixtiuni se manifesta îndeosebi în perioada alegerilor legislative sau prezidențiale, referendumurilor, etc.
În acest context, citadela chineză a fost străpunsă, bănuiesc cum, dar foarte greu de demonstrat. Totul a început cu mici revolte în marile orașe, ieșirile obișnuite ale tinerilor care n-au creat niciodată probleme autorităților; apoi s-au generalizat în toate orașele și localitățile urbanizate, dar de astă dată protestatarii vroiau pluripartidism, ceea ce partidul comunist nu putea accepta. Prin urmare a pus în mișcare imensul organism represiv, iar la folosirea gloanțelor împotriva manifestanților s-a ajuns foarte repede. Bineînțeles că prima reacție a fost să închidă rețelele sociale și comunicațiile, dar, curios, acestea au continuat să funcționeze ca și cum ar fi fost susținute de o alta paralelă, independentă. Milioane de morți au înroșit cu sângele lor piețele orașelor, iar atunci tinerii din armată ai căror părinți, iubite și frați deveniseră victime au fraternizat cu mulțimea și s-a declanșat vânătoarea inversă: reprezentanții partidului au fost urmăriți și împușcați fără judecată, la fel securiștii care nu s-au predat imediat. Răzmerița s-a transformat într-un scurt război civil, care a spulberat pur și simplu ordinea comunistă, cu un preț teribil: peste cinsprezece milioane de morți, zece milioane de răniți.

.....

Lumea se schimbă, războaiele au împrumutat din ce în ce mai mult o dimensiune psihologică și probabil, datorită globalizării vor dispărea, armatele asumându-și treptat atribuții polițienești. Va fi mai greu să mențiii ordinea constituțională în megaorașele pământului decât să inventezi conflicte internaționale, cu scopul de a conserva prolifica industrie militară. Dar sunt pur și simplu îngrozit gândindu-mă la modul în care poate fi folosită tehnologia. Visul dictatorilor de a controla facil masele a devenit realitate, iar masele umane, acționând ca un organism unitar, cu reguli bine definite, pot fi oricând pioni de manevră pe o tablă de șah cu câțiva jucători privilegiați. Utilizând telefoanele, receptoarele tv și audio,
etc, etc, vom gândi și acționa cum vor ei. Automobilele și casele inteligente ne pot ucide printr-o simplă apăsare de buton. Polarizarea bogăției deja delimitează granița dintre păpușari și marionete.
Când deschid un telefon mobil sau un receptor tv o fac cu teamă; dacă-mi vor fura gândurile? Dacă, dintr-un motiv inexplicabil, îmi voi înjunghia vecinul sau soția? Dacă mă voi sinucide împreună cu alți o mie de cetățeni din orașul meu? Să sper că „păpușarii" nu sunt așa de sadici?
Probabil este singura mea opțiune.

F.M. **CIOCEA**

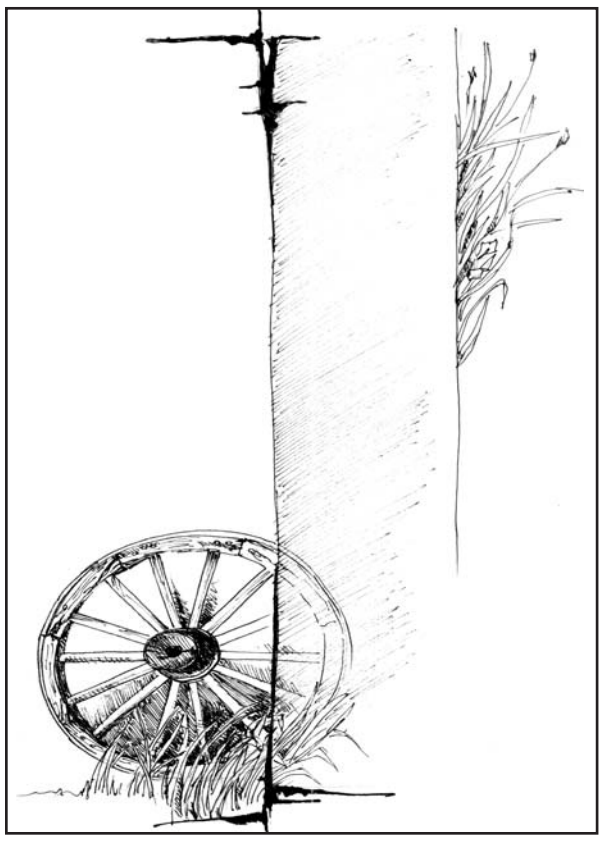

GÂNDURI

Nu, nu! Nu sunt singur!
Singurătatea mi-a fost însoțită permanent.
Totul era ca într-o cursă nebună.
Eu alergam spre atingerea culmilor,
Iar ea căuta să mă ajungă, să mă…întreacă.

La început era așa, un fel de teamă.
Apoi, parcă se îndrăgostise de mine,
Și convieţuirea a curs ca un râu.
Se făcea simțită fără să vrea, sau poate… era o părere!

Jocul acesta mi-a dat multe insomnii!
Cu cât alergam mai iute,
Ea mă ajungea, contopindu-se uneori cu mine!
Dedublare?... Nu!

Și totuși, ce e?
Obișnuit să privesc mereu în jur, caut.
Nimic din ce am crezut sau am sperat.
Am zis că e temporară, dar parcă o simt în fiece zi.

Mă însoțește permanent.
Acum, parcă și-a mai pierdut din agresivitate.
Parcă mă învăluie protector sau
Cine știe…

Vasile **Iordache**

Nikola MADZIROV

(Macedonia de Nord)

Nikola Madzirov (poet, eseist, trăducator) s-a născut în 1973, la Strumica, într-o familie de refugiați din războaiele balcanice. Timp de peste douăzeci de ani trăiește într-o deplasare constantă, schimbând granițele ca răspuns poetic la fuga forțată a strămoșilor săi.
Poezia sa a fost tradusă în aproximativ 40 de limbi și publicată în reviste și antologii atât în Macedonia, cât și în străinătate. A scris cărtile: Închis în oraș, Undeva, niciunde, Piatră relocată, Rămășițe de altădată. Pentru cartea sa Piatră relocată i-a fost acordat premiul de poezie „Hubert Burda" pentru autori născuți în Europa de Est, precum și premiul „Frații Miladinov" la Serile de poezie de la Struga. A fost recompensat și cu premiul „Studentski zbor" pentru debut literar în Macedonia și cu „Xu Zhimo Silver Leaf" premiul pentru poezie europeana al King's College din Cambridge. Nikola Madzirov a beneficiat de importante burse internaționale: International Writing Program (IWP) la Universitatea din Iowa, SUA, Marguerite Yourcenar în Franța, DAAD la Berlin.
Este unul dintre coordonatorii rețelei internaționale de poezie Lyrikline cu sediu la Berlin.
Interpretul de jazz american Oliver Lake și compozitorul de muzică clasică italian Angelo Inglese au compus muzică bazată pe versurile lui Madzirov.

În vise am văzut

În vise am văzut întâmplări de care nimeni nu-și aduce aminte
și oameni plângând la morminte greșite.
Am văzut oameni îmbrățișându-se într-un avion care cade
și străzi cu arterele deschise.
Am văzut vulcani cufundați într-un somn mai lung
decât rădăcinile arborelui genealogic
și un copil căruia nu-i e teamă de ploaie.
Doar pe mine nimeni nu m-a văzut,
doar pe mine nimeni nu m-a văzut.

Acasă

Am locuit la marginea orașului
ca un felinar cu un bec pe care
nu-l schimbă nimeni.
Pânzele de paianjen legau zidurile între ele,
sudoarea ne ținea mâinile laolaltă.
Mi-am ascuns ursulețul de pluș
în golurile zidurilor de piatră clădite fără
îndemânare
că să-l adăpostesc de vise.

Zi și noapte am făcut ca pragul să renască,
revenind ca o albină care
se-ntoarce mereu la aceeași floare.
Era timp de pace când am plecat de acasă:

mărul mușcat încă nu a fost stricat,
pe scrisoarea a stat un timbru cu o casă veche
părăsită.

De la naștere mă mut spre locuri liniștite
și goluri rămân agățate sub mine
ca zăpada care nu știe cui îi aparține:
pământului sau văzduhului.

Înainte să ne naștem

Străzile erau asfaltate
înainte să ne naștem și toate
constelațiile deja erau formate.
Frunzele putrezeau
lângă marginea trotoarului.
Argintul se înnegrea pe
pielea muncitorilor.
Oasele cuiva creșteau prin
lungimea somnului.

Europa se unea
înainte să ne naștem și părul
unei fete se împrăștia lin
pe suprafața
mării.

Prezentare şi traducere: Tatjana **BETOSKA**

Pe urmele autorului. Mărturisirile unui detectiv literar *

Moto: *„Sunt prea puţini cei ce nu şi-au pierdut vremea uneori încercând să-şi regăsească şirul gândurilor prin care au ajuns la o anume încheiere. Această îndeletnicire e adesea plină de interes şi cel ce o practică pentru întâia oară se miră de lipsa de legătură şi de depărtarea, nemărginită în aparenţă, dintre punctul de plecare şi cel de sosire.”*

*(**Edgar Allan Poe**, „Crimele din Rue Morgue”)*

I. Sabatul ultimului cuvânt

În această carte îmi propun să realizez o privire de sus a câmpului operaţional străbătut cu mintea şi sufletul ani în şir, pentru a cuprinde toate rapoartele de cercetare scrise în calitatea de detectiv literar...

Pe toate şi pe fiecare în parte...

...astfel încât să pot detecta, cu obiectivitatea detaşării, tipul de abordare al cazurile considerate rezolvate, elementele comune, diferenţele specifice, trăsăturile generale...

Îmi asum ca *postulat* al acestui demers sintetic următoarea afirmaţie: *toate studiile de caz pe care le-am întreprins au ajuns la adevăr.*

Iată şi cele două întrebări care mă vor ghida pe calea aleasă:

1. *Cum a fost posibil acest adevăr ca rezultat al cercetării, în ordinea investigaţiei ?*
2. *Cum a fost posibil lucrul considerat ca adevărat în ordinea istorică, omenească, a desfăşurării faptelor ?*

Am ajuns la convingerea că adevărul face întotdeauna dreptate, punând lucrurile la locul lor şi dându-le astfel măsura cuvenită.

Mereu a trebuit să caut făptuitorul după urma lăsată drept cale pentru urmaşul său - omul de dinaintea omului. Orice faptă, ca pasul unui om, se sprijină pe urma celei de dinaintea ei.

Şi pentru că toate cazurile investigate de detectivul literar sunt texte scrise, iar făptuitorii urmăriţi sunt autorii lor, urmele lăsate peste timp le-am căutat pe tărâmul memorabil al scriiturii.

Un pas prea amplu al urmaşului apasă punctul de sprijin moştenit până la strivire, trimiţându-şi înaintaşul în neantul uitării. Astfel, acesta moare pentru posteritate în calitatea lui fundamentală de impuls de a face al ceea ce a pornit din sine însuşi şi s-a sprijinit pe el.

În cazul *Mioriţa (1)*, am constatat cum, în conştiinţa cercetătorilor, pasul lui Alecandri îl striveşte pe autorul *colindei păcurarilor: s*upralicitarea valorii şi semnificaţiei naţionale ale baladei create de poet eclipsează valoarea şi semnificaţia autentic naţionale ale izvorului ei principal – *Colinda păcurarilor*.

Volum în curs de pregătire

Autorul şi coautorii variantelor acestui tip de colindă sunt ţinuţi în umbră, cu atât mai mult cu cât şi cercetarea folclorică a acestui gen nu a dat rezultatele aşteptate.

Vezi evaluările lui Adrian Fochi (1,pp.127-130, 399-401).

În cazul *Iisus şi Proiectul Asaltul Cerului* (2), p**asul lui Iisus din *Evanghelii* îl apasă pe profetul şi poetul genial Al Doilea Isaia, autorul, printre altele, al *Poemului lui Iov* , făcându-l de ne-cunoscut ori să nu mai prezinte interes pentru a fi cunoscut ca precursor şi izvor al Proiectului Asaltul Cerului sau, şi mai mult, de a-i nega pur şi simplu existenţa.**

***Vezi* Biblia *creştin-ortodoxă* (3).**

Este datoria ştiinţifică şi etică a detectivului literar să-l reabiliteze pe autorul uitat şi nedreptăţit.

Aceasta să fie ideea centrală a cărţii.

Mărturisirile din titlu referă la deschiderea totală a discursului meu ca detectiv literar către cititor, astfel încât să poată ajunge, pe căi simple şi accesibile, până la temeiurile argumentării şi mobilităţii gândului investigator. *Mărturisirile* denumesc, totodată, şi ferestrele către pătimirile de parcurs ale omului ce caută adevărul ca singurul scop al vieţii sale. Ele s-au născut pe lungul drum al studiilor de caz, altele înainte de redactare sau chiar în timpul elaborării rapoartelor de cercetare.

Mărturisirile deja împărtăşite vor fi luate ca punct de plecare pentru cele de acum. Hai să ne aducem împreună aminte de una dintre ele, care să ne fie etalon.

Care anume ?

Aceasta, din Cazul Mioriţa:

*„E bine **să pregătim cu atenţie toate aceste etape.** Nu ne grăbeşte nimeni. Sau nerăbdarea ta e un semn al timpului necruţător ? M-am gândit, mai ales în ultima vreme, că s-ar putea să mor, lăsând cazul neîncheiat pe hârtie, deşi în cap e rezolvat. **În lumea noastră însă, scrisul contează, bineînţeles, şi cel care citeşte, adică tu.***

*Pentru mine, **stăpână este mintea.** Sunt, cum s-ar zice, **un cerebral.** Ea deţine tot ce îţi dezvălui acum. Eu mă ţin doar după ea, căutând să-i intru în voie. Am învăţat cum s-o iau, pe departe, să nu se crispeze, că imediat trage oblonul. Ştiu când şi cât trebuie să se odihnească. Unele insuccese, despre care nu e bine să-i aduc aminte, au panicat-o. Cu **rezolvarea acestui caz** sper să-şi revină, să se reabilitez... Nu că e a mea, că o port în creierul meu, dar poate ar merita, după atâta efort, să trăiască, în sfârşit, un succes. Ce mult s-ar bucura, cititorule, să te vadă fericit împărtăşindu-te din munca ei! Nici cu gândul nu gândeşti!*

*...La noi în casă **raţiunea e deci pe primul plan. Ei, da, şi inima, din când în când. Dar să ştii că nu improvizez.** Nici nu sunt poet, ca Alecsandri... **Uneori mi se întâmplă să scriu mai uşor, atât şi nimic mai mult. Adică, acolo, sus, ideea şi expresia se întâlnesc mai repede, ori, de atâta timp, au ajuns să se cunoască mai bine. Totul este calculat, altfel nu se poate. Chiar dacă aş vrea.”*** **(1,p.149)**

Urcă, deci, cititorule, în drona minţii mele gata să-şi survoleze propriile creaţii asemenea unui Dumnezeu într-un Sabat al Ultimului Cuvânt.

II. Cum am devenit detectiv literar (...)

2. Felul meu de a lectura textele

Am început, la 7 ani neîmpliniţi, plângând fără speranţă, cu prima literă, însoţită de imaginea grafică a urcuşului nesfârşit al tuturor celorlalte în alfabet... *Când o să învăţ eu atâtea litere ?...* – o întrebam, disperat, pe mama. *Încet, încet... Le vom învăţa pe fiecare în parte* – îmi răspundea ea, mângâindu-mă. *Astăzi este numai litera A mare de mână...*

Pe la 9-10 ani, citeam cu glas tare, de 2-3 ori, textul întreg al lecţiei, în auzul veghetor al mamei care trebăluia prin apartament. Apoi reciteam pe rând fragmentele constituite în jurul unei idei principale. Aşa ajungeam să-l ştiu pe de rost. Acum intervenea imaginea învăţătoarei, apoi a profesoarei sau profesorului, cărora le răspundeam la întrebări. An după an reuşeam să concep prezentarea ideilor într-un discurs tot mai coerent şi sintetic. În clasele de liceu, lectura a evoluat către scrierea unui eseu cu un punct de vedere personal asupra temei care, de cele mai multe ori, stârnea surpriza colegilor şi profesorului.

În timpul cursurilor universitare, acest tip de lectură operaţională – cu creionul în mână marcând textul din carte cu semne din ce în ce mai diverse -, a trecut în caietele de conspecte având cel puţin un sfert din fiecare pagină lăsat liber pentru viitoarele note adăugate cu prilejul deselor reveniri asupra lor, cu o privire tot mai concentrată, absorbindu-le cuvânt cu cuvânt, semn grafic cu semn grafic, adăstând răbdătoare lângă ele, în ele.

După această muncă, fragmentele selectate din textul originar erau scoase din cursul lui şi introduse într-o altă albie – aceea a gândului meu despre ele. Încet-încet, fragmentele-răsad dădeau mlădiţe expresive care creşteau şi se înlănţuiau ca izvoarele înfrăţite de un curs tânăr şi vioi, încercat abia atunci.

Era asemenea îmblânzirii unui cal sălbatic ce arunca în aer, prin salturile necontrolate stârnite de orice atingere cu înţelesurile neînvăţate, cuvinte singuratice şi nedumerite trezite brusc pe pajiştea albă a hârtiei, apoi propoziţiile sibilinice ale dezmeticirii care le adunau într-o bănuită sugestie de sens nou-născut şi, din loc în loc, la început pe cât de rare pe atât de stângace, apoi din ce în ce mai dese şi coerente, frazele temerare şi fecunde ale unei ipoteze de lucru.

Alteori, când oboseala acestor naşteri îmi toropea mintea-lăuză, resimţeam fiecare conspect generativ de viaţă nouă textuală ca pe un membru al propriului corp – mână, picior, ochi –, care a suferit o intervenţie chirurgicală fără anestezie şi, ajuns în faza post-operatorie, era drenat, pansat, recuperat prin exerciţii repetitive stimulatoare ale noilor conexiuni până când îi reveneau funcţiile firesti în noua stare a întregului organism.

Trăiesc şi acum, în nopţile fără somn, când refac cu încetinitorul miile de extrase săvârşite fără să mă gândesc îndeajuns la violenţa îndurată de corpul textual donator, chinul lor provocat de aceste dislocări şi deportări în siberiile gândului meu cercetător.

Voi reciti, pentru aducere-aminte şi schimbarea de ritm a dialogului nostru, mărturisirea de pe linia frontului din subcapitolul 4. Copoiul-gând şi vulpea-text, Capitolul I Cuvânt de ascultare *al volumului* „Vasile Alecsandri şi cazul Mioriţa – o anchetă literară.”

„Grea misie şi treaba asta la care m-am înhămat! Detectiv literar... Urmăresc mişcarea sensurilor cuvintelor, pe unde se ascund ori se întâlnesc stând la sfat în fraze, paragrafe sau pagini întregi de carte. Le am sub observaţie ziua, iar noaptea îmi bântuie somnul paradoxal cu alte conclave şi întrupări vizionare. Când mă trezesc, o iau de la capăt, cu gândul asmuţit ca un copoi pe urmele vulpii-text plină ochi cu inteligenţă scânteietoare şi coada – pană de scris.

Notez în fugă fiecare semn marcat de gând, îi pierd firul când apare pe neaşteptate în alt hăţiş care-mi aduce în minte o nouă idee din cu totul alt scenariu, o scriu şi pe ea pe genunchi sau o las în seama memoriei care este şi uitare. Şi aşa, notele din câteva cuvinte sau reflecţii mai ample se tot adaugă unele după altele, cu sublinieri, săgeţi, tăieturi, EXC!, FB!!, ??!!!. Foile carnetului se desprind de la locul lor, pierzând până şi acest şir pe care-l consideram, singurul, ca fiind în ordine.

Între timp copoiul-gând oboseşte, o ia pe căi greşite manipulat de vicleana vulpe-text, scoţând limba de un cot ca să poată exprima cât mai clar ce ar vrea să înţeleagă şi nu poate...

Şi când, în sfârşit, o înhaţ pe coana vulpe-text cu coada ei mândră cu tot, trebuie să dovedesc că într-adevăr am găsit-o, că e ea şi nu alta, punând într-o ordine anume, strictă, ca la carte, noianul de notiţe care însemnau frânturi de gând alergând pe hârtia notes-ului.

Vulpea-text mă priveşte cu ochii ei mici sclipind prin puful cozii-cuib de sens, muncind de zor să-mi adun ideile aduse de gândul ţinut acum strâns în lesa scriiturii. Mijindu-şi ochii, pare că o ia şi pe ea somnul, dar luminiţele care nu se sting niciodată râd de mine văzându-mă cum mă caut, precipitat, urmărindu-mă pe foi, printre rânduri de cuvinte pe care nu le mai înţeleg, ori altele ce nu se lasă legate conform noii ordini.

...Cititorule, ştii tu oare că numai pentru tine mă chinui eu atâta ?” (1,p.16)

Da... De ajuns. În finalul excursului tău, dar şi al tuturor analizelor realizate, se află *redactarea raportului de cercetare al cazului*, care înseamnă saltul anevoios de la notaţiile marginale la un text făcut după tipic, coerent, consistent şi convingător.

Care trebuie să fie, cum s-ar zice, beton*, pentru a rezista atacului celor puşi în dificultate de noua lectură...*

Numai al celor care nu dau dovadă de *fair play,* acceptând cu demnitate rezultatul mai bun al adversarului.

(Continuare în numărul viitor)

Alexandru **BULANDRA**

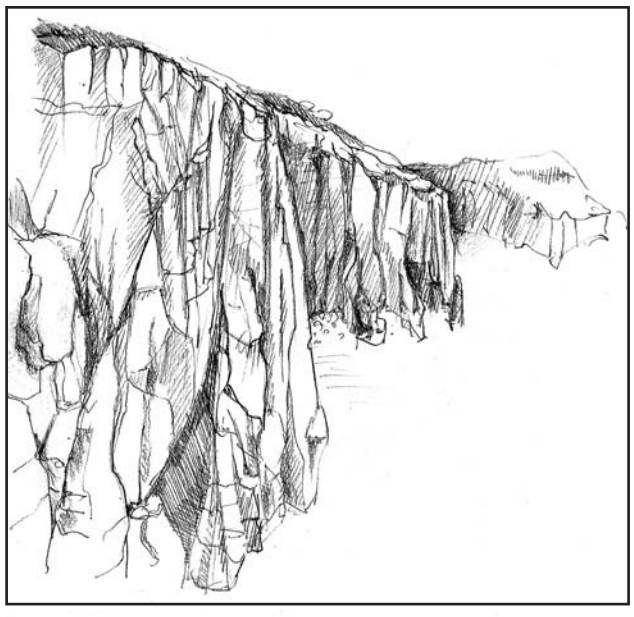

Troia din Dobrogea și din Muntenia

În mitofolclorul românesc, Cerbul Stretin şi Ciuta Ciutalină sunt fiinţe sacre. Multe colinde prezintă cerbul ca pe un animal înzestrat cu însuşiri suprafireşti. Un cerb fermecat este şi cel din „Povestea lui Harap Alb", după al cărui cap bătut cu pietre scumpe pleacă eroul tulburătoarei istorii a lui Ion Creangă. Pe sigiliul primei capitale a Moldovei, Baia, apare un cerb decapitat, iar între coarnele lui este înfăţişat un voinic crucificat. Pe turnul-clopotniţă al Mânăstirii Negru-Vodă, din Câmpulung Muscel, este înfăţişată în basorelief o misterioasă ciută.

În tezaurul getic descoperit la Agighiol, jud. Tulcea, cerbul este bine reprezentat, ceea ce înseamnă că şi pentru anticii noştri strămoşi el era tot un animal sacru. De la unii autori antici, între care Pisandru, Pindar şi Pherechide, aflăm că O Cerboaică de Aur apăra Gurile Dunării. Conform acestei legende, nimfa Taigetis, iubita lui Zeus, închinase zeiţei ORTAISA, în cetatea Histria, o cerboaică cu coarnele de aur, ca să apere Delta Dunării. În graiul geţilor, OR-TAISA avea mai multe sensuri: „Care (se) deosebeşte; Cea Tăiată; Care împunge; Care coase; Care ţese; Care împleteşte; Care împleticeşte; Care zăpăceşte; Unde (se) opreşte; Care vrăjeşte; Care lecuieşte; Care salvează; Care ajută" (cf. rom. ori; tăiş; a ţese; răzeş; a reteza; a rătăci; rateş „han"; ortac). Pe de altă parte, chiar denumirea cetăţii HIS-T'RIA se poate tălmăci prin „A Cerbilor" (cf. alban. dre, engl. deer „cerb").

Am ajuns astfel în Dobrogea, cel mai bogat ţinut românesc în vestigii antice, unde una dintre cele mai importante cetăţi antice de la Marea Neagră, HIS-TRIA, sugerează şi denumirea TROIA sau TROAS. Tot aşa, şi celălalt nume al acestei legendarei Troia, ILION, trimite la cerb (cf. slav. ieleni, lituan. elnis „cerb"; franc. elan „elan; animal din ţinuturile nordice). Dacă-i aşa, şi numele celebrei eroine a războiului troian, ELENA sau HELENE, se poate traduce şi prin „Ciuta; Cerboaica"! Iar dacă, prin absurd, Troia ar fi fost pe coasta de Vest a Asiei Mici, cum presupun unii, de ce eroul grecilor, Ahile, a fost înmormântat tocmai în Insula Şerpilor, după cum ne informează unii autori antici?

Iarăşi, cercetând geografia mitică a Troiei din „Iliada" şi din alte opere antice, constatăm că, în general, corespunde cu cea a Dobrogei. Astfel, numele getic al Dunării de Jos, care delimitează Dobrogea, IS-TROS, sugerează numele întemeietorului legendar al Troei, TROS. ABYDOS, cetate troiană, poate fi aceeaşi cu IBIDA, situată de Procopius din Cesareea în Scythia Minor (Dobrogea). Râul CARESOS, pomenit de Homer,

aminteşte de Valea Carasu, din centrul Dobrogei, pe care geografii moderni o consideră drept una dintre vechile albii ale Dunării. KILLA, oraş troian, era, desigur, pe locul actualei Chilia. KRANAE, o insulă troiană, neidentificată până astăzi, aminteşte de KROUNOI, numele getic al Balcicului de astăzi. Bate la ochi şi consonanţa dintre numele râului troian SIMOEIS şi cel al actualului golf Sinoe.

Vechea denumire a Mangaliei, CAL-LATIS „Cal (Cai) de Lemn" (cf. rom. cal; leţ „stinghie, şipcă de lemn"), mai însemna şi „Corăbii; Nave; Vase; Transport" (cf. rom. găleată; Galaţi; căruţă; franc. goelette „goeletă"), de unde Homer, luând-o la propriu, a născocit năstruşnica poveste a Calului Troian!

Revenind la cerbii sacri ai troienilor, celălalt nume al celebrului prinţ PARIS, A-LEK-SAN-DROS, poate fi tălmăcit şi prin „Cel care salvează Neamul Cerbilor" (cf. rom. leac; a lecui; cin „neam; soi; tagmă"; sin „fiu"; alban. dre „cerb"). Dar, ca să nu mai fie nicio îndoială asupra localizării Troiei, ultimul rând al unei inscripţii getice de pe o stelă de marmură , descoperită în ruinele cetăţii Tomis, spune limpede că I RION TIS EI TROIA, adică „Din vechime, aici este Troia"; cf. lat. ruina „ruină"; rom. dis-de-dimineaţă; deci; îi).

Ca să lămurim adevărul asupra Troiei, mai trebuie amintiţi şi dorienii, plecaţi de la Dunărea de Jos asupra Greciei, în secolul XII î. e. n., cantonaţi în muntoasa Dorida, unde i-au spulberat pe ahei şi pe ionieni, cucerind coasta de Vest a Asiei Mici, precum şi insulele Creta, Rodos şi Cos. Desigur, şi etnonimul DOR, precum şi derivatele DORIAN şi DORIC, provin tot de la T'ROS „Cerb" (cf. alban. dre „cerb"; engl. deer „ciută; căprioară"), adică de la totemul troienilor.

Aşadar, lucrurile trebuie să se fi întâmplat astfel: Până prin veacurile XIII-XII î. e. n., într-o bună parte a Europei se întindea o minunată împărăţie, zisă TROAS şi ILION, ai cărei locuitori se închinau unor divinităţi supranumite „Cerbii". La un moment dat, un guvernator al teritoriului de astăzi al Greciei, A-KHILLEUS „Cel care conduce" (cf. rom. călăuză; a călăuzi), s-a răzvrătit asupra centrului religios, cultural şi politic al Troiei, cu gândul de a face din provincia lui o ţară independentă. Întru acestea, a furat statuia Ciutei cu Coarnele de Aur, patroana sacră a împărăţiei, şi a dus-o în Grecia, urmărind a-i demoraliza pe troienii de la centru şi a-i încuraja pe propriii lui susţinători, prin puterile suprafireşti atribuite acelei divinităţi. Cum am văzut, acelei ciute sfinte i se spunea şi HELENE.

După ce a înfăptuit sacrilegiul, AKHILLEUS, crezându-se destul de puternic, a venit asupra Troiei, în fruntea rebelilor din Sudul Europei, cu gândul de a cuceri centrul împărăţiei, adică ţărmul de Nord-Vest al Mării Negre. Din „Iliada" se înţelege că acei greci, buni corăbieri până astăzi, au venit pe Mare. În cursul acestor întâmplări nemaipomenite, troienii l-au poreclit pe acel trădător PROM-ETHEUS, adică „Prinţul Ticălos; Cel mai Scârbos" (cf. lat. primus „primul"; odiosus „odios"; rom. hâd, hidos), de unde româna a moştenit până în zilele noastre pramatie.

La început, luaţi prin surprindere, troienii fideli împăratului PRIAMUS „Minunatul" (cf. rom. frumos; lat. praemium „premiu") vor fi făcut cu greu faţă invadatorilor. Oastea troiană va fi fost condusă de prinţul PARIS „Apărătorul; Salvatorul; Învingătorul" (cf. rom. a apăra; a feri; a birui), unul dintre fiii împăratului PRIAMUS. AKHILLEUS şi alţii din şleahta lui au fost prinşi, torturaţi şi duşi apoi pe Insula Şerpilor, cea fără apă potabilă şi cu vegetaţie pipernicită, unde trădătorii şi-au sfârşit şi zilele. De la surghiunul lui A-KHILLEUS, al cărui nume mai însemna şi „Cocoşul" (cf. alban. gjel, lat. gallus „cocoş"), insula se va fi numit o vreme şi COCCAIUS, atestat ca nume trac, de unde româna a moştenit cocoş, iar legendele antice au plasat locul pedepsirii lui PROMETHEUS în... Caucaz.

Limba veche, nefixată încă, permitea largi interpretări asupra cuvintelor şi chiar a sintagmelor. Astfel, A-LEK-SAN-DROS se mai traducea şi prin „Cel care salvează Ciuta", literal „Care salvează Cerbul cu Uger" (cf. rom. leac; sân; alban. dre „cerb"), deci el a readus-o în Troia pe HELENE, Ciuta cu Coarnele de Aur, protectoarea sfântă a împărăţiei. Acelaşi nume mai putea fi înţeles şi ca A-LEXAN-DROS „Cel Consacrat Cerbului; Cel Jertfit prin Împungere (cf. rom. a legiui; a leșina; Lucinul – sărbătoare populară, celebrată la 18 Octombrie; alban. drize „mărăcine"). Astfel s-a numit mai târziu, în Dacia, şi datina trimiterii solilor la Zalmoxis. Când se jertfeau acei tineri aleşi, fraţii şi surorile lor de cruce cântau şi dansau. Astfel, de la ALEXANDROS, prin metateză, s-a transmis până astăzi straniul dans românesc Ciuleandra. De bună seamă, prin sugestiile de „forţă; vitejie; voinicie; bărbăţie", de la acelaşi nume a rămas şi juleandră „femeie sau fată înaltă, voinică şi cu mers bărbătesc".

Dintr-o veche și strălucită împărăție neolitică, se păstrase Ordinul Amazoanelor, celebrele femei luptătoare, cu sediul în vestita cetate Helis, un supranume al lor fiind BELA GINES "Doamnele Războinice"; cf. rom. a păli "a lovi"; latin. bellum "război; luptă; bătălie"; grec. gyne "femeie"; engl. Queen "regină". Cum se spune și în "Iliada", toate Amazonele au sărit în apărarea Troienilor. Tot în "Iliada" se spune și că o fortăreață a Troiei, citadela sacră, se numea PERGAMOS, care desigur este o variantă la BELAGINES. Este limpede că denumirea Bărăganului vine din cele două toponime, BELAGINES și PERGAMOS.

Că în Dobrogea și în Muntenia se aflau cele două capitale ale faimoasei împărății o demonstrează și denumirea dată de hitiți Troiei, Willusha, care a răzbătut în vreme ca supranume date românilor în documentele medievale, acelea de Blasi sau Vlasi, de unde au rămas până astăzi derivate precum Vlăsia și Vlașca.

Ca orice imperiu, s-a dus şi cel troian. Grecii şi alte neamuri nu s-au lăsat până ce nu s-au eliberat şi răzbunat. Deşi în „Iliada" nu se pomeneşte de niciun ajutor din partea scyţilor, acesta a fost decisiv pentru zdrobirea Troiei, ajungându-se ca multă vreme Dobrogea să fie numită Scythia Minor. Din tot jaful scyţilor şi grecilor, n-au mai rămas din superba cultură troiană decât câteva amintiri, între care, deocamdată, cea mai importantă o constituie Divina Treime, un grup statuar descoperit la Constanţa, despre care unii istorici susţin că i-ar reprezenta pe zeiţa Fortuna, zeul Pontos şi şarpele magic Glycon. Şarpele, cum era de aşteptat la Troia, are cap de CERB, ce-i drept fără coarne, ci cu plete! În amintirea primului război, grecii i-au înălţat lui Akhilleus, eroul lor naţional, un templu impunător pe Insula Şerpilor, ale cărui ruine se mai văd şi astăzi. Imperiul fiind sfărâmat, urmaşii troienilor, tracii, s-au împărţit, veacuri de-a rândul, în numeroase triburi, care de multe ori se luptau între ele.

Abia pe vremea lui Zalmoxis au reuşit geţii să scape de scyţi, reconstituind o împărăţie tracă, mai degrabă spirituală. Apoi, sub conducerea marelui Buerebuistas, a mai străluminat o dată încă un imperiu trac, apărând şi dispărând ca un fulger în vâltoarea tragicei noastre istorii.

Adrian **BUCURESCU**

POVESTIRI CU SCAUN LA CAP

Fantastica realitate

-2-

Deschise uşa apartamentului cu numărul douăzeci şi şapte şi se îndreptă cu cele două căni spre chiuveta din bucătărie. Le clăti imediat, din instinct şi le fixă în suportul special amenajat pentru ceşti, ce ieşea de sub bufetul suspendat de peretele din cărămidă al încăperii.

Se îndreptă, apoi, spre biroul său unde non-stop era un laptop deschis pe o pagină din Word, îşi întinse un braţ către sertarul unde-şi ţinea CD-urile cu muzică şi se pregăti să corecteze noua sa creaţie pe care o terminase cu o seară înainte de primul, dar nu ultimul ceai de mătase de porumb.

Avea emoţii ca atunci când ieşise pentru prima dată în oraş cu prima lui fată. Deşi colecţia lui de proză număra mai bine de cincizeci de cărţi, lui Marian i se punea, mereu, un nod în gât, ori de câte ori îi trimitea lucrarea lui Toma.

Practic, dacă prietenului său nu i-ar fi plăcut scrierile lui, el ar fi renunţat să mai facă bani din aşa ceva.

Toma era barometrul lui Marian Fantasticul şi primul om care-i citea cartea înainte ca aceasta să cunoască cerneala tiparului.

De ce ţinea foarte mult Marian la părerea lui Toma, o să vă spun chiar acum.

Pe vremuri, cu opt ani în urmă, scriitorul nostru întâmpinase un mare necaz datorită numelui său de Fantasticul.

Deşi era trecut în acte cu acest nume, deşi certificatul de naştere dovedea purul adevăr al existenţei persoanei, marii editori nu voiau să-l publice din cauza asta.

Îl numeau hahaleră , ba chiar râdeau de el, cum că de ce nu se numea Fantastic, adică Fam. Fantastic, ci Fam. Fantasticul , cu articol hotărât (enclitic) "l".

"Ce să-ţi povestesc! Marele Fantasticul! Du-te, dom'le, şi-ţi scoate cărţile în altă parte! Cine te crezi? Eşti vreun pui de Terry Pratchett ori Serge Brussolo?"(Aşa suna vocea unei persoane căreia din bun simţ n-o să-i dăm nume.)

Deşi nu avea faţă de tâmpit, nu reuşea să-şi publice prima sa carte numită simplu: "Debut în proza fantastică", carte inspirată după numele albumelor lui Byork, „Debut „ şi „Post".

Cel care l-a ajutat pe Marian, a fost Toma care a alergat cu manuscrisul prietenului său în spate, în toată ţara.

Îşi cumpărase mersul trenurilor şi în mai puţin de o lună, Toma, deja, lăsase pe la diverse edituri din România, creaţia lui Marian.

Seara dormea pe unde apuca, pe la localnici. Cădea frânt, dar indignarea, faptul că Fantasticul fusese respins datorită numelui acestuia, îl făcuse pe Toma de nestăpânit şi îi accelerase dorinţa de răzbunare până la sacrificiu.

Avea să-i publice cartea, chiar el, Toma, da, da!

"O să vă arăt eu vouă cine sunt, cine ştie carte! Haimanale ce sunteţi, popor de netoţi şi adunătură de hahalere. Voi sunteţi hahalere, nu Marian!"

Aşa de mare era indignarea lui Toma, aşa îşi iubea el prietenul, atât de mult.

Silvia **BITERE**

File de jurnal

AMINTIRI DE IERI

II

2017

Marți, 3 ianuarie

În sfârșit, s-a anunțat noul guvern (n-am prea mare încredere). Să vedem cum vor decurge, mâine, audierile miniștrilor în Parlament... Liberalii au anunțat deja că nu vor vota guvernul, ai lui Băsescu vor face la fel, ca și zgomotoșii lui Nicușor Dan.

Miercuri, 4 ianuarie

Şedinţă de acordarea încrederii de către Parlament guvernului Grindeanu. Discursul penelistei Ţurcanu este un exemplu de cameleonism, neruşinare şi jigodism politic. Vorbeşte de parcă nici nu l-a cunoscut pe Băsesecu și n-ar fi fost unul dintre activiștii importanți ai acelui PDL care a făcut zob România. Vorbește și somnorosul Nicușor Dan, care habar n-are pe ce lume trăiește. Eram sigur că opoziția își va pune poalele în cap și nu va renunța în nici un caz la răfuieli... Armele sale principale: violența extremă de limbaj, calomnia, obrăznicia agresivă și intoleranța. Acestea le-au adus rezultatele falimentare din alegeri...

Rezultatul votului în Parlament: **295** pentru învestirea guvernului și **133** împotrivă.

Adevărul este altul: în România nu există democrație reală, ci un simulacru menit să asigure condiții prielnice grupurilor de interese. Nu partidele fac politica în România, ci grupurile de interese manevrate de capitalul străin. Partidele rămân niște forme fără conținut, n-au doctrine și programe distincte. Lucrurile au fost extrem de evidente în timpul guvernării tehnocrate conduse de Cioloș.

Vineri, 6 ianuarie

Azi are loc ședința prin care CSM-ul își alege noua conducere. Participă și președintele Johannis, care ține un discurs lung și dur despre independența justiției, cu atacuri virulente la adresa lui Dragnea, președinte al Camerei Deputaților, și a lui Călin Popescu Tăriceanu, președinte al Senatului, cărora le lipește pe frunte eticheta p**enali**. În acest fel, Johannis recunoaște că se află din start în război cu cei doi (de fapt, cu Parlamentul). Înverșunarea președintelui mi se pare ridicolă în condițiile în care PNL-ul e pe cale să se dezintegreze, Băsescu e încolțit de Procuratură, iar „salvatorii“ lui Nicușor Danvor sfârși prin a se integra în aparatul de stat, puțini dintre ei rezistând în politică.

Duminică, 22 ianuarie

Azi, Johannis s-a prezentat în Piața Universității, alăturându-se „demonstranților“ lui Nicușor Dan, care vor să răstoarne guvernul format de majoritățile zdrobitoare care au câștigat alegerile parlamentare din 11 decembrie 2016. Acțiune fără precedent, manifestația e neautorizată. Un ofițer de jandarmi, care asigura ordinea, a fost agresat de demonstranți și luat cu salvarea...

Miercuri, 8 februarie

Afară ninge feieric, din păcate, peste o țară nefericită și batjocorită de niște indivizi agresivi, manipulați de forțe care nu iubesc țara asta.

Luni, 22 mai

La ora 13, la Academia Eomână, a fost lansată cartea lui Narcis Dorin Ion *Despre cultura de ieri și romînii de azi. Convorbiri cu academicianul Răzvan Throdorescu.* Cartea am citit-o în manuscris și nu m-a „mișcat“ prea tare. Amfiteatrul „Ion Heliade Rădulescu“ e plin. Nu pot suferi acest spațiu incomod, cu scaunele cocoțate, de parcă ești într-un prepeleac. Multă lume, cunoscută direct, sau doar din vedere, dar grav îmbătrânită... Au vorbit: Ionuț Aurel-Pop (foarte bine, dar puțin cam hiperbolizant), Alex. Mihai Stoenescu (ce căuta acesta aici, nu știu...), Victor Neumann (Timișoara), Ionuț Vulpescu (actualul ministru al culturii). Am cumpărat cartea și am profitat de faptul că Sergiu Iosipescu era cu mașina și-am zbughit-o spre casă.

Miercuri, 14 iunie

PSD şi ALDE au retras sprijinul politic guvernului Grindeanu, dar premierul nu vrea să demisioneze. E o ciudată criză politică din care trebuie ieșit cât mai iute. Motivul invocat de Dragne: slaba implementare a prevederilor din programul de guvernare, dar se pare că mai sunt și alte motive. Dacă nu-și dă demisia, Grindeanu va fi exclus din PSD.

Joi, 15 iunie

Mascarada politică ia amploare, Grindeanu – căruia Ponta, acceptând funcția de secretar general al guvernului, fostul ministru Teodorovici și actualul titular de la Transporturi, i-au sărit în ajutor– refuză să părăsească Palatul Victoria. Lumea e scârbită, dar țara suferă. Grindeanu i-a cerut lui Dragnea să-și dea demisia de la șefia P.S.D. și demisionează și el imediat. PSD va depune moţiune de cenzură împotriva propriului guvern... Va fi complicat pentru că Grindeanu are susţinători în partid şi va fi ajutat de opoziţie, care abia așteaptă să-i taie beregata lui Dragne și să vadă PSD-ul pe butuci. Câte situații neplăcute și periculoase provoacă setea oarbă și neghioabă de putere a lui Dragnea! Modul în care a ales să joace Ponta în aceste momente, îmi întărește mai vechea părere că e un marțafoi orgolios, gata să pună umărul la răsturnarea fostului prieten Liviu. Dragnea nu e singurul vinovat de starea jalnică în care a ajuns marele partid PSD, mai vinovați sunt cei care i-au făcut loc în structura de conducere a partidului. Sunt convins că va zbura din postul de președinte, dar nu acum, mai târziu, după ce își va desăvârși opera destructivă.

Vom vedea ce va ieși până la urmă...

Miercuri, 21 iunie

În sfârșit, circul politic declanșat de PSD e pe sfârșite. Moțiunea depusă de ALDE și PSD a fost dezbătută și votată de 241 parlamentari și guvernul Grindeanu a fost demis. Dragne a nenorocit PSD, târându-l spre formule politice lipsite de orizont și realism. A instituit dictatura în partid, promovând tot felul de nulități pe care le poate manevra cum vrea.

Miercuri, 19 iulie

Daniel mi-a trimis aseară un fragment din viitorul său roman și trei sonente de-a dreptul sonate... Căutarea unor noi formule...

Joi, 31 august

Dimineaţă plăcută, răcoroasă, îmi beau cafeluţa în parc şi citesc cartea de interviuri a lui Narcis cu Răzvan Theodorescu, fost coleg de facultate și de an, după reprimirea sa în facultate. Viața lui publică o cunosc bine, interesante sunt informațiile din zona privată. Un pic mai multă modestie l-ar fi avantajat. Subiectiv în multe privințe, dar nu lipsit de farmec prin franchețea cu care își exprimă unele păreri. În general, simpatiile și părerile lui despre alții coincid cu ale mele, dar unele evenimente trăite și de mine au o altă interpretare. Cam bate monedă pe originea lui „nobiliară“ și face caz de filosemitismul său, atât de real încât mulți îl credeau evreu. Am avut relații colegiale, dar n-am apelat la el niciodată, când a ocupat funcții publice. Mi-a și spus cândva că sunt, poate, singurul care nu i-a solicitat nici o sponsorizare cât a fost ministru al Culturii.

Duminică, 3 septembrie

A apărut numărul pe septembrie al *Bucureștiului literar și artistic.* Citesc cu plăcere textele doamnei Andreiță, care de la o vreme colaborează la revistă...

Miercuri, 27 septembrie

Am împlinit 78 de ani! Primesc miulte telefoane de felicitare.

Dminică, 6 noiembrie

Zi splendidă. Stau mai mult pe afară. Discuție extrem de interesantă cu o doamnă din Câmpulung, născută la Sibiu, școlită la Pitești și măritată la Câpulung. Și, mai important decât toate astea la un loc, un român cu minte sănătoasă și îndrăgostit de țara lui. Venise să-și vadă fata la Bucreşti și ieșise cu nepoțica (10-11 ani) în parc. Fetița – un copil foarte frumos, inteligent și bine crescut.

Rămâne mută când o întreb care-i era numele e familie înainte de căsătorie. „Boariu, zice, de ce mă întrebați?“ „Aveți ceva care-mi spune că cineva în trecul neamului dumneavoastră era de prin părțile Moldovei.“ „Păi bunicul din parea mamei era moldovean…“

Miercuri, 15 noiembrie

A apărut ultimul număr al *Bucureștiului literar*… Un număr slab, debutează și cu o gafă a lui Florentin Popescu, care ne informează că Ion Heliade-Rădulescu este un scriitor și cărturar din secolul XVIII ! În „editorialul“ său, Florentin îi ia peste picior pe grafomani??!!

Marți, 21 noiembrie

O hărțuială îndârjită pentru ciolane între tot felul de jivine, o tragi-comedie în cadrul familiei regale, o proliferare a sărăciei, mai ales în lumea satelor, o recrudescență a revizionismului maghiar și o înrăutățire a relațiilor cu Ucraina (mă așteptam să se ajungă aici, Ucraina preluând tot contenciosul relațiilor româno-ruse!) și toate astea în pragul unei ierni anunțată ca foarte grea.

… Cel mai puternic personaj pilitic de la București este… ambasadorul SUA; nimeni nu mișcă-n front în fața lui. Niciodată nu m-am dat în vânt după americani, dar mai ales acum îmi e greu să-i simpatizez. În general, îmi sunt dragi popoarele care se simt bine acasă la ele, nu cele care-și fac mendrele prin țările altora…

Duminică, 26 noiembrie

Dimineța, la 10, iau un taxi și merg la târgul de carte Gaudeamus. La 11 e anunțat un recital de poezie la standul Editurii Eikon, unde va veni și Loredana Dalian. Iau cu mine și trei exemplare din ultima mea carte (unul pentru Loredana, unul pentru Buzu și unul pentru Biblioteca județeană Ialomița)… Când mă vede, Loredana rămâne tablou, apoi îmi sare în brațe, ne pupăm și sporovăim. Îmi prezintă câțiva prieteni de-ai ei și pe directorul editurii și ne despărțim cu speranța că ne vom revedea curând și vom sta pe îndelete de vorbă…

Marți, 28 noioembrie

Departmentul de Stat al SUA a trimis o somație Parlamentului Român, cerându-i să nu voteze legile justiției. Acest act, chintesență a spiritului democratic american, după care suspină toate lichelile din România, îmi aduce aminte de pumnul în masă al lui Vâșinski, când a venit la București pentru a impune guvernul dorit de Moscova. Mie, văzând comportarea nerușinată a ambasadorilor americani ce s-au perindat pe la București după 1989, îmi vine a spune că din multe puncte de vedere, în special prin disprețul cu care privesc acest popor, rușii au fost mici copii față de americani.

Din cadrul opoziției ticăloșite de trădări și felonii, liberalul ***Predoiu*** se declară indignat de gestul americanilor. Eu unul nu mă așteptam, dar pentru un asemenea gest îi iert toate celelalte cameleonisme politice. Eu accept și chiar mi-aș dori o opoziție puternică, compusă din români cu inimă română, nu din tot felul de canalii și vânduți precum comisara Monica Macovei, scofâlcitul Stolojan, cobzarul Orban, rechinul Băsescu, mătrăguna Țurcanu, mormolocul Nicușor Dan și câți și mai câți alții. Combate P.S.D-ul, dar iubește și respectă România! Acceptă realitatea că România este patria tuturor.

Miercuri, 29 noiembrie

Toți oportuniștii au făcut front în jurul somației Departamentului de stat și cer mazilirea lui Tăriceanu și Dragnea, președinții celor două camere, al căror comunicat demn și judicios amintește americanilor că România, stat suveran și aliat al lor, trebuie tratat cu respectul cuvenit. Exact în aceste momente tensionate, ambasadorul Marii Britanii, iese calm și jovial și într-o limbă română aproape perfectă, expune poziția Londrei, exact opusă punctului de vedere american. Pe mine unul m-a uns la suflet și a arătat mocofanilor cam care trebuie să fie conduita unui ambasador.

Vineri, 1 decembrie

Ziua națională pare a nu mai produce emoțiile pozitive de altă dată. Totul a devenit o formalitate. Paradă militară la Arcul de Triumf, la care, Johannis a invitat toată lumea, nu ca anul trecut. Să vedem ce și cum va fi astăzi. N-aș vrea nici „baia“ de sarmale sau fasole cu ciolan după care se dă în vânt românul nostru; aș accepta doar un cazan de „fasolea împăcării naționale“, care să pună cap acestui ticălos război intern.

Marți, 5 decembrie

Azi, la ora 13, a încetat din viață fostul rege Mihai I. Omenește vorbind, a fost un român care și-a iubit țara, nimeni nu poate nega acast lucru; cam așa se întâmplă în majoritatea cazurilor cu cei care sunt alungați din patria lor. Sunt convins că odată cu dispariția lui, ușor-ușor va muri și monarhismul din România.

Marian Ștefan

Noi date despre începuturile Cimitirului Eroilor din Slobozia

În perioada interbelică, în România s-a înregistrat un efort uriaș de cinstire a eroilor neamului, căzuți în Primul Război Mondial pentru idealul întregirii naționale. Un rol hotărâtor în acest sens l-a jucat **Societatea „Mormintele Eroilor căzuți în Război”**, înființată în 1919 sub președinția mitropolitului primat Miron Cristea(viitorul patriarh al României) și sub egida Reginei Maria. Din 1927, aceasta a purtat numele de Societatea „Cultul Eroilor”. Societatea a identificat pe locul luptelor din anii războiului osemintele eroilor căzuți, români sau străini, a amenajat numeroase cimitire ale eroilor, a inaugurat monumente ale eroilor, a organizat anual ceremonii comemorative, a publicat reviste și alte materiale dedicate eroilor.[1]

Județul Ialomița nu putea rămâne în afara acestui efort național. Aproximativ 1700 de ialomițeni, din care 250 de slobozeni, au căzut pe fronturile Primului Război Mondial.[2] În Slobozia, la Mărculești și Mănăstirea(astăzi în județul Călărași) s-au aflat câteva mii de prizonieri de culoare – algerieni, central-africani, indieni etc – în rândul cărora s-au înregistrat de asemenea numeroase pierderi.[3]

Din aprilie 1920, comitetul central al societății și-a stabilit între prioritățile sale “a se începe îngrijirea mormintelor ostașilor străini căzuți pe pământul Țării”. În acest context, la Slobozia a fost amenajat Cimitirul Internațional al Eroilor, așa cum s-a întâmplat și la București, Chișinău, Timișoara, Varnița.

Cimtitirul de la Slobozia, cel mai mare dintre cimitirele internaționale, a fost amenajat în mai multe etape, așa cum rezultă din corespondența Primăriei mun. Slobozia: 29 ianuarie 1922, 6 mai 1922, 6 mai 1924, 9 aprilie 1928.[5]

Noi cercetări scot la lumină și alte date dedicate cultului eroilor la Slobozia. În aprilie 1921, în oraș funcționa Societatea foștilor luptători “Locotenent-colonel Ion Popescu din Slobozia”, condusă de Alexandru Cornea, viitorul primar al orașului. Cimitirul eroilor din Slobozia funcționa deja. El cuprindea la acea oră osemintele a 177 eroi francezi, 64 englezi și un erou rus, “adunate din largul Bărăganului”. Echipa de exhumare a fost coordonată de sublocotenentul Copaciu Nicolae, a cărui muncă a fost remarcată și apreciată de ialomițeni. Directorul Prefecturii Ialomiţa, M. Stoicescu, adresa mulțumiri speciale sublocotenentului Copaciu pentru eforturile sale la sfârșitul anului 1922.[6] La cererea Societății “Locotenent-colonel Ion Popescu din Slobozia”, în cimitir urmau să fie mutate osemintele slobozenilor căzuți la Turtucaia, acolo unde “Regimentul 79 infanterie din localitate(…) și-a lăsat cei mai mulți și cei mai viteji soldați ai săi”.[7]

În 1923, la Slobozia, de Ziua Eroilor, sunt înhumate de cetățenii orașului osemintele unui francez și a cinci eroi români, aduse din cuprinsul județului Ialomița.[8]

O altă ceremonie de răsunet național a avut loc în octombrie 1923, când oseminte de eroi francezi au fost transferate de la Ostrov, Silistra, Constanța la cimitirul din Slobozia. Astfel, la 17 octombrie 1923, la Ostrov, în prezența oficialităților, elevilor, tuturor cetățenilor, au slujit 7 preoți pentru sufletul lui Demontel Jean. Sicriul acestuia a fost purtat pe umeri de orfanii de război din Ostrov. Acesta a fost depus, alături de un alt erou francez, la Silistra, pe un car de onoare special construit. Rămășițele celor doi au fost transportate la Călărași în acordurile fanfarei și ale Marseillais-ei. La Călărași, în fața catedralei, mai așteptau 11 sicrie.[9] După organizarea unei impresionante ceremonii la care a participat toată suflarea orașului, la 21 octombrie 1923, carul de onoare al Diviziei a XIII depune în fața cimitirului din Slobozia sicriele soldaților francezi, în prezența atașatului militar al Franței colonelul d'Humieres. La 19 octombrie 1923, o ceremonie asemănătoare s-a organizat la Constanța, când rămășițele a doi eroi francezi au fost trimise la Slobozia.[10]

Carul de onoare este opera căpitanului Marinescu Petre, comandantul pieței Silistra, și a locotenentului Petrovici, din[11] cadrul Diviziei a XIII-a, condusă de generalul I.Vlădescu. “Format dintr-un tun străjuit de 40 de puști și 5 mitraliere, carul de onoare și triumf, văzut de departe pare o mică citadelă, în care armele sunt ținute de mâinile invizibile ale eroilor morți pe câmpul de luptă”.[12] Carul a fost folosit la toate ceremoniile din Slobozia,[13] Călărași, Silistra, Constanța.

Conform raportului de activitate pe 1932 a societății „Cultul Eroilor”, au început lucrările de reorganizare a „Cimitirului Musulman internațional” de la Slobozia. Acestea nu se încheiaseră în iunie 1933.[14] Probabil, au fost finalizate în a doua jumătate a anului 1933 sau la începutul anului 1934.

Cinstirea eroilor nu s-a oprit evident doar aici. Dovadă sunt numeroasele monumente ale eroilor din localitățile ialomițene. Arhiva revistei *Cultul eroilor noștri* ne oferă câteva date utile pentru cronologia inaugurării acestor monumente:

- La 18 iunie 1922, prin grija societății culturale “Căminul Sf. Voievozi” din Țăndărei a fost inaugurarat monumentul eroilor din Țăndărei.[15]
- 19 august 1923, la Amara, s-a pus piatra de temelie a viitorului monument al eroilor, în cinstea eroilor satului.[16]
- 14 februarie 1926 - s-a inaugurat monumentul eroilor din Călărași.[17]
- 16 mai 1926 - inaugurarea monumentului eroilor din Grecii de Sus, jud. Ilfov.[18]

1. *Raluca Vădăreanu și Daniela Safciu, Eroii Primului Război Mondial din județul Ialomița, în HELIS,anul XVI, nr.I-III, ianuarie-martie 2018, p.17-20.*
2. *Buzu Vitalie, Slobozia, pământul eroilor de pretutindeni, Slobozia, 2018.*
3 *Cultul eroilor noștri, anul I, mai 1920, nr.2, p.14.*
4. *Cultul eroilor noștri, Martie-mai 1926, nr. 3-5, p.43*
5. *Buzu Vitalie, op.cit., p.14.*
6. Cultul eroilor noștri ,1922-1923,nr. 010-011, p.22.
7. *Cultul eroilor noștri, aprilie 1921, nr.002-004, p.22*
8. *Cultul eroilor noștri, decembrie 1923- ianuarie 1924, p.19. Din 1920, Ziua Eroilor se marchează în România de Înălțare.*
9. *Cultul eroilor noștri,octombrie-noiembrie 1923, nr.7-8, p.6. și nr.9-10, decembrie 1923- ianuarie 1924, p.19.*
10. *Cultul eroilor noștri, decembrie 1923- ianuarie 1924, p.21.*
11. *Cultul eroilor noștri, decembrie 1923- ianuarie 1924, p.23.*
12. *Cultul eroilor noștri,octombrie-noiembrie 1923, nr.7-8, p.18.*
13. *România eroică, ianuarie-februarie 1933, nr.1-2, p.26*
14. România eroică, mai-iunie 1933, nr.5-6, p.22
15. *Cultul eroilor noștri,noiembrie-decembrie 1922, nr.8-9, p.15.*
16. *Cultul eroilor noștri, decembrie 1923- ianuarie 1924, p.11.*
17. *Cultul eroilor noștri, Martie-mai 1926, nr. 3-5, p.45*
18. *România viitoare, iulie-septembrie 1926, nr.7-9, p.20-21.*

Vitalie **BUZU**

Crescut sub salcâmi

Pe miriștea arsă de soare,
Stingheră o pală de vânt
Se-împrăștie tăcut pe cărare
Când amintiri cu privirea frământ,

Că marginea satului pare departe,
Și iazul albastru de cer s-a lipit,
Amurgul pe miriște împarte dreptate
Luceafărului care cu grâul s-a înfrățit.

Și eu un copil bântuit de cuvinte,
Nu mă mai satur privind către cer,
Frunzarul de psalmi mustește cuminte
Când seara inundă apusul stingher

Și fagurii nopții se ascund după zori
Când sângele-mi coase-n priviri iasomia
Pe gulerul verii toiagul cu flori
Lumină ca mierea și umple câmpia.

Crescut sub salcâmi,de-atunci cum-necum,
Parfumul câmpiei îmi mângâie viața,
Și-ncerc să m-ascund în praful din drum
Ce împrăștie pe maci dimineața.

Tudor **AMZA**

LA PADINA, ÎN LUMEA LUI LICĂ

… Autobuzul trecuse de mult de Cotorca, virând acum ușor spre Lipănescu… Cei câțiva călători, vreo zece, din care numai doi barbați, priveau impasibili și parcă pierduți câmpul acoperit de zăpadă și drumul abia zărit, cu reperele mai mult imaginare spărgându-se într-un alb infinit…

O voce… Ea, VOCEA, îmi tot repeta: Ăsta-i timp să pleci de acasă?! Să te văd cum te mai întorci ?!

Deși era numai început de decembrie, iarna se grăbise să-și intre în drepturi încă înainte de Moș Nicolae.

…Înnumăram stațiile, încurajându-mă: Dacă trec de Pogoanele sunt ca și ajunsă… Șoferul pare calm, ba mai și zâmbește din când în când… Aici e cald, e liniște și în maxim o oră sunt la verișoara Coca… N-am a-mi face griji! Totul este să trecem de Pogoanele, să străbatem câmpul până la Padina… Acolo e plin Bărăgan, vântul bate putenic și din toate părțile…

…Rememoram vorbele mamei, când, în urmă cu 62 de ani, pe acest câmp, pe o iarnă grea, tot grupul lor - mama, tata, bunicii și tanti Zizi -, a rătăcit cu căruța o zi întreagă până pe înserat, cotind-o când la stânga când la dreapta, căutând zadarnic drumul pierdut în troienele de zăpadă, mergând haotic și aproape în zig-zag într-un ocean alb! Au ajuns la liman când deja se înnoptase iar vocea care le strigă ”Opriți aici, la casă de oameni buni!” li s-a părut a fi vocea lui Dumnezeu!

…Plecaseră pentru botezul verișoarei Coca…

…Mai peste ani, Costel, fratele meu, Mihai, verișorul meu și cu mine, adolescenți, ne-am încumetat, în 1968, să facem revelionul la Padina cu verișoara Coca… Numai că, din gara Pogoanele, nu am mai avut niciun mijloc de transport decât o biată căruță… Cu care ne-am și răsturnat într-un șanț, stând apoi, în coceni uzi și pături ude, printr-un vânt șuierător și tremurând din toate încheieturile… Priveam năuci la picioarele cailor intrând în zăpadă până mai sus de glezne, la albul acela necuprins, înfiorându-ne la croncănitul ciorilor din pădurea Căldăreștilor!

…Acum, tot verișoara Coca mă chemase, pentru o pomenire a tatălui său și unchiului meu, medicul Lică, figură legendară a familiei, omul cu o mie de istorii, ce trăise acolo, în Padina, mai bine de 63 de ani, creând o lume… Lumea lui Lică!

Autobuzul rula încet, lăsând în stânga pădurea Căldăreștilor, cu ciorile ei croncănitoare, apoi drumul cotii lung spre dreapta și recunoscui cele două biserici înălțate una lângă cealaltă.

Ajunsesem în Padina, ”așezată în întinsul Câmpiei Bărăganului, cât vezi cu ochii e numai câmp, doar movilele și cumpenele fântânilor împrăștiate pe tot cuprinsul ei îi întrerup uniformitatea” - cum bine zis-a părintele Nicolae Caloian în scrierea sa Padina - o gură de rai.

Coca mă aștepta în poartă, zgribulită. Am rugat șoferul să oprească, și dragă ne-a fost revederea în prag de seară, când liniștea se așterne peste sat… Liniștea aceea ancestrală de care aveam atâta nevoie!

Buna vecină Marioara făcuse focul în toată casa, flăcările din sobe prinzând viață, dansând iute în trosnet de lemne, iar Coca aprindea, în fiecare cameră, câte două candele, pe masă și pe perete, ticluind cu grijă fitilul și uleiul fiecăreia, făcându-și apoi semnul crucii și mișcând ușor din buze cu ochiii spre icoane.

– Nu sunt prea multe?! o întrebai.

– Nu! Cu ele mi-i aduc aproape, cu ele îmblânzesc amintirea lor! Cât stau în București, numai la momentul ăsta mă gândesc!

– Cu ele deschizi lumea lui Lică, am completat eu, zâmbind.

– Apropo de lumea lui Lică! Vreau să fac o donație de cărți la Biblioteca din Urziceni.

– De ce ai ales-o?

– Din două motive: unul, pentru că Sandu lucrează acolo, și al doilea, că Biblioteca poartă numele lui Țoiu, cel mai bun prieten al tatei! În felul ăsta simt că ele nu se înstrăinează, rămânând în familie… Oricum, aici nu le citește nimeni și se vor pierde…

– Desigur, Coca! O idee minunată, mă entuziasmai eu.

- Treaba nu-i ușoară… Cărți sunt peste tot, nu numai în bibliotecă… Sunt și în cufere, chiar și în pod. Vezi și tu, faci o selecție.

– Știu ce am de făcut! Vreau numai niște saci și liniște, multă liniște…

– Le vei avea pe amândouă, căci eu cu Marioara suntem la bucătărie pentru colivă, pachete și alte cele, mai zise ea zâmbind într-un anume fel, ce mă duse cu gândul la vorba ceea: Nu poți știi niciodată ce va fi…

…Am început trierea. Grea treabă! Între atâtea cărți bune mă pierdeam, picam pe gânduri… Îmi venea să le răsfoiesc atunci sau țipam încântată la titluri care mi-au fascinat și mi-au marcat tinerețea, viața… Istorii ale Imperiului Roman, albume de artă, enciclopedii, mistere ale medicinei, enigme ale Terrei... Răspunsuri pentru toate întrebările lumii erau acolo, în lumea lui Lică!

O, dar iată și Galeria cu viță sălbatică a marelui său prieten, romancierul Constantin (Ticu, pentru prieteni) Țoiu! În valuri - valuri, inefabilul mă cuprinse, purtându-mă spre altă lume, spre lumea mea!...

– Hei, ați venit doamnelor?! se auzi o voce de afară, și ușa de la intrare se dechise larg, făcând să apară silueta unui bărbat de statură mijlocie, negricios, bine legat și cu o voce puternică. Țanțoș și sigur pe el, înaintă spre mijlocul încăperii, prezentându-se reverențios:

– Sunt fostul colonel, șef al poliției judiciare pe Capitală, Costel Stoicescu, cu state atât de vechi de pensionar încât am și uitat ce am făcut! Cu cine am deosebita onoare?

– Vai, domnul colonel, mi s-a făcut deja frică! Mă recomand, Lili, fostă funcționară de bancă, acum doar verișoara lui Coca.

Îmi sărută, galant, mâna, în timp ce, cu coada ochiului, privea clanța ușii ce se mișca la apăsarea lui Coca, ce și apăru, scoțînd un strigăt de bucurie:

– Dar bine, Costele, dragă, sunt sosită de azi de dimineață! Ce ți-a luat atâta vreme să vii să mă vezi, de aici de la doi pași?!

– Știu când ai sosit, dar m-am gândit să nu dau buzna…

– Se poate, dragă, umbli cu astfel de politețuri între noi! Spune mai bine cu ce să te servesc! A făcut Marioara la bucătărie niște fursecuri de se topesc în gură, nu alta… Asta dacă nu vrei și un whisky! Orice! Avem de toate, doar îl pomenim pe tata!

– Daaa!... Licuță!... Ce poker mai încingeam cu el, cu dentistul Drăgan, cu profesorul Șoaret și cu Mustățea, soțul farmacistei! Până dinspre ziuă… Minunata ta mamă, Mitia, ne făcea gogoși… Și mergeau al naibi cu un vin roșu de buturugă luat cu cana direct din găleata de sub masă! Ce vremuri, draga mea, ce vremuri!... Păcat că nu mai e ce a fost! Vorba ceea: ”Ce a fost nu va mai fi!”, dar parcă un whisky ar merge! mai zise el frecându-și palmele și luând loc pe scaunul indicat de Coca.

– Așa e, bine le mai zici! Uite, poker nu joc, dar cheam-o și pe Cati și putem sta de vorbă până la ziuă, căci am niște aperitive speciale aduse de la București, și cu niște Fetească Albă vă fac să spuneți tot. Dar să nu-mi plângi de maică- ta, de tușa Veta, că nu vreau să plâng și eu!... râse Coca, apoi adăugă: Domnule, ce femei speciale femeile astea din Padina! Cum nu ți-ar fi plecat ele din bătătura lor nici picate cu ciară ! Eu, de exemplu, șase ani cât am stat în Elveția, m-am tot rugat de mama să vină să vadă și ea Alpii Elvețieni… Tata a venit, dar mama, nici vorbă! Zicea că, atâta timp cât are salcâmii ei și petecul ei de cer, nu-i trebuie să vadă nimic altceva!

– Ei, mie îmi spui?! Mama nu era tot așa?!, întărise Costel concluzia lui Coca. Referitor la tratație, aprob pozitiv! Dar ce mă omori cu specialități de București, că abia am venit și eu de acolo?! Mai bine îi spun nevesti-mii să aducă aicea niște telemea de oaie cu ceapă roșie și o sticlă de vin roșu făcut de mine din via mea, și pe urmă să vedem care mai spune ceva! se înfirbântă colonelul, arătându-și rădăcinile atât de sănătoase, țărănești!

– Hai, mă ! Zici tu?! Fie! se învoi Coca.

…Toată munca mea se frânse! Se frânseră și aripile irealului, lăsând loc realului celui mai palpabil și amintilor lui Costel Stoicescu…

- Doamna Lili, zise el, eu știu cărțile lui Licuță, la umbra lor am crescut! Licuță a fost prietenul meu, deși era cu zece ani mai mare ca mine… Când veneam de la București, la el trăgeam, primul! Abia apoi mă duceam acasă, unde mă aștepta mama cu sufletul la gură… Dar cărțile!... …Făcu pauză și, după o grimasă a lehamite, reluă: Ce poezii, ce eseuri, ce romane, domne? Eu sunt specialist în crime… Am fost șeful poliției judiciare pe Capitală mai bine de 20 de ani… Am citit literatură de specialitate, am anchetat zeci de crime! Și punctă decisiv: Eu am condus ancheta morții lui Marin Preda!...

– Da?!... – l-am interupt, uimită. Domnul Costel, am fost la înmormântarea lui Marin Preda și am văzut că era lovit la cap?!

– Extraordinar! se minună el. Uite, domnule, că am cu cine vorbii! Da, s-au făcut nenumărate speculații pe tema asta, dar…

Și urmară explicații specifice privind depistarea adevăratei cause, a unei lovituri produse natural prin cădere…

(Continuare în pagina 17)

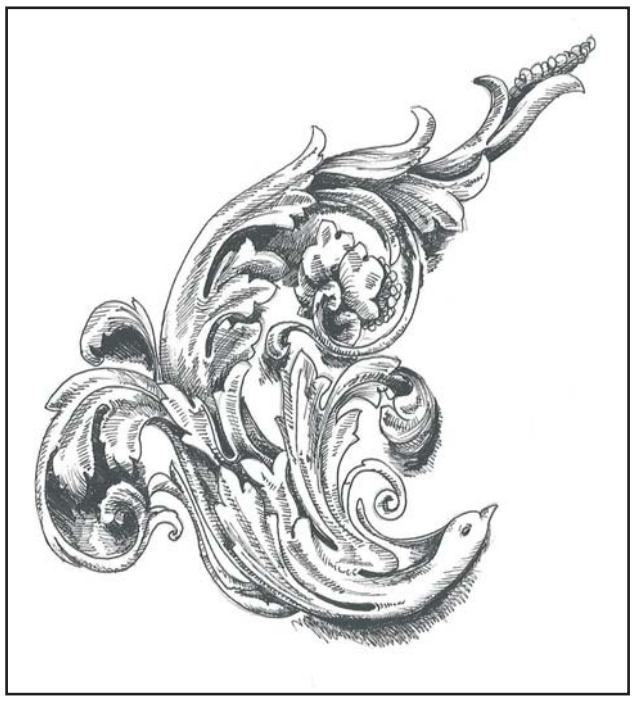

(Continuare din pagina 16)

– Vreau să spun, continuă el, că meseria aceasta nu m-a obosit de fel, dimpotrivă, mi-a format un spirit treaz și cercetător, nu neapărat suspicios. Erau nopți întregi când dosarele nu-mi dădeau pace… Pe multe le-am dibuit eu, pe multe, alții… Nu vreau să mă laud, dar din munca mea s-a inspirat și autorul de literatură polițistă Horia Tecuceanu care, la începutul romanului *Piromanul,* face această mențiune: *Subiect tratat din cazuri reale aflate în dosarele colonelului Costel Stoicescu*!

M-am declarant învinsă! Șederea lui Costel Stoicescu, altminteri deloc lungă, fusese o plăcere. Ne luarăm un scurt *la revedere și pe a doua zi,* și îmi continuai munca.

…Un cufăr aflat sub fereastră, pe care Coca așezase, doar pentru decor, o lampă veche, mi-a furat privirea… Am luat ușor lampa, plimbând-o pe sub tablourile stapânilor casei până când i-am găsit un loc pe soba monumentală din teracotă veche, în care focul încă se juca… Așa cum eu mă jucam cu trecutul, cu *lumea lui Lică*, cu timpul ce părea că se oprise în loc…

Deschisei cufărul… Acolo, printre cărți, un tablou… Îl ridicai… Un portret… în creion… L-am privit cu atenție… Semăna izbitor cu Țoiu la tinerețe! Dar cum?... Este chiar Ticu Țoiu!... Uite și inconfundabilul său smoc de păr pe frunte!...

Coca stătea dreaptă în ușă și, privindu-mă fix, zise scurt:

– L-ai găsit.

– Da! Spune-i povestea!

– E, într-adevăr, o poveste, dar nici eu nu o prea știu. Eram mică… Urmă o pauză lungă, apoi, oftând, reluă: Pe la tata, vara, veneau mulți prieteni de la București, scriitori, pictori, poeți, pe care îi aducea Țoiu, zicându-le: *”Haidem la Lică, la Padina, are acolo un adevărat arman boieresc!”* Și veneau… Stăteau o zi, chiar și două, jucau poker, vorbeau vrute și nevrute, și beau… Unii mai și exersau, astfel a apărut și acest portret al lui Ticu Țoiu, pe care acesta i l-a lăsat tatei spre amintire. Tata l-a înrămat și, o perioadă, a atârnat pe unul din pereții casei, până când mama i-a găsit un loc mai bun, în cufăr, conchise Coca chicotind.

– Am văzut din prima că este Țoiu! am exclamat eu, vrând, totuși, să știu mai multe.

– Mai multe nu știu, mă asigură Coca, și, dacă îți place, poți să-l iei!

Zburdam pe lângă portret, fericită, necontenind să-l șterg de praf…

…A doua zi, totul înghețase… Vântul de Bărăgan îți tăia respirația! Urmă o slujbă lungă la biserică, că doară era în zi de Sfântul Nicolae! În cimitirul pustiu și rece eram numai noi adunați la crucea bunilor Lică și Mitia: Coca, Marioara, Costel Stoicescu cu soția sa Cati și subsemnata… Cinci oameni rebegiți, stând în zăpada înghețată, printre cruci, așteptându-l în cimitirul imens pe părintele Caloian care nu mai venea, numindu-se și el tot Nicolae și având grijă de sărbătoare nu de parastas, într-o astfel de zi când, de fapt, nici nu prea se fac parastase…

…Într-un târziu, iată-l că vine! Era și timpul, căci ne luaserăm în brațe întru supraviețuire, rugându-ne la toți morții să se îndure de noi și să-l trimită odată pe Caloian!

La slujba de acasă, musai, la pomenirea de patruzeci de zile trebuia făcută și sfințirea apelor pe lângă sfințirea bucatelor, înmuindu-se busuiocul în apa proaspăt scoasă din fântâna din curte!...

Pe așa o vreme era o adevărată aventură să faci chiar și un singur pas până la fântână, căci jur împrejur era numai gheață! Așa că ne-am luat de mână și, cu popa Caloian în frunte, am ajuns la fântână, sperând din tot sufletul să nu alunecăm în ea!

Bunul Dumnezeu - vorba aceluiași părinte -, ne-a ajutat și am reușit să scoatem și puțină apă întru sfințirea sa in ziua de Sfântul Nicolae a anului 2014.

…Spre amiază, vremea s-a mai îmbunat, și eu am putut să iau autobuzul spre Urziceni, lăsând-o pe Coca pentru încă o zi în Padina, de unde, cu mașina cuiva, avea să-mi aducă sacii cu cărți și, bineînțeles, tabloul…

…Simțurile nu mă înșelaseră! Peste un timp, am aflat că tabloul era opera pictorului cu origini suedeze George baron de Lövendal, supranumit *”Pictorul Bucovinei și al țăranului român”!*

Astfel, pot spune cu mândrie că am fost pe urmele lui George Lövendal la Padina!

… Padina, tărâm de Bărăgan, tărâm al misterelor!

Lili **BALCAN**

MĂRTURISIRE

„Deșartă este izbăvirea de la om” (Psalmul 59)

Prin februarie 2013, Curtea de Apel Alba Iulia, Secția Penală, mă scoate din noroc: îmi trimite o corespondență prin care sunt „încunoștințat” . . . „că ați fost desemnat . . . în calitate de expert pentru efectuarea unui raport de expertiză tehnică având următoarele obiective :

1. Identificarea **locomobilului cu abur marca Clayton – Schuttleworth,** care a făcut obiectul **certificatului de export definitiv nr. 81/20.08.2002** la care se referă prezentul dosar, cu menționarea datelor privind istoricul acestuia, de la data fabricației și până la data exportului;

2. Stabilirea, pe baza criteriilor generale de clasare – vechime, frecvență, stare de conservare – dacă locomobilul era susceptibil de a fi clasat, respectiv dacă se justifica declanșarea procedurii de clasare;

3. În situația în care se constată că locomobilul a fost susceptibil de clasare, expertizarea acestuia pe baza criteriilor specifice – valoare istorică și documentară; valoare memorială; autenticitate; autorul, atelierul sau școala; calitatea formală;

Precizăm că s-a pus în vedere inculpaților Hocevar Georg și Rișcuța Elena Ceistina să achite câte un onorariu provizoriu în suma de 200 lei pentru lucrarea de expertiză.

Cu deosebită considerație. . . ”

Acum, nu că „obiectivele” stabilite de C.A.A.L. erau extrem de exigente sau pretențioase, dar nu dispuneam decât de vagi informații : *o fotografie* făcută la asfințit, într-o remorcă, un simulacru de *Certificat de export definitiv,* unde apare numele lui Bocan Mircea, fără a se înțelege exact identitatea lui ocupațională (transportator/șofer, proprietar ?), utilajul se numește „**Klinton”** și datează din 1920, dimensiunile bat recordurile de gabarit ale utilajelor agricole de epocă și chiar de azi (l = 280 cm ?!?), și are o valoarea estimată de șofer (proprietar ?) de 1.000.000 de lei, și un *Raport* (ezoteric s.n.), *de determinare după o fotografie,* compus sub presiunea I.G.P. de un codoș devenit ulterior vedeta Ministerului Culturii, a Poliției și a Parchetului din Deva și, mai mult de atât, vedetă în cer și pe pământ.

Recitesc „obiectivele” stabilite la C.A.A.I. și realizez că răspunsurile le poate da Dumnezeu sau Sf. Nicolae, făcătorul de minuni. Nu mi s-a tăiat inima – cam peste un an voi face chiar infarct - și răspund negativ C.A.A.I. Plita se încinge, sunt mișcat de sancțiunea aplicării unei amenzi judiciare, al cărui cuantum se anunța a fi până la 5000 lei. Urma să merg în vacanță la mare cu soția și nepoții -statul mă scosese la pensie la . . . 64 de ani și primeam 1418 de lei/lună - dacă plăteam amenda rămâneam în balconul reședinței din Slobozia în șlapi și bermude.

de fapt altui locomobil : Marshall Sons Co Gainsborough !!!

Culmea e că locomobilul Marshall îl mai expertizasem odată în anul **2001 !** Reiau deci expertiza, o adaptez noilor orientări metodologice vânturate de Ministerul Culturii și o Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Hunedoara că

Sfântul Nicolae face ceva, schimbă calimera sau macazul. Mi se comunică de la *numărul Certificatului de export definitiv al locomobilului Clayton-Schuttleworth corespunde* expediez la Alba Iulia. Fără comentarii. Inculpații din Deva, trimiși în judecată prin Rechizitoriul Parchetului de pe lângă Tribunalul Hunedoara (nr. 205/P/2009), sunt **achitați** prin Decizia penală, a CAAI, nr. 561/2013, pronunțată la 21.05.2013.

Bocan Mircea, ultimul martor al evenimentului, a mai dat o declarație, a plătit cât nu făcea fierul ruginit și neindentificabil și, simplu, a murit.

Pentru experți (se adaugă și Șerban Lăcrițeanu, acuzat mai târziu că a slobozit în străinătate șase locomotive cu aburi) **saga** abia începea. Parchetul ne învinuiește de mărturie mincinoasă. Intrăm, în 2014, în malaxorul IPJ, Serviciu de Investigații Criminale. Timp de *5 ani* voi face cărare la Deva în patru anotimpuri, un gaspiaj de nervi, nopți nedormite și bani aruncați dincolo de Valea fără Nume.

Era vară, după praznicul Sf. Apostoli Petru și Pavel, când doi polițiști înarmați mă saltă de la gazda din 2 Mai cu noaptea-n cap și cu nisipul pe piele. La București, mascații îi sparg ușa lui Lăcrițeanu, care era și colecționar, și-i confiscă „pentru cercetare” plăcuțele de identitate a unor locomotive vechi și nu prea.

Ajungem noaptea la Poliția din Deva, escortați de flăcăi ai trupelor SAS. Poliție – Parchet – pușcărie („Scoate-ți șireturile de la pantofi!” „De ce?” „Să nu te spânzuri”), secvențe de thriller stupefiant.

În sala de judecată (totdeauna nr. 13, dosar penal 66 . . .) auzeam șoaptele pușcăriașilor: „Bravo, barosane, iar le-ai zis-o”.

Peste ani, la IGP București, de Izvorul Tămăduirii, spusesem Psalmii la biserica din vecini, comisarul P. îmi ia ultima declarație, după care-mi zice : „*Iartă-mă, părinte* !”

În 2019, la vremea când înnebuneau salcâmii, doamna G.I.N., Președinta completului de la Deva, **ACHITĂ**, prin Sentința Penală nr. 692, „ echipa 6 + 1” (adică șase locomotive plus un locomobil = Răzvan Ciucă și Șerban Lăcrițeanu).

O veche vorbă spune că minunile țin trei zile. Cam așa a și fost, Parchetul din Deva face **Apel** la Curtea de Apel Alba-Iulia.

Pentru istoria justiției redau axioma rechizitoriului, două fragmente din textul motivelor de apel formulat la data de 04.11.2019 – Parchetul de pe lângă Judecătoria Deva, împotriva sentinței penale nr. 692/o7.06.2019 a Judecătoriei Deva, pronunțată în dosarul nr. 760/221/2018 :

1. „Probatoriul administrat în prezenta cauză este extrem de stufos iar numeroasele înscrisuri depuse la dosar de către inculpați vin să dovedească excepționala calificare a acestora în domeniul care activează. Din punctul nostru de vedere **tocmai pregătirea profesională și renumele de care se bucură inculpații, nu ar fi permis evaluarea greșită a bunurilor expertizate, dintr-o simplă eroare.** Reținând că s-a dovedit cu prisosință expertiza și profesionalismul inculpaților în domeniul tehnic în care activează, greu de egalat, părerile acestora sunt implicit extrem de dificil de combătut argumentativ. În acest sens subliniem că nu s-a putut constitui la nivel național o comisie de experți care să avizeze concluziile rapoartelor de expertiză întocmite de către experții Belu Gheorghe și Stroe Adrian ori cele întocmite de către inculpații Lăcrițeanu Georgescu Șerban și Ciucă Răsvan. În lipsa altor persoane ce ar putea emite un punct de vedere pertinent și calificat, în domenii specializate atât de restrânse, cum ar fi materialul rulant de căi ferate ori utilajele agricole cu aburi, apreciem că nu se poate face o opoziție veritabilă și bine argumentată, susținerilor inculpaților”. (pp. 4, 5 din 26).

1. „Independent de calitatea raportului întocmit de expertul Stroe Adrian și indiferent de cât de laborios ori bine argumentat ar fi raportul de expertiză întocmit de către inculpatul Ciucă Răsvan sau oricât profesionalism ar lăsa să se întrevadă acest act, nu se poate face abstracție de împrejurarea că **inculpatul a expertizat un alt bun mobil, decât cel pentru care instanța a solicitat întocmirea raportului de expertiză”.** (p. 20 din 26). Sublinierile aparțin procurorului.

Marți, 28 ianuarie 2020, sunt citat la CAAI. Duminică seara, 26, pe la 7, părintele Paul Tudorache îmi confirmă că putem pleca, fără probleme, la Alba - Iulia a doua zi. Adorm liniștit. Pe amândoi ne leagă restaurația Evangheliei în biserica „Sfânta Cuvioasă Parascheva”, monument istoric salvat din ploi, de la Sălciva – Hunedoara, unde agoniza ca un bolnav de cancer.

Luni, capăt de săptămână și capăt de o încă o încercare, Maria pleacă la București, la spital, să-și primească analizele la sânge. Familia nădăjduiește ca boala bănuită să fie doar o sperietură. Cum se furișează necazul . . .

(Continuare în pagina 18)

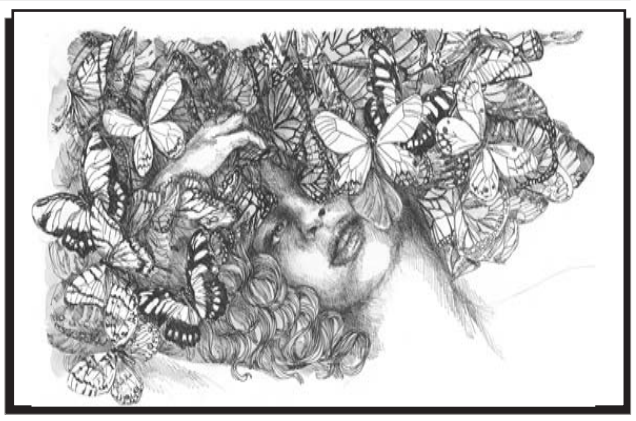

(**Continuare din pagina 17)**

Pe la 10 apare părintele Paul. Când a intrat în casă avea mâinile împreunate pe burtă, ca și cum ar fi ținut sub geacă o gâscă plocon. Chiar așa l-am privit, amintindu-mi de o dimineață din Săptămâna luminată. Acum, legionarul roman pe care-l știam, era răvășit, fără barbă, dar nici ras, doar ceva macho pentru o peliculă de scurt metraj. Avea febră, 41 de grade, deci gripă. Ne-am urcat într-o Dacia Logan de împrumut, nu în mașina lui, „Renault Espace", care s-a poticnit înainte cu o zi de a pleca spre Alba-Iulia. Norocul se ținea scai de mine. . .

La București, ne oprim la Clinica „Vitan". Doctorul îl consultă, și când aude că pacientul este angajat în cursa spre Alba-Iulia, îl sfătuiește să se întoarcă acasă. Părintele Paul își ia rețeta respirând greu și se oprește la una dintre miile de farmacii care ne amăgesc cu o viață sintetică. Și-a cumpărat o propoziție de pizza și a întregit fraza gastronomică cu covrigi. Pe drum a vorbit rar și atunci doar cu ce avea în pungă și la telefon cu câțiva enoriași aflați la necaz.

Îmi vizez legitimația la sediul Uniunii Ziariștilor Profesioniști, era puțin coadă la secretariat.

În Bragadiru, unde a înțărcat Nichipercea bălaia, în strada Verii, completăm echipajul format la ananghie. Avocata Iulia stă într-o vilă duplex, samarineană milostivă, încearcă spre sfârșitul lumii munca voluntară; are un soț care apără Patria, filează spioni și bichoni, la 1 Decembrie privește de pe Arcul de Triumf; amândoi au două fete abia scăpate de gripă, una cu școala, cealaltă cu jucăriile, și o mamă la fileu.

*

De la Slobozia până la Alba-Iulia sunt cam 500 de km, un traseu mântuit de biserici, troițe, catedrale și mânăstiri. Făcusem scurtă la mână de cât m-am închinat. Părintele Paul cu mâinile pe volan.

Plecasem din București la o oră la care alții se cazează la destinație. Ne-a ajutat vremea, a fost cumsecade, dacă i-am fi dat ciubuc culegeam viorele.

La Căciulata, pe valea Oltului, ne oprim la „Casa Românească", un popas cu pretenții, „Din pasiune, pentru turiștii noștri". Părintele mai înghite o mână de doctorii, și adoarme în mașină cu capul pe o servietă ticsită de actele de apărare ale intimatului chemat la Apel. Pentru un ceas, urc cu avocata în restaurant să păcălim masa de prânz.

Se înserează. Oltul pare din cârmâz, clipocește și nu prea, rulăm printre zeci de tiruri, curbele devin o pasiune, părintele cu mâinile pe volan și tot cu febră, Iulia a adormit, eu ascult muzică în surdină și mă rog să scăpăm vii.

S-a întunecat, intrăm în Alba-Iulia prin veacul al XIX-lea, case mici, cu strănepoți de moți necăjiți, de veghe la pâine și cartofi, dar pregătiți întotdeauna să primească musafiri.

Să-ți faci de lucru în Alba-Iulia e un favor. Ești mai aproape de Dumnezeu și îi poți pomeni în toată vremea pe Avram, Gheorghe, Ion, Niculae, Vasile, pe francezi și englezi, pe Brătianu . . .

Oprim la pensiunea „Ana Boutique", aflată în triunghi cu Restaurantul italian și Curtea de Apel, un colț Silent Night, decupat în întuneric cu globuri de lumină.

În noaptea de luni spre marți am visat femei care spălau la cișmea, iar eu, pe dealul din vecini, dădeam de mâncare la oi.

*

A doua zi, marți, 28 ianuarie, la Curtea de Apel îmi aștept cuminte rândul între tâlhari și avocați.

Știu foarte bine că nu am mințit, știu sigur că „locomobilul lui Stroe" nu putea fi nicicum *susceptibil* (vezi DEX; și până la urmă și eu sunt susceptibil să fiu președintele României) de a face parte din patrimoniul cultural – național. Lui Șerban Lăcrițeanu îi pufăiau a jale locomotivele. Ce mai contează când n-a mai rămas mai nimic din prima linie de cale ferată din România, București-Giurgiu, și nimeni nu a plătit nimic ?

Liniște !Parlamentul României se screme să scoată o *Lege de prostit poporul: „eliminarea pensiilor speciale"*(v. *Adevărul,* miercuri, 29 ianuarie 2020, nr. 8273). Doamna Președinte de Complet anunță că ședința se amână pentru marți, 25 februarie, doar cu o zi înainte de „săptămâna brânzei".

Retur, 500 km, cheltuieli scufundate-n Mureș, ajung iar calic acasă. Târziu, în noapte, părintele Paul ajunge la Călărași, citește Stâlpii unui mort în capela „Sf. Lazăr", de lângă str. Belșugului. La miezul nopții ajunge și acasă și tot cu febră.

Răzvan Ciucă

Damian Stănoiu,

modernitatea scriiturii: „CALEA ÎMPĂRĂTEASCĂ" dimensiunea psihologică

Recitind astăzi cu un ochi proaspăt și fără prejudecăți nuvelele, povestirile, schițele și romanele de inspirație monahală ale lui Damian STĂNOIU, scriitor mult apreciat deopotrivă de cititori și de critica literară din perioada interbelică (G. Călinescu, Șerban Cioculescu, Pompiliu Constantinescu, Octav Șuluțiu, Eugen Lovinescu, Vladimir Streinu etc.), se observă că acestea nu și-au pierdut prospețimea, din contră, descoperim, în multe dintre ele, pe lângă umorul care le-a consacrat, și o interesantă dimensiune psihologică.

În nuvela **CALEA ÎMPĂRĂTEASCĂ** scriitorul realizează incipitul printr-o parabolă care circulă printre călugări, relatând sfatul cuviosului Pimen cel Mare: *„S-a dus cuviosul Iosif la cuviosul Pimen cel Mare și l-a întrebat cu smerenie: <Spune, ava Pimene, cum se cuvine a trăi călugărul?> Iar marele pustnic, cu toate că ducea o viață aspră, sau tocmai pentru aceasta, i-a răspuns: <Este mai bine pentru călugăr să țină calea de mijloc, căci aceasta e calea împărătească, mai ușoară și mai lesnicioasă. Ca nici mintea să nu trufească și nici Diavolul să nu-l bântuie prea tare cu răutatea lui.> Și s-a răspândit sfatul cuviosului Pimen prin toată frățimea pustiei… De atunci s-au crestat pe răboj multe veacuri, iar călugării, după grele încercări, au ajuns să se încredințeze de înțelepciunea sfatului și să urmeze calea împărătească – unii pe la mijloc, alții mai pe margini, fiecare după firea și după înțelegerea lui."*

Damian Stănoiu își selectează un astfel de călugăr din rândul celor de la Căldărușani, pe cuviosul Carion, care *„își căuta și el mântuirea pe aceeași cale, fiindcă o găsise mai largă și mai bătută. Mai făcea cuvioșia sa și de-ale călugăriei, ca să nu-l supere pe Dumnezeu; se mai îndulcea și cu de-ale lumii, ca să nu întărâte prea mult pe Satana, și-n felul acesta trăia fără tulburări!"*

Inspirându-se din „Viața sfântului Pahomie" își face curaj: *„Ia să încerc să mă pun mai rău cu Satana, să vedem ce are să-mi facă?"* Așa că părintele Carion a părăsit calea împărătească și s-a pus *„pe post uscat și pe pravilă necurmată, așa că o săptămână întreagă a trăit cu agheasmă, anafură uscată, puține fructe și apă, desigur, la mare sete, a citit Psaltirea de trei ori, a făcut carne vie la genunchi și la buricele degetelor, din pricina mătăniilor, și nici de la biserică nu a lipsit, dar diavolul rămâne nepăsător."*

Pentru aceasta, se gândește la altă modalitate și mai eficientă de a-l zgândări. Îi dă prin minte să comande la un zugrav să-i picteze un drac: *„Să mi-l faci, domnule zugrav, cât mai repede și cu cât o fi cu cale, eu îți plătesc… Să-l faci întreg, din creștet și până în tălpi: cu coarne, cu gheare și cu păr – adică întocmai cum ni-l arată cărțile."* Așa că, în scurt timp, părintele Carion se află în posesia Diavolului, zugrăvit după gustul și imaginația sa: *„negru și păros, coadă lungă și încovrigată, cioc ascuțit, nas încovoiat, cu doi ochi de jar și cu o furcă de fier în mâini, gata să înhațe sufletele păcătoșilor și să le arunce în lad."*

De aici încolo, nuvela capătă o dimensiune psihologică, întrucât devine povestea unei obsesii. Primul gest făcut de către Carion a fost să-și arate disprețul, mai bine zis să-și demonstreze că nu se teme, așa că a început să-l scuipe, dar vopseaua fiind încă udă, scuipatul porni la vale cu un ochi cu tot. Atunci *„râse ca un biruitor."* Următorul moment: Luă sula și se puse să-l împungă în față, în mâini, în piept și în picioare. Apoi îl chinuia pe Necuratul ori de câte ori îi venea gust să-l întărâte și să-și arate curajul: îl înțepa, îl scuipa, se strâmba la el, îl mânjea la gură cu mâncăruri de post, îl afuma cu tămâie. Așa îl chinuia pe Necuratul ori de câte ori îi venea gust să-l întărâte, în fiecare zi și noapte, dovedindu-și sieși că nu-i este frică de Diavol, după cum îi mărturisește el duhovnicului Gavriil.

Acesta se minunează și caută să-l oprească de la așa nebunie*: „Ți-ai dat seama ce faci, când ai băgat pe urâtorul de oameni în chilie?" „Da, cinstite părinte!" „Ai gândit să-ți bați joc de Satana, ai?" „Chiar așa, cinstite părinte, să vedem ce-o să-mi facă?*" Gavriil se închină pentru a treia oară: *„Tii, da' prost mai ești, Carioane! Păi bine, omule, cum ți-ai putut închipui tu că o să fii în stare să te măsori cu Ucigă-l Crucea?!"* Apoi acesta îi aduce argumente biblice despre eșecuri răsunătoare ale cuvioșilor părinți în lupta cu Diavolul.

Cuviosul Carion îi nesocotește sfatul, se îndârjește și trece la etapa următoare în lupta cu Dracul: introducea mai întâi sula în foc *„și mare plăcere simțea când auzea fierul sfârâind în trupul vrăjmașului, zicându-și satisfăcut, frecându-se pe mâini: <Hm, miroase a friptură de Drac!>"* Într-o seară, având imaginația înfierbântată de lupta cu dracul, i se pare că acesta începe să-și miște coarnele până în pat la el și-l gâdilă cu ele. Replica lui Carion nu se lasă așteptată, încercând să-i răspundă cu rugăciuni, dar, *„Ce să fie asta? Părere sau minune? Coarnele Dracului se lungiră până trecură peste pânză."* Este treapta obsesiei când imaginația i-o ia înaintea realității, ajungând să se confunde, provocându-i spaima. Pune tămâie sub portret, dar *„mirosul de tămâie ajunse la coarnele Necuratului și vede cum două coarne drăcești se lungeau, se strâmbau, se încovrigau."* Coarnele dracului îl urmăresc și în pat, cu toate rugăciunile. Spaima s-a transformat, pentru o clipă în coșmar, căci crede că îl învie pe Dracu. Când aprinse lumânarea, *„bietul Diavol, cu ochiul scos, cu ghearele tocite părea smerit și ponosit."* Ridicându-și ochii la coarnele înțepenite, îl prinse bănuiala că toată spaima lui s-a tras dintr-o părere. Luciditatea și rațiunea sunt pe cale să învingă. Coșmarul bate în retragere. Obsedat de coarne, reușește să le dea jos, adică să le șteargă, lăsându-l pe Diavol și chior, și ciut, apoi exclamă mulțumit, cu mâinile în șolduri: *„Așa-ți trebuie, blestematule!"*

In seara următoare i se pare că *„Dracul i-a încurcat gândurile."* De aici încolo, o altă treaptă a luptei, acum inegale, cu Dracul viu. Îl frământă ideea că totuși, dracul trebuie musai să aibă coarne. Îl chinuiește toată noaptea întrebarea, devenită obsesie: *„Toți dracii or fi având coarne?"* Se gândește și la celelalte animale cu coarne, așa că, în toiul nopții, bate la ușa chiliei cuviosului Avimelec, să-i împrumute cartea cu animale. Studiază până dimineața, când trebuie să ajungă la utrenie, dar nu află răspuns. Sub clopotniță îl cercetă și pe cuviosul Neonil dacă *„or fi draci care nu au coarne."* Răspunsul arhimandritului fu ca o lumânare aprinsă pentru bietul Carion: *„Nu știi că în călugărie nu merge cu închipuite? Odată ce e drac, firește că are și coarne!"* Ajuns în chilie, îl mângâie pe Drac propunându-i să-i pună la loc ochiul și coarnele, *„Apoi …care pe care!"*, hotărât și mai îndârjit să reia lupta, îndreptându-se spre punctul ei culminant. Se culcă mulțumit, dar nu după mult timp, visează o ceată de draci, după cum văzuse el în cartea lui Avimelec, care îl chinuiește, încercând să-l strângă de gât: *„Dete să strige, dar îi era gura încleștată. Vru să ridice dreapta pentru a-și face cruce, dar mâna era moleșită. Se deșteptă țipând și leoarcă de sudoare."* Auzindu-l ceilalți călugări, i-au sărit în ajutor, el îi liniștește, iar, după plecarea lor, dădu foc pânzei. Gestul dovedește că purificarea s-a făcut, iar Carion pășește liniștit pe calea împărătească.

Povestirii acesteia, Damian Stănoiu îi dă o tentă morală, asemănătoare unei fabule: *„Din noaptea aceea nu s-a mai abătut cuviosul Carion de la calea împărătească."* Luată ca specie strict literară, este o schiță, pentru că se încadrează în dimensiunile speciei: ca dimensiuni, este scurtă și prezintă un singur moment din viața unui personaj. Privită în străfundurile ei, cititorul descoperă adevărata ei dimensiune: cea de nuvelă psihologică. Aparent, cititorul întrezărește o doză de naivitate din partea călugărului, dar numai aparent, căci Carion chiar crede în Dumnezeu și în lupta cu Diavolul. Diavolul este static. Imaginația lui Carion îl deformează, chiar și îl învie. Cu cât apare mai viu, mai omenesc, cu atât îndârjirea sa este mai mare. Sunt aici niște trepte ale obsesiei. La început, pare învingător dinainte de a începe lupta. Când rămâne fără un ochi, Dracul devine ridicol și lui Carion i se pare că înaintează biruitor în luptă. Îndârjirea lui este însă imensă, atunci lupta devine inegală, căci dracul își scoate coarnele, dar Carion recurge la aceleași procedeu, ca și cu ochiul, îl lasă fără coarne. Momentul, în loc să-l liniștească, îi provoacă insomnii și, odată cu acestea, obsesia sare la altă treaptă, făcând-o să treacă pereții chiliei, dar nici argumentele celorlalți călugări nu-l liniștesc. Obsesia, devenită spaimă, atinge punctul maxim: coșmarul. Singurul care-l poate scoate din coșmarul în stare de veghe este visul-coșmar, adică tot Dracul. De fapt, nu este vorba despre lupta cu Diavolul, ci de lupta omului cu sine însuși. În prezentarea treptelor acestei obsesii își vădește Damian Stănoiu talentul analitic și umoristic.

Citind această proză, gândul mi-a zburat tocmai la capodopera caragialiană ***„În vreme de război"***, unde acesta transformă coșmarul colectiv al locuitorilor din Podeni, terorizați de o bandă de hoți, la coșmarul preotului - bandit noaptea, ca nu cumva să nu fie trădat de ceilalți deja prinși. La rândul lui, prin ieșirea din scenă, transferă coșmarul său, fratelui, care, obsedat de avere, trăiește spaima întoarcerii fratelui, așa că, la început are o bănuială, apoi teamă, frică, spaimă, groază, coșmar, nebunie. În final, autorul lasă loc deschis întrebării: A venit fratele sau a fost doar nebunia sa? Avem, desigur, o problematică diferită, dar cele două nuvele se aseamănă prin metodă: analiza cu finețe a stărilor patologice.

Dovadă cea mai sigură că avem o literatură română de calitatea celei europene pe care trebuie doar s-o promovăm.

Titi **DAMIAN**

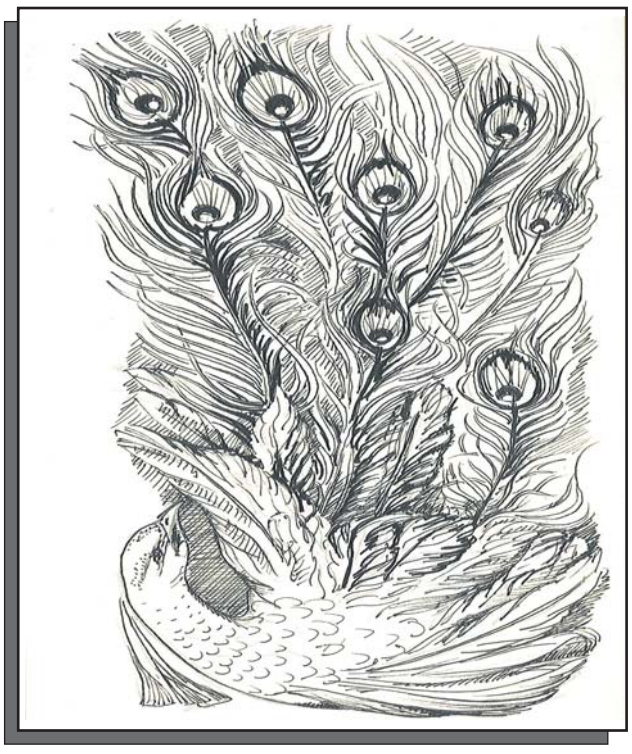

SINGUR

(fragment)

- Ascultă de la mine, în viaţă... întâlneşti fel de fel de persoane. Unii te ajută din interes, puţini în mod altruist, câţiva te simpatizează sincer, dar cei mai mulţi caută să-ţi bareze calea, iar aceştia din urmă, majoritatea, o fac din prostie şi cei mai periculoşi din răutate. Pe mulţi îi vei numi prieteni. Dar dacă stai să te gândeşti, prieteni adevăraţi, pe care să te bazezi oricând, în orice situaţie, nu găseşti. Eu cel puţin n-am găsit. Şi atunci, toţi aceşti „prieteni" sunt de fapt numai cunoştinţe, dacă judeci mai bine. E trist să spun, dar m-am simţit singur aproape toată viaţa. Singur mă simt şi acum. A fost o perioadă când eram căsătorit şi alături de soţia mea aveam impresia că fac parte dintr-un întreg care are două jumătăţi, eu fiind una dintre ele. Nu a durat prea mult, din păcate, n-a fost să fie.

Radu respiră adânc, oftă, privi în jos şi nenumărate amintiri numai de el ştiute îi defilară succesiv în faţa ochilor. O tristeţe vetustă, urmată de resemnare i se putea citi pe chip. Totul a durat doar câteva clipe. Lent, cu un gest banal pe care îl repetase de nenumărate ori, îşi apăsă tâmplele, iar apoi îşi trecu mâinile prin păr, împingându-l spre spate, de parcă ar fi vrut să trimită undeva înapoi, departe de el, toate grijile şi necazurile de care se simţea apăsat necontenit. Luă cana de pe masă cu un gest maşinal, o mirosi cu suspiciune şi sorbi câteva picături. Faţa i se crispă pentru o clipită în timp ce gândi că nici măcar obişnuita cafea nu mai avea efectul scontat de a-i crea o senzaţie agreabilă, dar trecătoare, şi, în nici un caz, nu era în măsură să-i alunge tristeţea. De aceea, o abandonă cu un dezgust vizibil şi nu-i mai dădu atenţie.

- Tu ce zici?

Lucian, vădit surprins de aceste afirmaţii şi complet buimăcit, îşi

îndreptă spatele, îşi schimbă poziţia mâinilor încrucişându-şi degetele, ca să dea impresia seriozităţii cu care trata acel moment, pregătindu-se, de fapt, să dea un răspuns evaziv, fiindcă, la drept vorbind, nu ştia ce să spună. Trase aer în piept intenţionând a fi vag, totuşi empatic, dar Radu nu-i dădu timp şi continuă:

- Cum să nu mă simt singur când părinţii mei mă aruncau de la unul la altul ca pe o minge de ping-pong? Tata, şi îi spun aşa ca să înţelegi despre cine este vorba, deoarece, pentru mine era un străin, când mă vedea la uşă zicea: „Ce cauţi aici? Du-te la mă-ta!" Mama, care era bolnavă de nervi, mă făcea cu ou şi cu oţet toată ziua. Ea mă lua altfel: „Pleacă! Să nu te mai văd. Mi-ai mâncat toţi nervii."

- Şi, tu ce făceai?

- Hoinăream pe străzi. Jucam fotbal toată ziua. Jucam şi când ar fi trebuit să fiu la şcoală. Chiuleam des. Uneori noaptea nu mă întorceam acasă. Dormeam pe unde apucam, pe sub poduri, prin parcuri, când eram norocos mă ascundeam în magazia femeii de serviciu de la şcoală. Toamna, sosea frigul. Când mă trezeam, tremuram, mă dureau toate mădularele şi de cele mai multe ori, eram rupt de foame. Atunci... am început să fur d-ale gurii. Odată, am luat o bucată de salam şi am rupt-o la fugă, dar am avut ghinion. Vânzătoarea mă cunoştea, o cunoştea pe mama şi ne-am trezit cu sectoristul la poartă. ,,Doamna State, sunteţi acasă?" ,,Sunt!" zice mama. ,,Îl caut pe Radu, băiatul dumneavoastră." ,,Da, de ce?" ,,A furat de la magazinul alimentar şi vreau să vorbesc cu el." ,,Ce-aaa făcut? Unde eşti, măi derbedeule? Ia vino-n coace să-ţi arăt eu ţie." Eram la mine în cameră, auzisem cele spuse şi tremuram tot, bănuiam ce mă aşteaptă. Când am apărut, mama a tăbărât pe mine cu o ploaie de lovituri. Dădea pe unde apuca. Sectoristul a încercat să mă scape: ,,Gata Doamnă! Lăsaţi-l!" ,,Ce să-l las? Aşa merită!" Şi dă-i în continuare. Da' eram învăţat şi mi-am acoperit faţa, că mai mult peste obraji voia să mă lovească. ,,Doamna State, cred că îi ajunge." zise miliţianul plictisit într-un târziu, apoi către mine: ,,Radule, să vii la secţie să dai o declaraţie. Ai noroc că eşti minor, că altfel o încurcai. Şi bagă de seamă, trebuie să-ţi vină mintea la cap. Să nu mai aud că faci chestii de genul ăsta. "Nu am mers la secţie şi nici el nu a mai venit pe la noi. Dar a fost o lecţie. De atunci, n-am mai furat decât foarte rar, în cazuri de forţă majoră.

- Adică?

- Adică, tot aşa, când n-aveam ce să mănânc. S-a întâmplat la Paris. Nevastă-mea era gravidă. N-aveam niciun ban, abia ajunsesem, după ce ne-am lămurit cu noua democraţie, pe stil neocomunist. Vorba lui Tănase: ,,Pleac-ai noştri, vin ai noştri, noi rămânem tot ca proştii". Dar să revin. Eram flămânzi cum sunt câinii vagabonzi. Că d-aia zic, aş fi făcut orice pentru ea şi copii, dar a preferat să se ducă după unul cu bani, vezi Doamne. Până la urmă, nici de ăla n-a avut parte. Ce să mai vorbim... Iar copiii, au ajuns ca mine, orfani. Exact cum nu am vrut să ajungă. A dracului viaţă! Cum te întoarce ea şi te pune în genunchi când crezi că îţi este mai bine. Singur! Singur am fost şi singur am să mor! Mă vor găsi după ce mă împut la mine în casă. O să-i alerteze mirosul de hoit. Fii-mea deja mi-a spus că ea mă duce la crematoriu. Mă arde. ,,Costă mai puţin. Vine mai ieftin!" zicea rânjind de parcă abia aştepta clipa să scape de mine, să scape de-o grijă. N-am să am parte de o înmormântare creştinească. Cenuşa se aruncă şi gata. Haloimis!

Uitând că o mirosise puţin mai devreme şi nu i-a plăcut, ridică iarăşi cana de cafea. Absent, o duse la gură şi luă o mică înghiţitură. Cu o privire pierdută, crispat, încercă să-şi ascundă disperarea şi emoţiile interioare scoase la iveală, iar coada umezită a ochilor confirma deznădejdea sa.

La prima vedere, Radu care era un bărbat înalt, trecut de 50 de ani, cu părul încă negru, probabil pentru că şi-l vopsea şi aranja într-o freză ce era la modă prin anii '70, stil Elvis Presley, căruia îi plăcea să se îmbrace după ifosele actuale cu blue-jeans deşiraţi şi cămăşi largi colorate în culori vii, de obicei roşii, ori mov, şi nu-i lipseau ochelarii de soare de pe nas, nici măcar pe vreme de ploaie, părea a fi între două vârste, simpatic, cu sex-appeal, dar avea un comportament distant faţă de bărbaţi, în timp ce era cu ochii tot timpul după femei. Acest contrast şi rapiditatea cu care trecea de la tristeţe la indiferenţă, ori la aceea de Don Juan improvizat, îi dădea o notă de imprevizibilitate şi de lipsa de seriozitate, notă ce deranja la prima vedere, dar tolerabilă, fiind legată de felul său de-a fi. O aparenţă amabilă, jovială dar care ascundea o profundă rană nevindecată, ce era sursa unor frământări interioare sesizabile în momentele în care îşi dezvăluia firea rebelă, neascultătoare, totdeauna dornic a-şi păstra libertatea faţă de orice şi oricine, toate acestea la un loc, făceau din el o persoană interesantă şi crea în jurul său un amalgam de impresii ce includ curiozitatea şi prudenţa. Această perpetuă stare de răzvrătire, prin care era evidentă nevoia să dea cu tifla oricui, parcă dorind să spună: ,,Nu am nevoie de nimeni!" această lipsă de ataşare, menţinea starea sa de izolare de care se plângea în momentele de intimitate.

- Ai văzut-o p'aia? schimbă el brusc subiectul, privind insistent şi admirativ o damă cu păr lung culoarea flăcărilor, ce purta o rochie neagră, relativ scurtă, din piele fină, mulată pe corpul său atletic, şi care privea cu trufie pe deasupra tuturor, de la înălţimea pantofilor cu tocuri lungi care îi punea în evidenţă picioarele bronzate, în timp ce mergea ca la o paradă de modă, legănându-şi şoldurile, damă ce tocmai intrase în cafenea.

- Măi Radule, eu nu mai înţeleg nimic. Acu' zici că viaţa e aşa şi pe dincolo, acu' ai chef de aventuri. Parcă spuneai că ne întâlnim să-mi citeşti o scrisoare de la cineva important. De la cine?

- Te grăbeşti? se interesă Radu privindu-l pe Lucian cu o oarecare

frică, disimulată sub un aer de indiferenţă.

- Nu! Da' care-i treaba?

- Cât timp ai?

- Am destul! Câteva ore ajung? aruncă el o vorbă pe jumătate anesteziantă şi pe jumătate dispreţuitoare.

- Oh, da! Bine c-ai adus vorba, ţi-am spus că am avut un transplant?

- Da, dar n-ai intrat în detalii, iar eu nu te-am întrebat. Dacă tu

consideri că vrei să-mi spui ceva, te ascult!

- Parcă mi s-a făcut foame. Hai să luăm o supă. Au aici o cremă de ciuperci cu broccoli foarte bună, zise Radu ridicându-se de pe scaun.

- OK! acceptă Lucian, înţelegând că prietenul său doreşte să câştige ceva timp înainte de a ajunge la subiectul principal al întâlnirii lor.

- E rândul meu să plătesc!

Radu era mândru să arate că nu-i place să rămână dator, că se descurcă bine din punct de vedere financiar. Realitatea era cu totul alta şi Lucian o ştia prea bine. Din politeţe, mimă acceptarea care se subînţelegea, menajând astfel, orgoliul amicului său.

Lucian era un bărbat ce se apropia de 60 de ani, mult mai rotofei şi deja albit, vorbea rar şi puţin, preferând să asculte, să zâmbească

binevoitor şi să lase impresia că este interesat de subiectele discuţiilor, cu toate că, trecut prin ciur şi prin dârmon, cu o mare experienţă de viaţă în care văzuse şi auzise tot felul de întâmplări, era de cele mai multe ori plictisit de repetarea aceloraşi situaţii povestite de Radu care în fond, nu-l afectau direct, menţinându-i impresia, ca oricărei persoane neimplicate în conflictul despre care se vorbeşte, că armonia se poate obţine relativ uşor şi se poate găsi o soluţie la orice dezacord. Pentru el, cele mai nesemnificative şi chiar total lipsite de importanţă, rămânând subiectele legate de situaţia politică.

Întorcându-se zâmbind, Radu aduse două mici castroane cu supă aburindă, aşezate pe o tavă de plastic. Nu lipseau nici tacâmurile, două chifle ambalate în celofan şi noi şerveţele. Nici nu se aşeză bine, că şi schimbă subiectul:

- Ţi-am spus că tata n-a dorit să aibă copii niciodată?

- Nu!

Într-unul din puţinele momente de intimitate mama, mi-a povestit. Ascultă!:

,,- Nu ţi-am spus, că nu vreau să ştiu nimic? Nici nu vreau să aud!

- Măi omule, dar cu cine vrei să vorbesc?

- Du-te la popă! Roagă-te la icoane! Dar să nu vii la mine cu aşa

ceva. De-o mie de ori ţi-am spus că nu vreau copil. Ce n-ai înţeles?

- Dar n-am ce face! Am rămas gravidă!

- Avortează! Dă-l afară! Du-te la babe! La doctori. La cine-oi şti.

- Şi dacă îl las?

- Atunci... rămâi cu el. Eu am plecat!

- Eşti nebun? Mă laşi singură? E copilul tău!

- Da, şi?

- Nu-ţi pasă?

- Nu!

- De ce?

- Uite d-aia! Nu e treaba ta!

- Explică-mi şi mie ca să-nţeleg.

- Nu e nimic de înţeles. Nu vreau copii şi gata. Clar?

- Nu!

- N-are nimic!

- Măi omu' lui Dumnezeu, fă-mă să înţeleg! Ne-am iubit, l-am făcut din dragoste, că nu te-a forţat nimeni. Şi acum?

- Mă, tu n-auzi ce-am spus? Nu, vreau, copii! N-am vrut şi n-am să vreau ni-cio-da-tă.

- De ce?

- Tu mă căpiezi!

- Da' zi-mi şi mie să înţeleg ceva.

- Băi nevastă, tu eşti proastă? Ori, ce-ai? Nu-mi cunoşti situaţia?

- Ba da, dar nu m-am gândit. Dacă tu ai fost un copil abandonat, nu înseamnă că nu poţi fi un tată bun.

- Tu nu ştii nimic! Nu ştii ce-am tras eu. N-ai cum. Parcă vorbesc la pereţi.

- Tocmai, uită! Şi hai să o luăm de la capăt, pe drumul cel bun.

- Nu vreau să ştiu nimic! Nu înţelegi?

- Atunci deschide bine urechile, că nu voi repeta de două ori: Nu avortez! Orice-ar fi. Tu, faci ce vrei, dar copilul e al meu! Poţi să zici ce-ţi place. Cum tu te încăpăţânezi şi o ţii pe-a ta, aşa fac şi eu. N-avem ce să mai discutăm!"

Pe timpul povestirii acestui episod, o confesiune grea de făcut, Radu devenise din ce în ce mai agitat, faţa îi era acum stacojie şi gesticula nervos. Fruntea i se umpluse de broboane de sudoare. Deodată, se opri brusc, tulburat, întrebându-se dacă a făcut bine să destăinuie aceste detalii intime din viaţa familiei sale. Lucian, ghici frica amicului său. Era momentul să-i dea de înţeles că nu-i sunt indiferente greutăţile prin care a trecut, să-i arate rolul său de confident compătimitor şi de încredere, de bun prieten.

- Şi, tatăl tău ce-a făcut?

Radu ezită câteva clipe. În cele din urmă, dorinţa de a lăsa să iasă afară tot necazul învinse suspiciunea.

- Ce să facă? A stat cu mama o perioadă, continuă bucuros totuşi că cineva este dornic să-i asculte relatarea necazurilor personale, acţiune prin care avea impresia că îşi uşurează suferinţa. După naşterea mea, certurile între ei s-au înteţit. Nu l-am înţeles niciodată, dorea să fie fericit, dar se gândea numai la el. De noi, şi nici de ceilalţi, nu-i păsa. Era un egoist! Cu el nu se putea discuta. O ţinea numai pe-a lui, iar eu îi eram ca sarea în ochi. Când am împlinit 5 ani, mergeam încă la grădiniţă, într-o zi, în drum spre casă, mama mi-a spus: „Diseară mâncăm singuri, numai noi doi. Taică-tu a plecat, adică... ne-a părăsit." „De ce mamă? De ce-a plecat?" am întrebat cu „naivitatea unui copil, ce nu poate înţelege comportamentul atipic al unui adult, care se consideră normal. „Nu mai vrea să ne vadă. Vrea sa fie... singur."

Leonard VOICU

CĂRȚI PRIMITE LA REDACȚIE

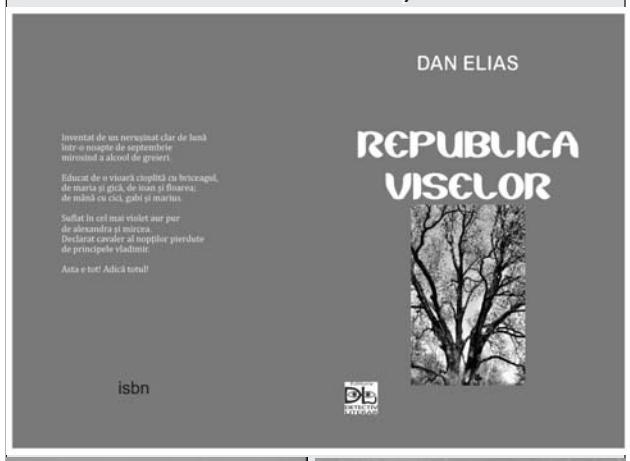

Poeții veritabili sunt aceia care nu plăsmuiesc din cuvintele lor niște versuri, oricât de ingenioase și atractive ar fi, ci o lume proprie, într-o demiurgică încordare a conștiinței. Aceștia,multmai puțini decât se crede, sunt de două feluri: cei care sunt înnobilați de poezie și orice scădere omenească li se poate ierta și cei care sfințesc ei poezia prin ceea ce îi oferă din ființa lor. Petre Ioan Crețu este din această a doua categorie. Eremitul din Slobozia sacrifică totul poeziei și se regenerează doar pentru a i se jertfi din nou. Existența pentru poezie a lui Petre Ioan Crețu este impresionantă și exemplară.

Horia **Gârbea**

*

Dreapta mea fulgeră într-un semn prea ciudat
Şi o orgă se-nalţă sonor peste adâncuri
Fantastice tuburi de argint
Printer ele migrează etern
Luminoase noroade.

În verticalele vii de argint
Muzica veşnic se naşte
Aici este orchestra mea
Fără egal
Aici este teatrul meu infinit.

Colţii nemărginirii
Îmi rămân nevăzuţi
Ca veşmântul lui Nessus, în carne
Atunci mă simt bine!
Aici mă îmbăt
Mă desfăt
Aici îmi gasesc libertatea şi cântul.

**

Ci iată căzând într-o larvă,
Pământul
Ce inimă arde în miezul de lut
,,, eu te-am iubit atât de mult
Încât în fiecare noapte
Umbra mea rătăceşte
stingheră
Prin văi
Un timp eram aici
O furtună
O dragoste asfixiind cenuşiul câmpiilor mele.

***

Strigam
Eu văd doar lumina din voi
Fără margini sunt Eu!
E prea mult întuneric
Şi prea multe ferestre
Deschise spre Moarte
În lume!

Valeriu **STOICA**

ABC&123

Am început să te iubesc, încet, încet, totul părea o naștere ușoară
Nu mai știu cine pe cine plămădea, în fiecare zi puneam pe rând
Mâini, picioare, până când am apărut așa de niciunde, habar
Nu aveam că m-ai putea face femeie, mă puteai întrupa în masă
Sau scaun sau în ceva de care aveai nevoie urgent să-ți odihnești
Privirea, de ce ai ales să mă concepi femeie?! Nu știai că te voi zgâria
Că îți voi rupe hainele și că voi pleca de fiecare dată pe strada
Aceea luminoasă care apare de fiecare dată când îți deschei cămașa?
Și vei fi iar singur, singur…, de fiecare dată când te ating
Celulele tale încep să strălucească ca becurile unui oraș noaptea
Cum să dormi în fața acestui spectacol de lumini, așa că
Nu mai întreba ce simt când dorm cu tine, m-ai făcut femeie
Și urăsc să am sâni și păr lung care să-ți folosească doar ție
Și dacă până la urmă voi fi sicriul tău în care ai vrea să mori de câteva ori pe zi
Te-ai mai trezi vreodată?! Aș fi din nou tot singură și dimineața m-aș uita
La încheieturile mâinilor să-mi potrivesc soarele

Animalul subteran

Femei ca mine râcâie, dezgroapă, aruncă, se subțiază, fug de lumină
Până pleoapele se lipesc între ele, se scufundă cel mai adesea în nopți
Fără sfârșit până albesc, scot molozul, se hrănesc cu molozul

Femei ca mine nu dorm, nu râd, au locuri în care săgețile nu mai intră
Se lipesc ca paraziții de gazdă și se duc când nu mai e nimic de spus
Nimic de sărutat, locul unde și-au pus ele buzele rămâne gaură-n cer
Prin spații ca astea oricine poate intra să dea mâna cu Dumnezeu

Femei ca mine fac doar un singur copil și e îndeajuns, înfățișarea
De-un singur om să fie purtată, ba pe chip, ba pe brațe

Femei ca mine caută mereu întunericul în foi albe să explodeze-n fluturi
Lipsa luminii fabrică aripi, oamenii se îngrijorează, pot ucide cu asta
Și degeaba sunt arătate cu degetul ele tot se duc singure noaptea la izvor

Femei ca mine când își simt sfârșitul încep migrația pe-aceste câmpuri
Minate de zăpezi întinse, dimineața sunt peste tot leșuri, leșuri

Cine ar fi crezut că dacă năpârlesc de câteva ori dau de fetița de altădată
Care mie una-mi stă prinsă de spate ca un rucsac militar, antiglonț
Nu fuge niciodată de la locul faptei, e mereu acolo pregătită să ia vina asupra ei
Ori de câte ori e întrebată: Ce faci tu aici în mijlocul lupilor?

Carmen **SORESCU**

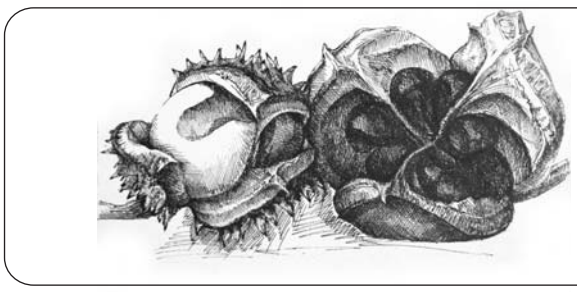

soldatul

soldatul și-a aruncat armura în iarbă
gest pacifist, se zice, iar tânăra educatoare
a folosit-o în scopuri de binefacere
pentru jocurile copiilor de la grădinița ei
din mediul rural

pentru această faptă
soldatul nu a mai fost înaintat în grad –
nici fruntaș n-a fost și nici caporal –
drept pentru care a devenit poet

…după câte-mi amintesc
și călușul meu din lemn avea pe crupă
o bucată din această armură
și tare mândru am mai fost!...

Nicolai **Tăicuțu**

HELIS

REDACTOR ŞEF - Gheorghe DOBRE

Tiparul executat la S.C. ARTPRINT" S.R.L.
Slobozia – Ialomița; Cod. 8400, str. Ianache, Lot 2
Tel: 0243 234480; 0744 356 593, E-MAIL: artprintsrl@yahoo.com

Revista poate fi procurată de la sediul redacției
și de la Biblioteca Municipală Urziceni

ADMINISTRAȚIA

E-mail:
gigizap2002@yahoo.com
SLOBOZIA,
Str. Matei Basarab, Nr.26
Centrul Cultural „Ionel Perlea" Et.1
CONT: RO88CECEIL0143RON0091587
Suc. CEC Slobozia

Parteneri: *Muzeul Județean Ialomița, Biblioteca Județeană Ialomița „Ștefan Bănulescu", Muzeul Național al Agriculturii, Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea", Centrul Creației Populare Ialomița, Consiliul Județean Ialomița.*

Revista poate fi citită pe internet la adresa: www.revistahelis.ro

Sponsori: TRANSMIM Slobozia, CONMET Slobozia, CONCIVIC Slobozia, PUCHI ELECTRO Slobozia, ANONIM Urziceni

REDACȚIA

REDACTOR ȘEF ADJUNCT - Titi DAMIAN
PROZĂ - Florentina Loredana DALIAN
POEZIE - Costel BUNOAICA, P. I. CREȚU
TEATRU - Șerban CODRIN
FILOZOFIE - Alexandru BULANDRA, dr Grigore SPERMEZAN
ISTORIE, ARHEOLOGIE - dr. Florin VLAD, Vitalie BUZU Marian Ștefan
ARTĂ - Ana-Amelia DINCĂ
MUZICĂ - Nicolae ROTARU
ETNOGRAFIE, TRADIȚII POPULARE - Răzvan CIUCĂ, dr. Cristi OBREJAN
EVENIMENT CULTURAL - Nicolae TACHE, Doina ROȘCA, Mihaela RACOVIȚEANU
INTERVIU, REPORTAJ, ESEU - Vasile IORDACHE
TEHNOREDACTARE : PicArt Ltd